

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 5 (1720) 1983 VASARIS-FEBRUARY 3

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Jaunimas laikraštijoje

Džiaugiamės ir gėrimės savo jaunimu — šokančiu, dainuojančiu, grojančiu ir sportuojančiu. Tai sritys, kuriose mažiausiai reikia lietuvių kalbos. Dainuojant chore, užtenka išmokyti teksto žodžius, nes paaiškinimus iš choro vadovo daugeliu atvejų girdi anglų arba kita gyvenamojo krašto kalba. Muzikoje kalbos beveik nereikia, nes gaidos yra tarptautinė kalba. Sporte jau viskas vyksta angliškai. Nebėra sporto klubų, kur jaunimas dar kalbėtų lietuviškai. Taigi turime šokantį, dainuojantį, muzikuojantį, sportuojantį jaunimą, pasirodantį gausiais būriais per dainų, ypač sporto ir šokių šventes, bet neturime lietuviškai rašančio jaunimo. Jei kuris ir atsiranda, jau yra graži išimtis. Tokių išimčių dar yra beveik visuose laisvojo pasaulio kraštuose, kur gyvena didesni lietuvių telkiniai. Jų rašinių matyti "Ateities" ir "Skautų Aido" žurnaluose, "Jaunimo Žiburiuose", "Akademine Pašvaistėse". Bet jų skaičius yra labai nežymus, palyginus su šimtais ir tūkstančiais lietuviško jaunimo išeivijoje. Norint rasti kiek geriau lietuviškai rašantį, reikia pajieškoti. Yra gana gerai lietuviškai kalbančių jaunuolių, ypač mergaičių, bet gerai rašančių — labai mažai. Tai ypač akivaizdu pavarčius mūsų laikraštį, neišskiriant nė vadinamos jaunimo spaudos.

ŽELGIANT ateitin, kyla didis rūpestis: kas berašys mūsų laikraščiams ir kas juos beskaitys? Skaičiuotojų dar bus ilgai, nes pramokti lietuviškai skaičiuoti yra daug lengviau, bet išmokyti taisyklingai rašyti — daug sunkiau. O, norint rašyti laikraščiu, reikia dar ir specialaus pasiruošimo. Taigi čia skirtini du dalykai — lietuvių kalbos mokėjimas ir laikraštinių pasiruošimas. Tiesa, dauguma mūsų jaunimo išeivijoje neišmoksta pakankamai lietuvių kalbos net ir ten, kur veikia reguliarios lituanistinės mokyklos. Bet tai nereikia, kad išeivijoje neįmanoma gerai išmokyti tos kalbos. Patirtis rodo, kad tie, kurie stengiasi, išmoksta ne tik gerai kalbėti, bet ir rašyti. Tai tie jaunuoliai, kurie nuo pat mažens mokomi lietuviškai taisyklingai kalbėti, tai tie, iš kurių reikalaujama lietuvių kalbos ir šeimoje, ir mokykloje, ir organizacijoje, ir parapijoje. Šioje srityje gražiai pasitarnauja augstesnieji lituanistiniai kursai didesnėse lietuvių gyvenvietėse, jeigu jie turi tinkamai pasiruošusius mokytojus. Jei lietuviškuose laikraščiuose randame pavarde rašančių jaunuolių, tai žinokime, kad jie yra perėję visą esamą lituanistinio švietimo grandinę, įskaitant kai kuriuos atvejais ir pedagoginį lituanistikos institutą Čikagoje. Tai reiškia, jog ir išeivijoje galima pakankamai išmokyti lietuvių kalbos.

LAIKRAŠTINIAM darbu betgi to dar neužtenka — reikia ir specialaus pasiruošimo, būtent, žurnalistinio. Norintiems dirbti redakcijose, žinoma, pravartu būtų išeiti žurnalistikos mokslus specialiose vietinio krašto mokyklose arba universitetuose. Tai duotų technikinį-profesinį išsilavinimą, nevisuomet pritaikomą lietuvių laikraščiuose. Bet toks profesinis pasiruošimas nėra būtinas spaudos bendradarbiams, kurių labai stokosime išnykus dabartinei vyresniajai kartai. Užtenka bendro pobūdžio nusiimanymo spaudos reikaluose, nes techniškai dalykai jiems nėra reikalingi. Svarbiausia, šalia jau minėto pakankamo lietuvių kalbos mokėjimo, turėti lietuvišką orientaciją, nes lietuviškasis pasaulis yra skirtingas nuo amerikinio, kanadinio ar kito. Tokiai misijai reikia pradėti ruošti jaunimą jau vyresnėse lituanistinių mokyklų klasėse. Jose turėtų būti kalbama apie lietuviškus laikraščius, apie bendradarbiavimą juose, teikiant praktinius nurodymus bei skatinant rašyti. Tam gali patarnauti mokyklų laikraščėliai. Vėliau į pagalbą gali ateiti kun. dr. J. Prunskio vadovėlis (išsemta laida) ir žurnalistų sąjungos išleista knyga "Žurnalistika". Bendradarbiavimas laikraščiuose turėtų būti dėstomas jaunimo stovyklose, kursuose, seminaruose. Pagaliau didesnėse lietuvių kolonijose galėtų būti rengiami vienkartiniai žurnalistinio pobūdžio kursai, kaip tai buvo bandoma Čikagoje. Taigi galimybių yra, jaunimo — taip pat. Bėlika pajudėti reikiama linkme.

KANADOS ĮVYKIAI

Krizė konservatorių partijoje

Kanados konservatorių partijos suvažiavimas Winnipege atnešė naują politinę krizę. Iš tikrųjų tos krizės pradžia tenka laikyti 1976 m., kai naujoju partijos vadmu tik 65 balsų dauguma buvo išrinktas mažai kam girdėtas J. Clarkas. Jo vadovaujama partijai pavyko laimėti parlamento rinkimus 1979 m. Tada betgi buvo sudaryta tik mažumos vyriausybė, kurią lengvai nuvertė liberalai, talkinami socialistų. Konservatorių valdymas truko tik devynis mėnesius, kol 1980 m. parlamento rinkimus vėl su atstovų dauguma laimėjo P. E. Trudeau ir jo liberalai. Vado klausimas buvo iškeltas 1981 m. konservatorių suvažiavime. J. Clarkas tada rėmė 66,4% suvažiavimo atstovų, atmetė 33,6%. Nuo to laiko vyko nuolatinė trintis konservatorių

partijoje. Pastaruoju metu konservatoriai yra 16% populiariausi už liberalus, bet tą populiariumą atnešė kanadiečių nusivylimas ministerio pirm. P. E. Trudeau politika. Paties J. Clarko populiarumas beveik nepakilo, likdamas gerokai silpnėsiu už partijos.

Winnipeg suvažiavime buvo jaučiamas konservatorių nuogaštavimas, kad liberalai iki sekančių parlamento rinkimų nauju savo vadu gali išrinkti J. Turnerį ar kurį nors kitą populiarių savo politiką. Abejones bandė išsklaidyti J. Clarkas savo kalba, pripažindamas padarytas klaidas, skatindamas partijos vienybę, užtrikindamas, kad liberalai parlamento rinkimų nelaimės ir su nauju vadu. Buvo spėjama, kad už tolimesnę J. Clarko (Nukelta į 8-tą psl.)

Vėlyva šių metų žiema pagaliau pasiekė ir Kanadą, kai kurias sritis apklodama storu sniegu. Vyt. Macas

Pranešimas iš V. Vokietijos

Sovietinis pilietis kardinolų kolegijoje

Dienraščiai "Die Welt", "Sueddeutsche Zeitung" ir "Stuttgarter Zeitung" apie naujuosius kardinolus

Konservatoriškos krypties dienraštis "Die Welt" įsidėjo savo Romos korespondento pranešimą "Ir sovietinis pilietis kardinolų kolegijoje". Pranešdamas apie konsistoriją, kurioje bus paskirti 18 naujų kardinolų, popiežius, pasak korespondento, nustebinio procedūriškai ir dalykiškai. Pirmą kartą popiežius perskaitė naujųjų kardinolų sąrašą savaitinėje bendroje audiencijoje. Pirmą kartą kardinolu tampa Sov. Sąjungoje gyvenantis vyskupas. Pirmą kartą kardinolas skiriamas du seneliai, kurie dėl savo amžiaus negali pasinaudoti kardinolų teise rinkti popiežių. Nustebino ir tai, kad ši kartą buvo apeiti kaikurie Vatikano ir ordinariniai vyskupai, kurių pareigos pagal tradiciją surištos su kardinolyste.

Staigmena

Tačiau iš visų paskyrimų labiausiai nelauktas, pasak "Die Welt" korespondento, Rygos arkivyskupijos apaštalinio administratoriaus, 87-rių metų vyskupo Julijono Vaivods paskyrimas. Tai pirmasis kardinolų kolegijos narys, gyvenantis Sov. Sąjungoje. Prieš jį kaip pirmasis sovietų pilietis, gavęs 1965 m. kardinolo poaugštį, buvo ukrainietis Slipų, paskirtas jau po to, kai išvyko iš Sov. Sąjungos ir apsigyveno Romoje.

"Die Welt" korespondentas iškelia klausimą, kuris pirmiausia lietuvių domina. Popiežius nepasakė, ar Vaivods yra tas kardinolas "in pectore", kurį jis buvo minėjęs 1979 m. Savo metu buvo manoma, kad tas kandidatas yra apaštalinis Vilniaus administratorius vyskupas Julijonas Steponavičius. Kai popiežius pasakė šio pavardę ir pasakys, jog jį turėjo savo širdyje nuo 1979 m., tik tada tas "slaptasis" kardinolas turės visas jam

priklausančias teises. Amerikietis arkivyskupas Paulius Marcinkus, Vatikano valstybės ir banko valdytojas, pagal tradiciją turėtų būti kardinolu, bet manoma, kad popiežius jo pakėlimą atidėjo, laukdamas ligi aprims triukšmas, sukeltas "Banco Ambrosiano" bankroto.

Kardinolas Lietuvoje — pavojingas

Įtakingas V. Vokietijos liberalinės krypties dienraštis "Sueddeutsche Zeitung" komentara "Sovietinis pilietis tampa kardinolu" pradeda priminti, kad sausio mėnesį Vatikano organas "Osservatore Romano" po kunklia antrašte "Mūsų informacijos" pranešė apie tuometinio sovietinio prezidento Podgorno vizitą pas popiežių. Džiugauti tada nebuvo ko, pastebi "Sueddeutsche Zeitung", nes Podgorinas svarbiausiu klausimu dėl katalikų likimo Sov. Sąjungoje išsisukinėjo, kaip prieš tai ir daug kartų po to Gromyka.

Laikraštis pažymi, kad Maskva niekada nenorėjo užsieniui pripažinti, jog Lietuvoje, Latvijoje, Ukrainoje, Gudijoje ir tarp vokiečių kilmės žmonių Kazachstane vis dėlto gyvena penki milijonai katalikų.

Kaip tik dėl to labiausiai stebina, rašo Muencheno liberalinis laikraštis, kad popiežius kardinolu paskyrė 87-rių metų Rygos ir Liepojos apaštalinį administratorių. Senelis latvis Julijonas Vaivods turi tik vieną pareigą einantį pavyksupį, 140 kunigų ir apie 248.000 tikinčiųjų. Jei gu jau Baltijos respublikose turi būti kardinolas, kodėl tad ne Lietuvoje, kur yra per 700 kunigų ir gyventojų dauguma katalikai? — klausia "Sueddeutsche Zeitung". Ir tęsia: popiežius aiškiai nenorėjo taip toli eiti. Lietuviai

yra taip tautiškai ir religijškai nusiteikę, kaip ir lenkai, todėl kardinolas Lietuvoje Maskvai būtų įsikūnijusi provokacija.

Su sovietų žinia?

Laikraštis teigia, kad Vatikanas savo sprendimą iš anksto pranešė Maskvai, kuri dėl to nepadarė priekaištų. Tačiau derinasi ir su pernai paskelbtais vyskupo paskyrimais Baltijos kraštuose, tačiau nesiderina su Lietuvos kunigų persekiojimu ir pastaruoju metu Maskvoje sukelta polemika su popiežium. Tačiau Vatikanas atakliai tęsia savo Rytų politiką milimetras po milimetras. Apie tai dabar liudija "gospodin" kardinolas — baigia savo pastabas "Sueddeutsche Zeitung".

Kitas V. Vokietijos liberalų dienraštis "Stuttgarter Zeitung" kardinolo Vaivods paskyrimą laiko tikra sensacija, nes pirmą kartą tokia garbė suteikiama Sov. Sąjungoje gyvenančiam prelatui. Esą nėra abejonės, kad popiežius tuo būdu nori daugiau reikšmės teikti katalikams Latvijoje ir visoje Sov. Sąjungoje. Čia išryškėja popiežiaus iš Lenkijos dėmesys Rytų bloko katalikams ir jo įsitikinimas: nors ten valdo komunistai, tačiau krikščioniškoji Europa tęsiasi nuo Atlanto iki Uralo. Vaivods paskirtas po to, kai sutiko Maskva. O tai reiškia, kad diplomatiniai ryšiai tarp Šventojo Sosto ir Kremliaus nėra tokie blogi, net jei sovietinėje spaudoje tuo pačiu metu smarkiai puolamas popiežius — baigia savo vedamąjį straipsnį "Stuttgarter Zeitung".

Su šia nuomone betgi nesiderina sovietinių pareigūnų pareiškimai, iš kurių matyti, kad vysk. J. Vaivods kardinolu paskirtas be Kremliaus sutikimo. L. R.

Pasaulio įvykiai

SPAUDOJE PLAČIAI NUSKAMBĖJO LIŪDNOS SUKAKTIES PENKIASDEŠIMTMETIS, primenantis 1933 m. sausio 30 d., kai A. Hitleris tapo Vokietijos kancleriu. Jo atėjimas valdžion buvo susietas su ekonomine krize, šešiais milijonais bedarbių, pramonės sulėtėjimu, imonių bankrotais, miestų nepajėgumu padengti savo skolas. Tą dieną įvyko masinės džiaugsmo demonstracijos Berlyne, bet jas dabar visiškai užtemdo II D. pasaulio karas, kurį A. Hitleris pradėjo 1939 m. rugsėjo 1 d. Lenkijos užpuolimu. Bendras karo aukų skaičius siekia apie 50 milijonų gyvybių, kurių eilėse yra ir beveik visi nacių koncentracinėse stovyklose sunaikinti Europos žydai. Pati Vokietija, padalinta į dvi dalis, pokaryje turėjo prisikelti iš griuvėsių. Spaudoje neužmirštama pabrėžti R. Europą ištikusios tragedijos, kurią atnešė staigus Sovietų Sąjungos proveržis į vakarus. Iš tikrųjų kaltė tenka ne tik karo pradininkui A. Hitleriui, bet ir daug klaidų padariusiems jo užbaidėjams, ypač JAV prezidentams F. D. Rooseveltui ir jį pirmavimui pakeitusiam H. Trumanui. Tos klaidos dabar yra palietusios visą pasaulį. Sovietų Sąjungos iškilimas atnešė Korėjos ir Vietnamo karus, Maskvai tarnaujančią Kubą, nuolatinę branduolinių ginklų grėsmę, nesibaigiančias jų gamybos varžbas. Karingąjį A. Hitlerio Trečiąjį Reichą pakeitė už jį daug galingesnė komunistų imperija Sovietų Sąjunga.

Kanclerio žodžiai

Penkiasdešimtmečio proga V. Vokietijos kancleris H. Kohl ragino vokiečius savo širdimis ir protu remti demokratiją, kad būtų užkirstas kelias nacizmo sugrįžimui. Esą praeityje patirtos kančios įpareigoja vokiečius ginti demokratinę sistemą nuo visų naikinančių ideologijų, kad ji būtų išsaugota ateinančioms kartoms. "Su giliu liūdesiu mes prisimename aukas, kankinius, visus, kurie žuvo karo laukuose. Su liūdesiu žvelgiamo į taikos griuvėsius Europoje, atnešusius vokiečių tautos padalinimą". Dabartinėje V. Vokietijoje, turinčioje 57 milijonus gyventojų, tėra apie 20.000 naujųjų nacių, neturinčių jokios didesnės įtakos. Nacizmas prasisveržia tik kaip kuriomis progomis. Pvz. prieš Kalėdas mirė aviacijos plk. H. U. Rudelis, labiausiai A. Hitlerio apdovanotas lakūnas, pasižymėjęs sovietinių tankų naikinimu. Jo laidotuvis Dornhause no kapinėse susilaukė 2.000 dalyvių. Kaikurie su juo atsisveikino naciškai iškelta ranka, žemame skrydyje virš kapinių pasirodė ir dabartinės vokiečių karo aviacijos amerikietiški "Phantom" naikintuvai. Krašto apsaugos ministeria aiškino, kad oficialiai niekas nesisjūgė į nacio plk. H. U. Rudelio laidotuves, kad du "Phantom" naikintuvai netoli tos vietovės atliko tik mokomuosius skrydžius. Esą vėlionis, ligi mirties neatsisakęs

Naftos krizė

Ženevoje posėdžiavo trylikos nafta parduoančių šalių OPEC organizacijos naftos ministeriai. Pastarajame dešimtmetyje trigubai padidintos naftos kainos gerokai sumažino jos vartojimą. Ministeriams sunku išlaikyti anksčiau sutartą JAV \$34 kainą už statinę naftos, kai yra perdidelė jos pasiūla. Buvo norima kasdienį naftos tiekimą sumažinti milijonu statinių. Šiai minčiai pritarė didžiausią svorį turintis Saudi Arabijos ministeris A. Z. Jamanis, tačiau pasitarimas baigėsi atviru karu, kai Nigerija, Alžerija, Libija ir Iranas atsisakė laikytis \$34 kainos. Mat jos, siekdamos užtikrintos rinkos, savo naftą pardavinėdavo 3-4 doleriais pigiau. Po šios konferencijos statinės naftos kaina staiga sumažėjo \$3. A. Z. Jamanis nuogaštą, kad prasidejęs kainų kritimas gali baigtis kaikurių valstybių bankrotu. Dideliame pavojuje atsidiūrė Meksika, turinti \$83 milijonus skolos užsieniui. Ji iš naftos kasmet turėdavo \$14 milijonų pajamų, kurių vos užtekdavo tos skolos palūkanoms padengti.

Ignoruoja premjerą

JAV prez. R. Reaganas, siekdamas Izraelio pasitraukimo iš Libano, atsisako susitikimo su Izraelio premjeru M. Beginu. Vašingtone jis priėmė taip pat to pasitraukimo siekiantį Egipto prez. H. Mubaraką. Problema sudaro Izraelio reikalavimas palikti pietiniame Libane karinius savo žvalgybos postus. Pasak krašto apsaugos ministro A. Šarono, tokius postus šiauriniame Libane galėtų turėti ir Sirija. Kyla rimtas įtarimas, kad Izraelis ir Sirija planuoja savo įtakos zonas Libane. A. Šaronas netgi prašė apie diplomatinį ryšių atnaujinimą su Sovietų Sąjunga, atmesdamas tolimesnes nuolaidas prez. R. Reagano kovos politikai, kuri yra susieta su visų svetimų kariuomenių pasitraukimu iš Libano.

Šiame numeryje:

Jaunimas laikraštijoje

Jaunų pajėgų paruošimas lietuviškai spaudai išeivijoje

Sovietinis pilietis kardinolų kolegijoje

Tarptautinės spaudos komentarai apie naujuosius kardinolus

Tikrovė mūsų parapijoje

Daug rašyta, bet neviskas pasakyta apie parapijas

Keturiasdešimt trečioji vergijos metagė

Ilgą sovietinę vergiją, bet Lietuvos dvasia nepavergta

Klaipėdos krašto lietuviškumas

Mažosios Lietuvos dalis, kurios vergija vis nesibaigia

Nauja veiklos dvasia

Venecuelos lietuvių gyvenime matyti nauja iniciatyva

Sovietų vergai dirba vakarietiškais

Dr. Antano Pranskevičiaus pareiškimai Amerikos spaudai

Seimų lietuvių peticija popiežiumi

Po ilgų vargų seimečių prašymas pasiektė Šv. Tėvą Romoje

Lietuviškas elementas Tielo kūryboje

Vokiškai rašęs lietuvių kilmės poetas Kurtis Mikoleitis

Tarp dviejų širdžių

Vienas naujasis filmų, vaizduojančių nemoralų gyvenimą

TEVIŠKES ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidejas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$17, pusmetinė — \$9. Rėmėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$17.00 per year, \$9.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Tikrovė mūsų parapijose

BALYS BRAZDŽIONIS

Prisiskaičiau mūsų spaudoje straipsnių apie parapijų išlaikymą, kovas ir būdus, kaip jas ilgiau išlaikyti. Netrukus tie skelbtieji metai pasibaigs, vėl viskas riedės į sunykimą, nes jaunoji karta jomis nesidomi. Ji pasitraukė baigus mokyklą, o kai reikia kurti šeimą ar kitas gyvenimo problemas spręsti, suranda savo apylinkę, ko tik reikia.

Kas kaltas dėl mūsų jaunomenės nutolimo: tėvai ar klebonai, seselės ar įvairios kopčios, ar laisvėje išauge vaikai? Bandant į tuos klausimus atsakyti, reikia pagvildinti parapijų vidaus gyvenimą, tada pamatysime, kas kaltas.

Visų pirma nemalonūs praėities faktai parapijų viduje. Mes, atvykę su šeimomis, kiti jas čia sukūrė, leidome savo vaikus į parapijines mokyklas, tikėdamiesi, kad jose bus ugdoma lietuviybė. Bandėme steigti vaikų darželį, plėsti lituanistinę mokyklą. Kur tau, klebonas ar seselės tik pasijuokė iš mūsų vaikų vardų, o vienas kunigas užsigavo dėl pasiūlymo, kad vietoj jo vieno mokytojo ateitų dar 4-5 civiliai. Ejo kova su tėvais, ir pagaliau kunigas pasitraukė iš lituanistinės mokyklos — atėjo mokytojai

O kaip skaudu buvo tėvams, kai su pačiu klebonu ir seselėmis reikėjo kovoti dėl lietuvių kalbos, paruošiant vaikus pirmajai Komunijai. Posėdžiauta, piketuotas pats klebonas (mires), norėta įvesti lietuvių vaikams lietuviškas pirmosios Komunijos iškilmes. Ne, ne ir ne. Donelaičio mokykloje buvo sudaromi vaikų būriai. Dvasiškų paruošti jie priėmė pirmąją Komuniją Čikagos lietuvių marijonų ar jėzuitų koplyčioje, bet ne parapijų šventovėse. Mums, tėvams, buvo nemalonu vesti kovą.

Po 30 metų tas užaugęs jaunimas, mažai bemokąs lietuviškai, jau glaudžiasi prie svetimatų parapijų, lietuviškos jam nebereikalingos. Tai gi, mieli klebonai ir seselės, tame laikotarpyje nuteiktė tėvus prieš save, o jaunimas nuėjo svetimais takais.

Mes baigiamė susenti. Jaunoji karta po kartos nekreipia dėmesio, nes dauguma išvažinėjo į kitus miestus. Kas tad beišlaikys tas Čikagos lietuvių šventoves? Kas atsitiko Roselande, 18 gatvė, Northsایدėj su lietuviškom parapijom? Pernai ir Šv. Kryžiaus šventovė Čikagoje atiduota meksikiečiams. O kiek tose parapijose buvo lietuviško judėjimo, švenčių! Dabar vos keli parapijiečiai belikę bando nors savas pamaldas išlaikyti vieną kartą į savaitę. Ir Cice-re mažėja tikinčiųjų skaičius. Ateis eilė ir Marquette Parkui. Jaunimo nebesugrąžinsime — jiems visur ta pati Amerika ir katalikų šventovės, nežiūrįnt kieno jos statytos.

Neužmirštamas atvejis ir lietuvių Šv. Kazimiero kapinių. Jei ne lietuvių organizuotas pasipriešinimas, šiandien Čikagoje nebeturėtume kur lietuviškai laidotis. Kiek pastangų, susirinkimų, demonstracijų reikėjo surengti! Ar jaunimas to nepergyveno? O kokios organizacijos padeda parapijas išlaikyti JAV-se? Tai Lietuvos vyčiai, Šv. Teresėlės, Šv. Vardo (vyru), motinų klubas. Tik tiek. Tai liūdno.

Nemalonus atvejis įvyko Šv. Vardo Draugijoj (jai priklausau), kai pavasarį norėta padaryti dvi draugijas — vieną tik amerikiečiams, nesuprantantiems lietuviškai, o kitą mums, mažai suprantantiems angliškai. Jaunas kunigas, kuris mažai tesupranta lietuviškai, sutiko angliškai suprantančius perkelti į 9 v. pamaldas, o mums net nežinia kur dėtis! Steigti vien tik lietuviškai kalbančių draugijos skyrų? Tik po aštrių pasisakymų palikta sena tvarka. Yra lietuviškos 8 v. pamaldos. Jei kas nenori, gali eiti 9 v., bet dėl to nereikia draskyti daugiau kaip 50 metų veikiančios draugijos. Tokie reiškiniai neprisideda prie parapijos stiprinimo.

Parapijos tada gyvuos, kai jaunimas tėvų bus išauginamas lietuviškoje dvasioje nuo darželio iki vedybų. Žinoma, tai sunku padaryti, bet be tokių pastangų tautinės parapijos išnyks!

A+ ADOLFUI MASILIONIUI

mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą velionies žmonai GENOVAITEI MASILIONEI, visiems giminėms Amerikoje, Lietuvoje, Suvalkų trikampyje ir kartu liūdime —

L. S. Baltrušaičiai
J. P. Gurkliai

O. J. Dirmantai
M. A. Neverauskai

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinelės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Keturiasdešimt tretieji vergijos metai

Neįsivaizduojam Lietuvos be Nemuno, be laisvės ir nepriklausomybės

A. LEMBERTAS

Pradėjome 43-sius Lietuvos pavergimo ir nelaisvės metus. Sutikome juos kaip nuskriausta, pažeminta tauta, kaip viena nedaugelio pasaulio tautų, kuri velka svetimo jungo grandines.

Mūsų žvilgsnis į praėjusius metus viską vertina vienu svarbiausiu požiriu: kiek jie priartino mus prie Lietuvos nepriklausomybės idealo ir kiek nuo jo nutolino. Mes skaičiuojame prailgusius nelaisvės ir svetimo jungo metus, patirtus nuostolius, savo klaidas, neužmiršdami mažesnių ar didesnių laimėjimų, kurie stiprina mūsų ryžtą sutikti naujus likimo smūgius ir bandymus kelyje į Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Diplomatinėje srityje

Praėjusiais metais didžioji Lietuvai, kaip ir jos kaimynėms Latvijai ir Estijai, padarytoji skriauda pasaulio tautų bendruomenėje nebuvo įteisinta. Priešingai, įvairiomis progomis ji buvo pasaulyje priminta. Visų pirma JAV savo pareiškimais Lietuvos diplomatiniam atstovui Vašingtone, VLIKo pirmininkui ir savo visuomeninei pakartotoje nekeičiamai nusistatymą nepripažinti Lietuvos ir Baltijos valstybių prievartinio prijungimo prie Sov. Sąjungos. Amerikos kongresas įgaliojo prezidentą Reaganą birželio 14-tą paskelbti Baltiečių Laisvės Diena. Valstybės departamentas sveikino lietuvių Vasario 16-sios progą ir vėliau vasarą, kai iškilmingai buvo pažymėtos Amerikos ir Lietuvos diplomatinio santykių užmezgimo 60-sios metinės.

Ir kitos didžiosios Vakarų valstybės 1982 m. patvirtino savo politiką nepripažinti de jure Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių sovietinės okupacijos. Tokius pareiškimus raštu padarė Kanada, Australija ir Prancūzija. Prancūzijos užsienio reikalų min. Cheyssonio atitinkamas pareiškimas buvo paskelbtas oficialiame vyriausybės leidinyje "Journal Officiel".

Netgi Japonijos ir Kinijos atsakingi asmenys atskirais atvejais išreiškė privačią nuomonę, kad ir šios dvi didelės pasaulio valstybės nepripažįsta Baltijos valstybių inkorporavimo.

Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių klausimas nekartą buvo paminėtas JT atstovų kalbose. Ir čia labiausiai pasireiškė JAV diplomatai.

Pasaulio spaudoje

Lietuvos laisvės bylos reikalas ir dabartinė krašto padėtis, ypač Katalikų Bendrijos bei žmogaus teisių varžymas, domino pasaulio spaudą. Apie Lietuvą rašė skandinavų, anglosaksų, vokiečių, austrų, šveicarų, prancūzų, italų spauda. Vienas kitas vakarietis korespondentas galėjo aplankyti Lietuvą ir sugebėjo šį tą pranešti ne taip, kaip to tikėjosi pavergėjai.

Daugiausia Lietuvos vardą ir reikalus pasaulio spaudoje pagarsino laisvoji Lietuvos pagrindžio spauda, pirmoje eilėje "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", kurios pasirodymo dešimtmetis buvo plačiai pažymėtas ne tik išeivijos lietuvių, bet ir užsienio spaudos.

Nors Maskvos sukami varžtai vis labiau mažino susižinojimo ir ryšių galimybes, praėjusių metų pirmasis pusmetis buvo ypač vaisingas. Pogrindyje pasirodė trys "Kronikos", du "Aušros" ir pora naujo jaunimo laikraščio "Lietuvos Ateitis" numerių. Labai plačiai pasaulio spaudoje nuskambėjo "Aušros" pranešimai apie Afganistano laisvės kovą ir lietuvių karių skundus. Pačios veiksmingiausios sovietinės kontrolės priemonės nesulaukė ir kitų laisvosios pogrindžio spaudos leidinių prasiveržimo į Vakarus: buvo gauti anksčiau išleisti "Dievo ir Tėvynės" 16-sis, "Perspektyvų" 22-sis ir trys pirmieji "Tautos Kelio" numeriai. Vakaruose jie buvo spausdinami periodikoje, leidžiami atskirais leidiniais, verčiami į kitas kalbas, panaudojami užsienio spaudoje ir grįžo atgal į Lietuvą radijo bangomis.

Varžtai nemažėja

Dėl sustiprėjusių varžtų šiemet mažiau reiškėsi Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetas ir lietuviškoji Helsinkio grupė, kurios įsteigimo šeštosios metinės, senatoriaus Dole iniciatyva, buvo paminėtos Amerikos senatė.

Minėtų visuomeninių grupių dokumentai nepasiekė Vakarų. Užtat pasiekė Vakarus ir rado atgarsį Telšių vyskupijos kunigų tarybos raštas, atskleidęs Mergelių kalno išniekinimą Telšių rajone. Įvairios Lietuvos vietose buvo naikinami kryžiai, kuriuos žmonės gynė ir iš naujo statė.

Praeitą vasarą su Maskvos sutikimu Šv. Tėvas sugrąžino į savo pareigas ketvirtį amžiaus tremtyje išlaikytą Kaidorių vyskupą Vincentą Sladkevičių ir paskyrė Telšių vyskupijos apaštalinį administratorių vyskupą Antaną Vaičių. Kaikurie Vakarų apžvalgininkai tai aiškino kaip ženklą, kad tikinčiųjų sąlygos Lietuvoje normalėja, tačiau įžvalgesnieji balsai atkreipė dėmesį, jog tremtyje jau trečią dešimtmetį tebelaikomas Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius.

Respublikinėje ir rajoninėje spaudoje nesiliovė pikti puolimai, kurių aukomis buvo kunigai: Antanas Gražulis, Kastytis-Jonas Matulionis, Vytautas Skiparis, Jonas Kauneckas, Jonas Paliūkas, Ričardas Černiauskas, Vytautas Tvarijonas, Antanas Šeškevičius ir kiti. Tardytojai kamantinėjo kunigus Kazim. Mindaugą Žilį, Kęstutį Daknevičių, klier. Petrą Linkevičių ir kitus.

Krikščioniškasis solidarumas

Praėjusiais metais pastebėta daugiau krikščionių solidarumo ženklų. Išpūdingos pamaldos už Lietuvą buvo surengtos birželio mėnesį Pariziuje. Veiksmingai reiškėsi tarptautiniai Nijolės Sadunaitės ir Viktoro Petkaus komitetai, Tarptautinio Krikščionių Solidarumo, Tarptautinės Amnestijos grupės. Spaudoje pasirodė straipsnių apie lietuvių kalinių kančias. Ne kartą minėti Balys Gajauskas, Viktoras Petkus, Henrikas Jaškūnas, Vytautas Skudis, Antanas Terleckas, Julius Sasnauskas ir kiti. Pasaulis sužinojo apie drąsaus ir ryžtingo jaunuolio Roberto Grigo kančias

sovietinėje kariuomenėje. Plačiai buvo rašoma ir apie Marijos Jurgutienės teisėtą norą susijungti su savo vyru Amerikoje. Dėlto ji badavo Maskvoje su kitais panašios padėties asmenimis. Valdžios atstovai Jurgutienę įkalbėjo nutraukti bado streiką ir sugrįžti atgal į Vilnių, žadėdami patenkinti jos prašymą, bet pažado netesėjo. Saugumas kratė, tardė: Magd. Kuncėvičiūtė, Teresė Kustinaitytė, St. Jakubonytė, Marytė Aleksaitė, Eug. Kalvaitytė, Zina Kuzmickaitė, Marytė Subačiūtė, Eleonora Sasnauskaitė ir kitas.

Apie nesiliaujančią žmogaus teisių laužymą Lietuvoje liudijo ir metų pabaigoje Vakarus pasiekusios žinios apie vilniečio Jono Sadūno persekiojimą.

Kankinių dvasia

1982 m. lapkričio pradžioje į tėvynę sugrįžo tautos kankinys mokytojas Petras Paulaitis, atlaikęs 35-rius metus Gulago salyne. Šis garbingas senelis šiandien simbolizuoja nepalaužiamą lietuviškojo pasipriešinimo dvasią, perimamą iš kartos į kartą.

Šia dvasia gyvena ir daugelis nežinomų pačios jauniausios kartos didvyrių. Jie savaip tęsia ir įprasmina savo vyresniųjų žygius, kuriuos šiemet priminė liepsningas Romo Kalantos aukos dešimtmetis. Ši dvasia atsveria užtrukusios vergijos, sunkių nuogventovų, beširdžių biurokratų ir karjeristų, svetimiems dievams tarnaujančios partijos sukeltas visuomeninio irimo, svetimėjimo, dorovinio nuosmukio apraiškas.

Lietuviškasis atsparumas reiškiasi net ir svetimųjų pirmosios tvarkos sąraigoje. Gražiai Lietuvoje paminėta kadaise užtrūkusi "lietuvių tautos išdaviku" apšmeižto Vinco Krėvės gimimo šimtmetinė sukaktis. Įkvėpimo pagautas poetas Justinas Marcinkevičius garsiai pasakė: "Neįsivaizduojame Lietuvos be Nemuno, neįsivaizduojame jos ir be Krėvės!"

Tai reiškia taip pat: neįsivaizduojame Lietuvos ir be Maironio, ir be vyskupo Antano Baranausko, nors jų suaktyvė, ypač pastaroji, nebuvė tinkamai pažymėtos oficialiais aktais.

Tai reiškia taip pat: neįsivaizduojame Lietuvos be savo kalbos, kultūros, valstybės, be laisvės ir nepriklausomybės!

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

PUBL. CHPTL 2100 Hurontario St. 378-7668

RONCESVALLES CHPTL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHPTL 2357 Bloor St. W. 767-5153

PADĖKA

1982 m. gruodžio 20 d. mirė mylimas vyras,
tėvas, uošvis, tėvukas

A+ JURGIS ŠTURMAS

Nuoširdžiai dėkojame kun. klebonui P. Diliui už religinius patarnavimus, karsto nešėjams ir visiems laidotuvių dalyviams. Dėkojame už gėles ir pinigines aukas, taip pat už mums pareikštas užuojautos spaudos ir žodžių.

Dėkojame visiems, kurie kokių nors būdu mums pagelbėjo. Jūsų parodytas nuoširdumas liks mūsų širdyse neužmirštamai.

Liekame visiems labai dėkingi —

Žmona Ema
Sūnus Petras
Marti Irma
Vaikaičiai Kristupas ir Lauretta

Mylimai žmonai šauklei

A+ PETRONELEI POLGRIMIENEI

mirus,

vyrą šaulį PETRĄ POLGRIMĄ, jos sesutę šaulę ANELE ALIŠAUSKIENĘ ir jos vyrą JURGĮ, visus giminės ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Vilniaus Šaulių Rinktinės Kanadoje moterų vadovė Stasė Petkevičienė ir sesės šaulės

A+ JONUI ELIJOŠIUI

Lietuvoje mirus,

brolių ANTANĄ ir MARYTĘ ELIJOŠIUS, jų šeimą bei artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

B. K. Žutautai,
A. S. Vinskai

A. S. Kalūzos
Elena Jaškienė

JONUI DIDŽBALIUI

mirus,

žmonai ALBINAI reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime —

Dr. Eugenijus ir Vilhelmina Gedgaudai
Dr. Kristina Gedgaudas
Nora ir Sandra

Amžinybėn iškeliavus

A+ ANTANUI PUZAUSKUI

Suvalkų trikampyje,

ADELE CIRUŠIENĘ su šeima, sūnų PETRĄ PUZAUSKĄ nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės skausmu —

J. B. Lapinskai
J. P. Ivanauskai

J. Mikalauskienė
R. Kmieliauskas

Mylimam broliui

A+ PRANUI ANDRIUŠKEVIČIUI

Lietuvoje mirus,

mūsų choristą MEČISLOVĄ ANDRIUŠKEVIČIŲ, jo šeimą ir artimuosius giliai užjaučiame —

Lietuvos Kankinių parapijos choras
ir muzikas Jonas Govėdas

Canadian Art Memorials Ltd.

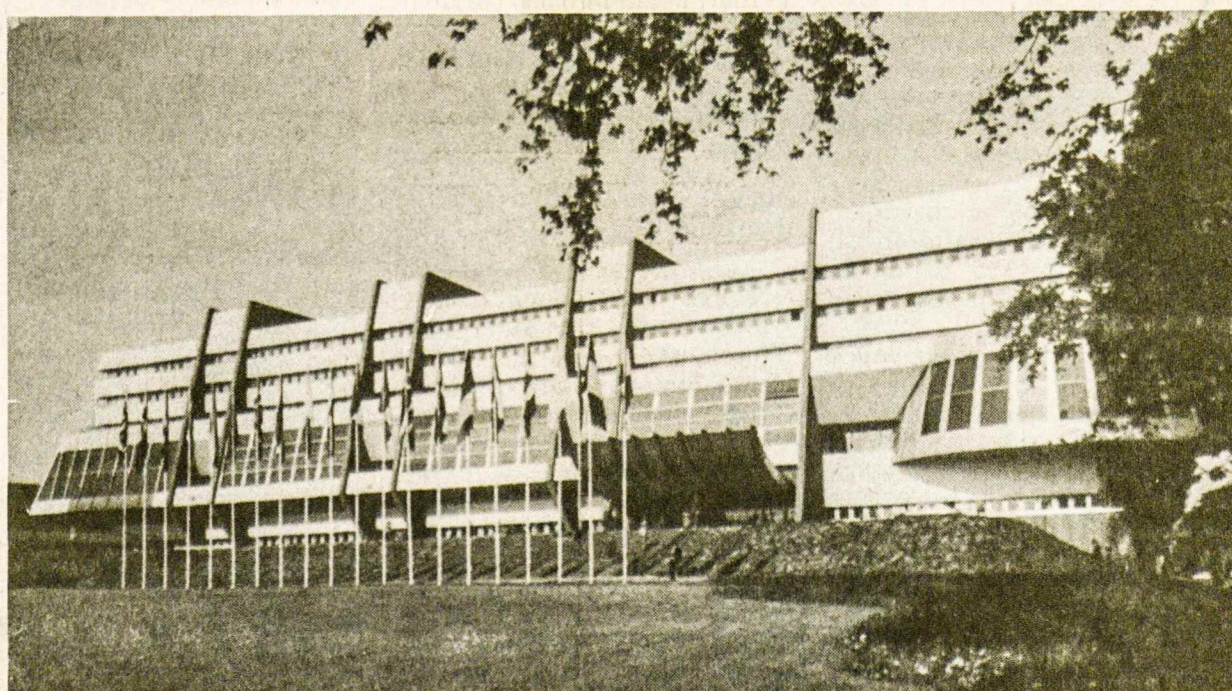
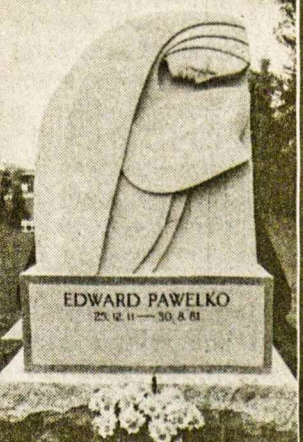
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORELE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

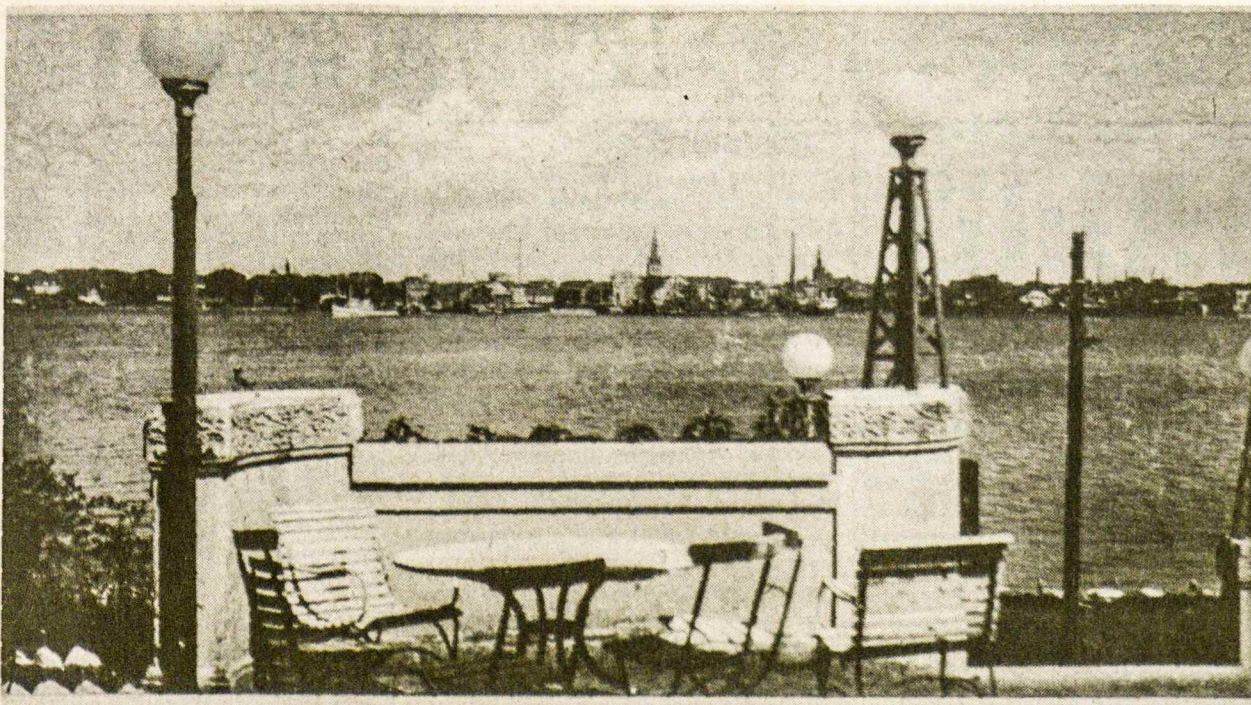
Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Europos parlamento rūmai Strasburge, kur 1982 m. sausio 13 d. buvo priimta rezoliucija, pripažįstanti Baltijos valstybių teisę į laisvą apsisprendimą bei nepriklausomybę. Didelė dauguma pasisakė už rezoliuciją (1986)

Klaipėdos miestas žiūrint iš Smiltynės. Tarp įmonių dūmtraukiu matyti Šv. Jono ir reformatų šventovių bokštai

Klaipėdos krašto lietuviškumas

Pajūrio sritis, kuria grožėjosi rašytojai, kurią puldinėjo ordinų kariai, kolonizavo vokiečiai, o dabar — sovietiniai rusai

A. LYMANTAS

(Tėsynys iš praėjusio nr.)

PO SUKILIMO

Po 1923 m. padėtis visiškai pasikeitė: kai pietinėje Mažosios Lietuvos lietuvių veikla visokiais būdais buvo vokiečių nacionalistų slopinama ir uždarama, tai šiaurinėje jos dalyje — Klaipėdos krašte — ji suklestėjo.

Būdingiausia buvo tai, kad į tautinį atbudimo darbą įsijungė ypač lietuviškas krašto jaunimas. Beveik nebuvo Klaipėdos krašto kaimo, kur nebūtų įsisteigusios ir veikusios lietuvininkų jaunimo draugijos. Jaunimo draugija „Santara“ savo statute, tarp kitko, net šitaip nurodė savo siekiamą: „Atlietuvintas Klaipėdos kraštas, vieninga lietuvių tauta, sava tautiška kultūra ir asmenybė“. Jaunimui buvo ruošiami lietuvių kalbos, rankdarbių, ūkininkavimo (jaunieji ūkininkai) ir kitokios rūšies kursai, jaunimo suvažiavimai Rambyne ir Juodkrantėje.

Dar daug senesniųjų klaipėdiečių prisimins 1928 m. Klaipėdoje įvykusią Mažosios Lietuvos lietuvių šventę, kur iš 1000 jaunų mergaičių ir vyrų krutinių skaidriai skambėjo lietuviškoji giesmė ir daina. O kiek buvo dar mažesnių tokių rengimų!

Zinoma, džiaugiamiesi jaunimo entuziazmu, neatsilikti ir vyresnieji. Klaipėdos krašte pradėjo veikti lietuviškos ūkininkų draugijos, Klaipėdos krašto mokyklų draugija, savo narių skaičiumi ypatingai gausi Lietuvių Moterų Draugija, ev. draugija „Sandora“, garsūs klaipėdiečių „Aido“ choras ir t.t. O kiek būta įvairių tradicinių lietuviškų švenčių, kultūrinių rengimų!

ATGIJĘS LIETUVIŠKUMAS

Nagalime praeiti ir nors trumpai nepamini, kaip vystėsi švietimo sritis. Pagal Klaipėdos krašto švietimo statistiką, 1937 m. visame krašte veikė 2 lietuviškos gimnazijos (Vytauto D. ir Spartesnioji), 3 vidurinės mokyklos, 2 viešos pradžios mokyklos, 18 liet. privačių mokyklų, pedagoginis institutas, konservatorija, amatų mokykla ir kt.

Arti pustrčio tūkstančio mokinių lankė šias lietuviškas mokslo įstaigas. Tai žymus skaičius, kuris žadėjo daug vilčių lietuviškai krašto atečiai. Jau trisdešimtųjų metų laikotarpį pradėjo formuotis jaunųjų klaipėdiečių lietuvininkų akademikų karta, kuri vėliau davė teisininkus, kalbininkus, istorikus, teologus.

Šiandien dažnai tenka išgirsti klausimą, ar iš tikrųjų centro vyriausybei reikėjo skirti tiek lėšų lietuviškos reikalams Klaipėdos krašte, ypač kad per rinkimus daug klaipėdiečių balsų nueidavo į vokiečių urnas.

Teisybė, praėjusių šimtmečių galingos Lietuvos valdovams savo tautos šaką palikus svetimųjų malonei, jaunutė ir vos tik nepriklausomam gyvenimui prisikėlusiai Lietuva turėjo mokėti už jų padarytus klaidas. Bet galime būti tikri, jei mums būtų buvę leista tėviškėje ramiai gyventi ir tokiu tempu gauti krašto lietuviškumą, tai šiandien, 60 metų po Klaipėdos krašto atdavimo, tautinė ir politinė lietuvininkų sąmonė krašte tiek būtų išaugusi ir sustiprėjusi, kad netektų daugiau girdėti klausimo — ar apsimokėjo?

Deja, tapusius dviejų grobuoniškų valstybių aukomis, paskutinius klaipėdiečius lietuvininkus, kaip matysime, ištiko didesnė tautinė katastrofa, negu senovės maras, badas ar kitos Maž. Lietuvos įvykusios nelaimės.

LIETUVININKŲ
NAIKINIMAS

II D. karo metu žydų genocidui apibūdinti naciai vartojo terminą „Endloesung“. Apytikriai išvertus į lietuvių kalbą, tai reikštų „galutinį sprendimą“. Angliškai spauda ir televizija, keldama nuolat žydų genocido klausimą, vartoja terminą „The Final Solution“. Maž. Lietuvos lietuvininkų „galutinis sprendimas“ prasidėjo su Raudonosios Armijos įsiveržimu į Rytprūsius, o jo baigmė dabar vyksta Klaipėdos krašte.

Sovietams artėjant, žinomi nacių partijos nariai ir simpatikai skubėjo išvykti iš Klaipėdos krašto. Tačiau daugelis lietuvininkų tokiu kritišku laiku ilgai svyravo, kol pagaliau apsisprendė nesiitraukti ir pasilikti savo tėvų žemėje.

Bet koks skaudus buvo visų Klaipėdos krašto lietuvininkų nusivylimas, kai jie nuo pat pirmos okupacijos dienos pamatė, kad pasitvirtino antisovietinė nacių propaganda ir kad vadinamieji visų lietuviškų žemių „išvaudočiai“ diena iš dienos ruošė galutinį jų išnaikinimą.

Kai 1939 m. pavasarį vokiečiai okupavo Klaipėdos kraštą, jų gestapas suėmė ir išvežė į sunaikinimo stovyklas daugelį rinktinių lietuvininkų — Maž. Lietuvos politikus, veikėjus, tautiška pasireiškusius mokytojus, Dievo žodžio sakytojus, laikraščių redaktorių, valdininkus ir kt. Sovietiniai enkavedistai, rinkdami lietuvininkų tarpe savo aukas, „diskriminacijos“ nedarė: jie vežė į Sibiro taigas ir Karagandos vergų stovyklas ne tik pagyvenusius vyrus, bet ir paliegiusius senelius, moteris, jaunus mergaites, vaikus ir net iš lovų ligonius.

Kaip liudija kaukrieis iš Sibiro grįžusieji, enkavedistai dažnai suimdavo net prie pietų stalo susėdusius lietuvininkų šeimas, duodavo joms tik trumpą laiką susidėti kelis daiktus, sugrūdavo į kieme stovintį sunkvežimį ir nugabendavo į artimiausią geležinkelio stotį, kur jų laukė tremtinių transportas.

Kai pokariniais metais išvežimai labai suintensvėjo, okup. Lietuvos valdžios atsto-

vai — Sniečkus, Gedvila, Paleckis ir kt., jei ir neskatino tokio Klaipėdos krašto lietuvininkų „galutinio sprendimo“, tai jį toleravo ir savo autoritetu jam nepasipriešino. O kur nekalti Lietuvos pajūrio žmonės buvo vežami, jie nesi-domėjo, palikdami tai grynai maskvinei enkavedistų kompetencijai.

Kiek mažiau deportacijų išvegtė tie lietuvininkai, kurie gyveno sunkiau prieinamose Klaipėdos krašto vietovėse, toliau nuo miestų esančioje Kuršių nerijoje arba plačiai išsišakojusioje Nemuno deltoje. Bet tokių buvo tik labai nedidelis skaičius.

Pagaliau išvežtieji, daugelį metų gyvenę Sibire nežmoniškos sąlygose ir beviltiškai varge, pradėjo įieškoti visokių būdų ištrukti iš šios didžios nelaimės. Vakarų Vokietijai užmezgus diplomatinis santykius su Sovietų Sąjunga, prasidėjo vokiečių repatriacijos laikotarpis. Ir taip ne vienas ištrėmtasis Klaipėdos krašto lietuvininkas — ūkininkas, valdininkas, mokytojas, darbininkas, įieškodamas pas vokiečius pagalbos, buvo verčiamas paneigti savo tautybę ir vokiečiui įrodyti savo „vokiškumą“.

DABARTINIAI GYVENTOJAI

Šiandien, praėjus daug laiko nuo anų tragiškų II D. karo padarinių, pasikeitė Klaipėdos krašto etninė padėtis. Krašto šiaurėje, į išvežtųjų lietuvininkų ūkius, kol jie dar nebuvo nugriauti ir paversti kolchozais, atsikraustė žemaičiai, o pietuose, t.y. žvejų gyvenamose vietovėse (pamaryje, Nemuno deltoje ir nerijoje), apsigyveno daugiausia lietuviai iš pietinės Lietuvos — Dzūkijos ir jai artimų sričių.

Žinoma, Klaipėdos krašte gyvena ir nemažas skaičius sovietinių tautų žmonių. Tą ryškiai galime matyti Šilutės, Priekulės, Pagėgių ir kitose krašto vietovėse. Jau jų kapinėse, be Klaipėdos kraštui būdingų senų lietuviškų medinių kryžių, šiandien matosi ištisos eilės rusiškais užrašais antkapių lentų ar stulpų su raudonomis žvaigždėmis.

Didžiausias įvairių sovietinių tautų kolonistų skaičius yra Klaipėdoje. Koks nuošimtis jų ten gyvena, nežinia. Vienai teigia, kad mieste nelietuvių esama 50%, kiti, tarp jų ir augšti partijos pareigūnai, „tik“ 40%. Bet jei paimsimė mažesnijį (40) nuošimtį, tai 160.000 gyventojų turinčiam Klaipėdos miestui 64.000 nelietuviai sudaro didėlį baimę keliantį svetimačių telkinį.

(Nukelta į 6-tą psl.)

Pasibaigus marui Mažosioje Lietuvoje, į lietuvininkų ūkius kraustosi vokiečiai. „Emigrantams dalinama žemė Prūsų Lietuvoje“ — byloja užrašas vaizdelio apacioje. Tai senas vario raizginys iš Mažosios Lietuvos sostinės Gumbinės muzėjaus

Venecuelos lietuviai

Nauja veiklos dvasia

JULIUS VAISIŪNAS

Šiais metais Venecuelos lietuviai mini 35 metų gyvavimo sukaktį. Praeityje būta gražių veiklos laikotarpių, tačiau nebuvo sudarytas pagrindas pastoviai veiklai. Nebuvo suorganizuota pastovi lituanistinio švietimo struktūra. Skurdžioje La Vegoje steigiam centrui nebuvo tuolaikinės Bendruomenės vadovybės priartata. To centro išlaikymo rūpestis teko saleziečiams kun. Antanui Perkumui, kol pagaliau namai buvo likviduoti, turimą turtą paskiriant centrinei lietuvių katalikų šalpos įstaigai JAV-se.

Nebuvo surasta tinkama pastogė ir Venecuelos jaunimui. Jie, kaip našlaičiai, pradžioje vyko į tolimą La Vego, vėliau turėjo glaustis prie vienos ar kitos šeimos. Nebuvo jokios Bendruomenės programos spaudai ar knygoms platininti, tik kun. Sabaliauskas ir kun. A. Perkumas savanoriškai platino laikraščius bei knygas. Tik viena a.a. Aleksandra Vaisiūnienė misijonieriškai dirbo spaudos srityje. Deja, jos nebėra. Esu tikras, kad jos straipsnių pasigenda visi laisvo pasaulio lietuviai.

Šiais metais Bendruomenė neteko mokytojo Petro Kriščūno — kito šviesaus ir pagrabaus lietuivio. Mokslus baigusi jaunoji karta kaskart labiau tolsta nuo savo kamieno, o mišrios šeimos daugiau kenkia, negu padeda. Dėl šių priežasčių, ateitis neatrodo per daug šviesiai.

Venecuelos Lietuvių Bendruomenės centro valdyba, norėdama padėti keisti dabartinės sąlygos, mato sunkų uždavinį. Teisingai pastebėjo VLB pirm. dr. Vytautas Dambra: „Pastovi VLB veiklos bazė turėjo būti kuriama nuo pirmųjų išveičijos metų, taigi prieš 35 metus; šiandien kurti stiprią lietuvišką bazę atečiai yra trisdešimt penkis kartus sunkiau.“ Lietuviai išsisklaide, jau gerokai nutauteję, vyresnės kartos gretos retėja greičiau, negu jos gali būti papildytos naujomis jėgomis. Religinis gyvenimas irgi sumenkęs.

Vienintelė prošvaistė — tai nauja veiklos dvasia. Veikla, neaplenkianti nė vieno. Šiais metais atsteigtos dvi VLB apylinkės — Barquisimeto ir Maracaibo. Jų pirmininkai — Vytautas Saurušaitis ir Vytautas Korsakas jau darbais įrodė galį teikti centro valdybai rimtą paramą.

Krašto valdyba dažniau posėdžiauja negu praieityje, ruošia geresnius minėjimus, programų turinys būna įdomesnis. Ir svečių užklysta į mūsų Bendruomenę. Vien 1982 m. Bendruomenėi ir katalikų misijos tarybai talkon atėjo vysk. V. Brizgys, Marija ir Antanas Rudžiai, solistė-kanklininkė Bankaitytė, dr. M. Uleckienė iš Kanados ir kiti.

1983 m. planuojama iškilminga Vasario 16, kurio pagrindiniu kalbėtoju kviečiamas PLB pirmininko pavaduotojas Vaclovas Kleiza. Liepos mėnesį lietuviai iškilmingai minės Mindaugo karūnacijos 730 metų sukaktį. Į šią Lietuvį Dieną jungsis draugėn visi Venecuelos lietuviai. Tikimasi, šį tikroji Lietuvos nepriklausomybės šventė bus minima Venecueloje kasmet.

Jau dabar pradėdama ruoštis šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį 1984 m. Venecueloje yra šv. Kazimiero miestelis ir parapija, įsteigti prieš 200 metų, kai Venecuela dar buvo ispanų kolonija.

Centro valdyba planuoja dažniau šaukti susirinkimus, steigti kultūrinį būrelį, kuris literatūriniais pasnėkesiams rinktųsi kartą į mėnesį vis kitose lietuvių šeimose. Planuojamas karaliaus Mindaugo tautinis fondas, kuris įgalintų Bendruomenę atlikti gyvybinės svarbos uždavinius. Planuojami diskusiniai susirinkimai (pavyzdžiui, apie mokslą lietuviškoje gimnazijoje, jos mokinių lankymąsi Lietuvoje) ir literatūrinis Venecuelos lietuivio teismas. Tokie susirinkimai ir diskusijos iškelia akštėn klaidas, sudominant labiau nutolusius tautiečius, o taip pat leistų kiekvienam broliškai, bet kritiškai

pasisakyti dėl negerovių, išryškintų Bendruomenės narių nuotakas bei pageidavimus. Bendruomenės šiuo metu paskleista anketa užpildys spragą, kuri buvo stipriai juntama.

VLB centro valdyba supranta, kad lituanistinės mokyklos atgaivinimas yra būtinas. Kaip rimtai į šį reikalą žiūrima ir kokio idealizmo tai gali pareikalauti, aiškėja iš sekančio VLB krašto valdybos pirmininko pareiškimo: „Klausimasis yra paprastas: ar surasim pustuzinį idealistų mokytojų, galinčių mokyti tik du mokinius?“ Mokykla yra pagrindinė mūsų tautinio išsilaukymo šaknis. Tik per lietuvišką šeimą ir mokyklą kalba ir tautiniai papročiai išsilaukys priaugančiose kartose.

Bendruomenė kalba apie spaudos darbo suaktyvinimą, spaudos ir knygų platinimą, choro organizavimo reikalą (pradžiai jau padaryta), pabrėžiamas reikalingas paminėti bei pagerbti iškilnesnius Bendruomenės asmenis, kol jie yra gyvi. Rūpinamasi ir parapijos — katalikų misijos išsilaukymu, nes mūsų sąlygose parapija yra labai svarbus tautinio išsilaukymo židinys, apie kurį paprastai telkiasi visa lietuviška veikla. Misijos taryba įsipareigojo rūpintis, kad lietuviai ligos metu būtų savo tautiečių lankomi, kad mirties atveju visi palydėtų į amžino poilsio vietą, o kapuose savo mirusius organizuotai aplankyti bei už juos pasimelstų. Pastaraisiais metais daug geriau organizuojamos lietuviškos pamaldos, eucharistinės valandos už Lietuvą, bendros Kūčios ir t.t.

Leidiny „Gairė“ išeina tik kartą į metus, dėlto joje spausdinama medžiaga nebėra aktuali. Redaktorius yra užimtas savo profesiniu darbu, ir jam talka yra būtina. Centro valdyba kol kas nebando siūlyti pagalbon, nors šis klausimas jau kelis kartus buvo Bendruomenės veiklų nagrinėjamas. Centro valdyba gali būti priversta leisti kitą leidinį, kad ir biuletenio forma. VLB centro valdybos pirmininkas nekartą pabrėžė būtiną reikalą reguliariai palaikyti korespondencinį ryšį su visais tautiečiais.

Bendruomenės vadovybė aiškiai išskyla atstovaudama lietuviams svetimųjų tarpe. Ji turi labai stiprius ryšius su kitomis bendruomenėmis, ypačiai latvių, estų, lenkų ir ukrainiečių. Šios bendruomenės tariasi visais svarbiais klausimais. Lenkų bendruomenės pirmininkas nekartą pareiškė, jog „be lietuvių talkos lenkai negalėtų savo projektų įvykdyti“. Kiek lenkai vertina lietuvių, paaikėjo iš pareiškimo spaudoje Lenkijos nepriklausomybės šventės proga. Tai gražus būdas praieitis žaizdoms gydyti.

Pirmą kartą po eilės metų ir Venecuelos dienraščiai spausdina žurnalistų straipsnius, kuriais stipriai pasiskomą prieš sovietinį bolševizmą, juose dažnai minimas ir Lietuvos vardas.

Lietuviai ir latviai jau yra sutarę leisti ispanų kalba estų žurnalisto Andres Kueng knygą „Dream of Freedom“ (Laisvės svajai) apie sovietinę Baltijos kraštų okupaciją. Yra eilė kitų planų ir veiklos ženklų, rodančių, jog pavergtųjų kraštų tautiečių veikla yra koordinuojama. Ypačiai betgi reikia džiaugtis nuoširdžiu tarpusavio bendradarbiavimu VLB pirmininko dr. Vytauto Dambrovo ir Venecuelos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininko inž. Aro Maželkos. Dirbdami išvien, jie tikrai daug nuveiks.

Didžiausia neigiamybė yra labai suliesėjusi Karako apylinkės veikla. Vicepirmininkas Zavadzkas pareiškė, kad dabar jo pirminis rūpestis bus apylinkės veiklos atgaivinimas.

Tai toks labai bendrais bruožais yra Bendruomenės metinis balansas. Jėgos silpnėja, bet kaip matome, yra atgimusi nauja veiklos dvasia. Aktyvus darbas padeda atskirti pelus nuo grūdų, duoneliautojus nuo kovotojų, kritikus nuo darbininkų. Išskyla tie, kuriems visados nuoširdžiai rūpėjo ir rūpi Lietuvos likimas.

Linksmia ir smagu dainuoti, šokti, groti ir vaidinti lietuvių meno sambūriuose, kuriuose telkiasi daug jaunimo

Nuotr. V. Maco

Sovietų vergai dirba vakariečiams

Amerikon atvykusio geologo dr. Antano Pranskevičiaus pareiškimai spaudai ir valdžios pareigūnams

1982 m. gruodžio 4 d. iš okupuotos Lietuvos JAV-bes pasiekė geologijos profesorius dr. Antanas Pranskevičius drauge su savo šeima. Jo atvykimo susidomėjo spauda ir valdžios pareigūnai. Visų pirma visi teiravosi, kaip jam pavyko oficialiai emigruoti iš Sov. Sąjungos su šeima.

Naujasis ateivis sakėsi taip pat tiksliai nežinąs, kodėl jam ta malonė buvo duota, tačiau manąs, kad sovietam nusibodo su juo kovoti (reiškėsi disidentiniam sąjūdįje), be to, įtakos turėjo vakariečių geologai. Ešą sovietai norėjo nusikratyti nerimo kėlėju, A. Pranskevičius spaudai pareiškė, kad jam pavyko atsivežti pogrindžio leidinį, redaguotą, spausdintą Leningrade ir pavadintą „Petersburgo Almanach“. Atsivežęs net 1200 puslapių rinkinį, kurį noris išleisti Amerikoje. Jame esą daug literatūrinės medžiagos.

Svarbus liudininkas

Amerikiečių spauda ir pareigūnai labiausiai domėjosi sovietinių kalinių darbu prie dujotiekio, tiesiamo iš Sibiro į V. Europą. Mat prez. R. Reaganas buvo pareiškęs, kad sovietinio dujotiekio tiesimas į V. Europą esąs žalingas politiniu ir ekonominiu požiūriu, nes padarys V. Europą priklausomą nuo Sov. Sąjungos. Be to, tiesimo darbus atlieka vergai — politiniai kaliniai. Europiečiai pastaruoju pareiškimu nepatikoje, o amerikiečiai dar neturėjo liudininkų, galinčių tai patvirtinti. Dėlto dr. A. Pranskevičius liudinijimas susilaukė vietinio dėmesio.

Iš pastarojo atsivežtos informacijos paaikėjo, kad jis su šeima buvo depreutuotas iš Lietuvos Sibiran būdamas vos 5 metų Stalino laikais (dabar jam 42 metai). Sibire užaugo ir mokslus ėjo. Grįžęs į Lietuvą profesoriavo Vilniaus universitete, bet 1974 m. buvo atleistas iš pareigų, nes atsakė pasirašyti pareiškimą, smerkiantį rašytoją Solženiciną. Tada jis vėl pasuko į šiaurę ir pradėjo dirbti dujotiekio bei naftos plotuose.

Kaliniai prie dujotiekio

Sibiro plotuose jis dažnai matydavęs kalinius, atliekančius paruošiamuosius dujotiekio darbus. Kaip geologas jis turėjęs tyrinėti dujų ir naftos vietas. Ten kaliniai būdavo atvaromi grupėmis po 40 vyrų. Jų uždavinys — paruošti kelį dujotiekio linijai, kirsti miškus, statyti barakus. Tokie kaliniai turėdavo dirbti užtvartose plotuose, saugomose ginkluotų kareivių ir šunų. Į pastatytus barakus atvykdavo jau gausios kalinių grupės — po 500-700 vyrų. Jų darbas — tęsti pradėtus paruošiamuosius darbus. Juos atlikus, barakai nugriaujami, kad ne-

liktų jokių vergiško darbo pėdsakų.

Kalinių darbas prie dujotiekio esąs gana sunkus. Su primityviais įrankiais — kirviais ir kastuvais jie privalo iškirsi miškuose linijas, kasti griovius. Buldozeriai — retas dalykas. Kartais kaliniams tenka iš centrinio kalėjimo arba pastatytų barakų žygiuoti į darbovietę apie 25 mylias.

Kalinimo sistema

Pasak dr. A. Pranskevičiaus, didelis politinių kalinių lageris esąs Mordovijoje. Ten esanti įvesta rehabilitacinio darbo lagerių sistema kaip tik dujų ir naftos plotuose. Vienas tokių įrenginių esąs Vetlosjan vietovėje. Lageriuose laikomi tūkstančiai kalinių. Jie dažniausiai būna nubauti už „parazitizmą“ arba „antisocialų elgesį“.

Su politiniais kaliniais dr. A. Pranskevičius turėjęs ryšių ir daugiau sužinojęs apie juos per savo žmoną, gyvendamas Uchoje, kur ji kalinius mokių kalbos (turbūt rusų, Red.).

Patys sovietai sako, kad politinių kalinių Sov. Sąjungoje esama tikrai 874, tačiau tarptautinės organizacijos, kaip „Amnesty International“, mano, kad jų ten yra apie 10.000 (tikriausiai daug daugiau, Red.).

Kalinimo sistema dabar nesanti tokia žiauri kaip Stalino laikais, tačiau pakankamai sunki. Maistas tebėra menkas, apranga prasta, o darbas sunkus, ypač žiemos metu. Sistema sušvelnėjo ta prasme, kad kaliniai nebešaudomi taip lengvai.

Jis, kaip geologas, važinėdamas su kitais, šiaurės rytų plotuose matė senas anglių kasyklas, kurių šachtose buvę žmonių skeletai. Du iš jų — prišti grandinėms prie anglies vežimėlių. Tai esąs Stalino eros palikimas. Galimas dalykas, ta anglių kasykla su gyvais kaliniais buvusi dirbtinai užvers-ta ir tapo kapinėmis.

Sovietų abejonės

Sovietų pareigūnai, skaitę dr. A. Pranskevičiaus pareiškimus amerikiečių spaudai, paneigė jo tvirtinimus. Esą dr. A. P. dujotiekio srityse nebedirbo nuo 1979 m., o dujotiekio į V. Europą darbai prasidėję vėnieriiais metais vėliau. Dr. A. P. betgi papildomai pareiškė, kad daliniai minėto dujotiekio darbai buvo pradėti žymiai anksčiau prie senesnio dujotiekio, pradžioje skirto šiauriniams uostui. Dr. A. P. diebęs kaip tik prie šio dujotiekio, be to, prie mažesnių linijų, kurios tiekia dujas į didįjį dujotiekį, skirtą V. Europai. Taigi iš to matyti, kad dr. A. P. yra patikimas liudininkas sovietinių sąlygų, kurias ne tik matė, bet ir pats dirbo. M.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MIRĖ PENKI KUNIGAI

1982 m. lapkričio-gruodžio mėnesiais Lietuva neteko penkių kunigų. Lapkričio 29 d. Leliūnuose, Panevėžio vyskupijoje, mirė a.a. kun. Petras Senulis, Leliūnų parapijos klebonas, gimęs 1909 m., kunigu įšventintas Kaune 1937 m. Palaidotas gruodžio 2 d. Leliūnuose. — Lapkričio 30 d. mirtis pakirto a.a. kun. Juozas Kriščiūnas, Kučiūnų parapijos klebonas Vilkaviškio vyskupijoje. Velionis buvo Sibiro tremtinys, gimęs 1911 m., kunigu įšventintas Vilkaviškyje 1935 m. Palaidotas Kučiūnuose gruodžio 3 d. — A. a. kun. Viktoras Naujokaitis mirė gruodžio 2 d. Buvo gimęs 1920 m., kunigu įšventintas 1947 m. Dirbo vikaru įvairiose Vilkaviškio vyskupijos parapijose. Prieš mirtį sirgo ir jokių pareigų negalėjo eiti. Palaidotas gruodžio 6 d. Kudirkos Naumiesčio kapinėse. — Gruodžio 8 d. Alsėdžių parapija Telšių vyskupijoje neteko a.a. kun. Vaclovo Sturbio, savo klebono, gimusio 1912 m. Žemaitijoje, baigusio kunigų seminariją Telšiuose, kunigu ten įšventinto 1937 m. Pokaryje jis buvo išvežtas į Sibirą. Grįžęs Lietuvon, dirbo Telšių vyskupijos parapijose, atnaujinamas šventoves. Paskutinius kelerius metus klebonavo Alsėdžiuose. Palaidotas gruodžio 12 d. Alsėdžių kapinėse. — Gruodžio 25, Kalėdų diena, Garliavoje, Kauno apskrityje, mirė a.a. kun. Pranas Leonas, ilgametis tos parapijos vikaras, klebonas ir altarišta, sulaukęs 90 metų amžiaus. Mokėsi Seinų kunigų seminarijoje, studijavo teologiją, kunigu buvo įšventintas 1915 m., dirbo Vilkaviškio vyskupijoje. Palaidotas gruodžio 28 d. Garliavoje.

"BALTIJOS GINTARĖLIAI-83"

Pramoginių šokių konkursas Kaune susilaukė gausių dalyvių, nes jame šį kartą dalyvavo ir tarptautinės klasės šokėjai. Geriausiai 1983 m. šokėjais buvo pripažinti klaidiečiai moksleiviai Loretą Tinkovą ir Saulius Rubėžius, kartu šokantys aštuntus metus, priklausantys "Žuvedros" šokėjų grupei, vadovaujami Skaistės ir Romualdo Idzelevičių. "A" klasės laimėtojais tapo kauniečiai Dalia Pempytė ir Evaldas Girdauskas, drauge šokantys dvejus metus, "B" klasės — kauniečiai Ingrida Tauraitė ir Vytautas Miknius. Jauniausios poros prizas iškėlė Rėdai Urbonavičiūtė ir Sigitui Repšiai iš Anykščių, simpatiškausios poros — kauniečiai Zina Vasiliauskaitė ir Artūri Janušis, geriausios svečių poros — maskviečiai Nataša Malčikovskajai ir Aleksejui Kolodkinui. Konkursas užbaigtas specialiu koncertu, kuriame pasirodė kiti jo dalyviai, anksčiau "Baltijos gintarėlių" konkursą laimėtojai.

EGLŪČIŲ PROBLEMS

Eglutės sovietinamoje Lietuvoje dabar tėra susietos su N. Metų švente, vadinamos tik naujametinėmis. Apie kalėdines eglutes nieko nerodoma, tačiau kasmet nusikundžiama, kad tų

šventinių eglučių iškertama per daug. Miškų ūkio ir miško pramonėje dirbantis Vincas Cervokas ("Tiesos" 1982 m. gruodžio 19 d. laidoje pateikia tokias išvadas: "Suskaiciavus visas šventėms kertamas eglutes, išeitų, kad kasmet iškertama daugiau kaip 200 hektarų miško. Tiesa, daugelis eglučių auga miške su kitais medžiais padirki, todėl, iškirtę vieną kitą, ne visur pastebime žalą. O jei pamatytume vieną vietą tuščią minėtą 200 hektarų masivą, įsitikintume, ką tai reiškia, kokią žalą darome miškui, kuris teikia mums didžiulę naudą. Miškas išskiria daugybę deguonies ir sugeria anglies dvideginį. Šią funkciją atlieka ir atskiros eglutės. Antra vertus, kol užaugini medį, reikia įdėti daug trąšų, tad juo labiau skaudu, kada eglutės, pastovėjusios kelias dienas kambarėje, išmetamos į krūmus, šiukšlynus..." Miškininkai šventines eglutes dabar jau augina specialiose sklypuose, kurių bendras plotas yra 150 hektarų. Tačiau ir šis sprendimas nėra tobulas: eglutėms išauginti iki tinkamo augščio reikia tiek pat darbo rankų, kaip ir veisiant mišką. Jeigu tuose sklypuose būtų leidžiama augti miškui, po 15-20 metų būtų susilaukta didelės naudos. V. Cervokas siūlo šventinėms eglutėms puošti tik vaikų darželius, mokyklas, švenčių sales, mažų vaikų turinčių šeimų butus. Tada miškininkai pakankamai eglučių galėtų parūpinti iš kirtaviečių būsimiems keliams, ryšių linijoms, miško apsaugai nuo gaisro. Eglutės galėtų pakeisti jų šakelės bei iš jų paruoštos puokštės. V. Cervoko duomenimis, 1982 m. šventėms miškininkai buvo įsipareigoję paruošti vien tik Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Palangos, Druskininkų gyventojams 52.000 eglučių, 16.000 šakuciu. Kitų miestų, miestelių gyventojams eglutės parduodamos miškų ūkiuose.

STATO BIBLIOTEKA

Kauno Ažuolyno pakraštyje statoma viešoji šio miesto biblioteka, turėsianti keturių ir septynių aukštų pastatus su 10.000 kv. metrų naudingo ploto. Planu paruošė Lietuvos miestų statybos instituto Kauno skyriaus architektai, vadovaujami vyr. inž. J. Antanavičiaus. Statybą tikimasi užbaigti 1985 m. Skaitytojai tada susilauks erdvių bei modernių skaityklų, saugyklose bus vietos 1.800.000 knygų.

FILATELIJOS PARODA

Devintoji respublikinė filatelijos paroda Vilniuje buvo skirta Sovietų Sąjungos šešiasdešimtmėčiui. Esą ji atspindėjo Sovietų Sąjungos kelių pašto miniatiūrose. Sutelkti pašto ženklai, vokai, atvirukai, specialūs antspaudai buvo susieti su Sovietų Sąjungos įsteigimu, jos laimėjimais erdvėje, propagandiniuose taikos siekiuose, liaudies ūkyje, kultūroje, sporte. Buvo taipgi pašto miniatiūrų apie Vilnių, prievartą sovietinamą Lietuvą. V. Kst.

Simon's Travel

kviečia keliauti kartu!

KELIONĖS I LIETUVĄ 1983!!!

1. Gegužės 12	7. Liepos 21	
2. Gegužės 19	8. Rugpjūčio 11	
3. Gegužės 26	9. Rugsėjo 1	
4. Birželio 23	10. Rugsėjo 8	
5. Liepos 7	11. Spalio 6	
6. Liepos 14	12. Gruodžio 19	

Skelbiamos išvykimo dienos iš Toronto ir Montrealo vienos arba dviejų savaitių kelionių į Vilnių arba į Vilnių ir kitus Europos miestus.

* Priimame vėlykinių dovanų užsakymus giminėms Lietuvoje (automobilių ir t.t.)
 * Nupirkame kooperatinius butus giminėms Lietuvoje
 * Sutvarkome dokumentus iškvietimams
 * Tarptautiniuose kelionėse galime suteikti finansinę paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, broliams bei seserims, vyrai ar žmonai.
 Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkėsių žinių telaukites adresu:
2385 Dundas St. W. Toronto, Ont. Canada, M6P 1X2
 Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
 Telex 06-986766 TOR

Istaigos savininkai Vytautas ir Audronė Siminkevičiai
 (Kelionių istaigos registracijos numeris — 1835961)

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į

Hamiltono rengiamą tradicinį KAUKIŲ BALIŲ

1983 metų vasario 12, šeštadienį, 8 val. vakaro, Jaunimo Centro salėje

Vertingos piniginės premijos penkiom geriausiom kaukėm, baras, užkandžiai, laimės staliukai, turtina loterija. Užsigavėkime grojant "Bob Shows Sound Investment" orkestrui lėjimas — \$5 suaugusiems, \$3 studentams

Skautų rėmėjų komitetas

Visuomenės veikėjas Londone, Ont., VIKTORAS GUDELIS tebėra veiklus ir 80 metų slenkstį peržengęs

London, Ontario

VIKTORAS GUDELIS — SUKAKTUVININKAS. Pirmąją 1983 m. savaitę Šiluvos Marijos parapija turėjo savo svarbiųjų pareigūnų dvigubą gimtadienį: klebonas kun. I. Mikalauskas, OFM, ir parapijos komiteto pirm. V. Gudelis yra gimę tą pačią dieną ir mėnesį, tik skirtingais metais. Klebonas gimė 1911 m. sausio 2 d. Pasvalio v. Biržų aps., o pirm. ninkas — 1903 m. sausio 2 d. Žalio v. Trakų aps. V. Gudelio vaikai, vaikaičiai ir jų šeimos sukakta dvynio dukros name surengė jam pagerbtį pobūvį. Buvo pagerbtis ir jame dalyvavęs kun. I. Mikalauskas. Abu pasveikinti, abiem įteiktos dovanos. Savo įsteigėją bei pirmininką V. Gudelį pagerbė ir pensininkai.

V. Gudelis 1920 m. dalyvavo kovose prieš lenkus. Mokėsi Vilniaus gimnazijoje, o paskui dr. Tumono kursuose Kaune. 1938 m. Kaune baigė Vytauto Didžiojo universitetą ekonomijos mokslus. Lietuvoje — statistikos įstaigos referentas. V. Vokietijoje — Blombergio lietuvių gimnazijos mokytojas. Kanados Londone reiškėsi įvairiose srityse.

Paprastai aktyvūs žmonės 70-80 m. amžiaus laikotarpyje tampa neaktyviais. Tuo tarpu V. Gudelis padarė atvirkščiai: besitardamas prie 70 metų ir vėliau tapo nepaprastai veikliu. Tai didelė pagalba mažos apylinkės prarėdžiusiems gretoms sustiprinti. Jis reiškėsi skautų ir L. Bendruomenės veikloje. 1970-1980 m. lituanistinės mokyklos mokytojas. Įsteigė parapijos salėje muziejų ir biblioteką. 1975 m. sausio 22 d. suorganizavo pensininkus. Ši organizacija pasirodė labai aktyvi ir naudinga. Jai pirmininkauja nuo įsteigimo dienos.

Bet gal didžiausias V. Gudelio nuopelnas — pavyzdingas parapijos ūkininkų reikalų tvarkymas. Nuo 1977 m. gegužės 8 d. iki šiol jis — parapijos komiteto pirmininkas. Tai turbūt sunkiausias pareigos mūsų apylinkėje, ypač turint galvoje jo amžiaus metų krūvą ir ypatingai sunkias mažos apylinkės darbo sąlygas. Jis sugeba rasti tam darbui tinkamus komiteto narius, kitus pareigūnus ir lėšas.

Viktoras ir Veronika Gudelis išaugino ir išmoklino dukrą Danutę Chainauskienę, ilgametę taut. šokių vadovę, ir sūnų Arvydą, chemiką, neseniai buvusį didžiosios "Exxon" bendrovės laboratorijos New Jersey, JAV, direktorių, dabar einantį "Imperial Oil" tyrimų skyriaus reikalų vedėjo pareigas Sarnijoje. Taip pat jie turi 6 vaikaičius, vieną provakaitį ir, žinoma, vedusiųjų antras puses bei kitus artimuosius. Sukaktuvininko žmona taip pat yra veikli K.L. Katalikių Moterų Dr-jos Londono sk. iždininkė, pensininkų valdybos narė ir t.t. Kleboną kun. I. Mikalauską ir parapijos k-to pirmininką V. Gudelį Londono lietuvių nuosirūdiniai sveikina, linki sveikatos ir dar daug darbinių metų! D. E.

A. a. ANTANAS KISIELIS, 82 m., palaidotas iš Šiluvos Marijos šventovės Tillsonburg kapinėse 1983 m. sausio 22 d. Paliko žmoną Praną.

PENSININKŲ SUSIRINKIMAS parapijos salėje — vasario 10, ketvirtadienį, 4 v.p.p. Prieš susirinkimą — Mišios už a.a. Antaną Kisielį šventovėje.

PARAPIJIEČIŲ LANKYMAS vyksta iš anksto susitarus telefonu.

"PAŠVAISTĖS" CHORAS uoliai ruošiasi dainų šventei, kuri įvyks Čikagoje š. m. liepos 3 d. Repeticijos vyksta trečiadieniais, 7 v.v.

VASARIO 16 MINĖJIME vasario 13, sekmadienį, 4 v.p.p., Alt-house kolegijoj, meninę programą atliks sol. Irena Černienė, sol. Vytas Paulionis, "Pašvaistės" choras ir tautinių šokių grupė "Baltija". Koresp.

rio 13, sekmadienį, 4 v.p.p., Alt-house kolegijoj, meninę programą atliks sol. Irena Černienė, sol. Vytas Paulionis, "Pašvaistės" choras ir tautinių šokių grupė "Baltija". Koresp.

Hamilton, Ontario

VASARIO 16 MINĖJIME, kurį rengia apylinkės valdyba vasario 13, be jau minėtų programos atlikėjų, dalyvaus ir tautinių šokių grupė "Gyvataras", vadovaujamas G. Breichmanienės. Ankstyvensiamie pranešime šį programos dalis buvo praleista per klaidą. Atsiprašome. Apylinkės valdyba

Stayner-Wasaga, Ont.

VASARIO 16 MINĖJIMAS įvyks vasario 19, šeštadienį, 6 v. vakaro, Stayneryje, "Golden Apple Inn" restorane. Vakarienę užsisakyti pas J. Lapavičių ir sumokėti 3 dienas prieš minėjimą. Valdyba

St. Catharines, Ont.

ILGESNĮ LAIKĄ sirges J. Kriščiūnas š. m. sausio 9 d. mirė "General" ligoninėje. Velionis buvo pašarvotas Darte koplyčioje. Buvo gausiai lankomas lietuvių iš viso Niagaros pusiasalio. Taip pat buvo atvykęs ilgametis pranciškonių vienuolio vyresnysis St. Catharines, dabar Hamiltono lietuvių parapijos klebonas kun. Juvenalis Liauba, OFM. Velionis buvo gimęs 1911 m. spalio 2 d. Jurbarko mieste, Raseinių aps. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo teismo sekretoriumi. Antrą kartą sovietams okupuojant Lietuvą, J. Kriščiūnas su šeima pasitraukė į Vokietiją. Iš ten atvykę į Kanadą ir įsidarbino Toronto mieste. Kaip dainos mėgėjas įsijungė į "Varpo" chorą, vėliau ir į Prisiškelimo parapijos chorą.

Kai dėl ligos tapo nebedarbingu, pardavė Toronto turėtą nuosavybę ir persikėlė gyventi į St. Catharines artčiau dukros Virginijos Žemaitienės. Pastaroji ir jos vyras Juozas nuosirūdiniai globojo sergantį tėvą ir uošvį. Žinoma, didžiausia našta teko rūpestingajai žmonelei J. Kriščiūnaitės, būdamas didelis dainos mėgėjas, stengėsi atsilankyti į švenčių minėjimus ir išklausti chorų programos. Jei kada negalėdavo atvykti į minėjimus, nuomotė neatsisakydavo paremti auką. Iš pat jaunų dienų buvo šaulys. Atvykęs į St. Catharines, įsijungė į Povilo Lūksio, šaulių būrį.

Sausio 12 d. St. Catharines vienuolio koplyčioje buvo atnaujiamas gedulinės Mišios, dalyvaujant gausiam būriui lietuvių. Koplyčioje Mišias atnaušavo kun. Kęstutis Butkus, OFM, ir pasakė pamokslą. Vargonais grojo ir solo giedotojas Aleksandras Paulionis ir Veronika Paulionienė.

Po Mišių velionis, visai eilei lietuvių palydint, buvo nuvežtas į Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje. Ten laukė didelis būrys velionies draugų iš Toronto, Hamiltono, Cambridge. Prie kapo Vanda Alonderienė pasakė L. Bendruomenės vardu atsisveikinimo kalbą. Laidojimo apeigas atliko kun. K. Butkus, OFM. Po apeigų duktė Virginija šeimos vardu visus pakvietė užkandžiams į Anapilio salę.

Velionis paliko žmoną Antaną, dukrą Virginiją, sūnų Liudą ir 6 vaikaičius.

Išėkis ramybėje!

J. Šarapnickas

A. a. JONUI KRIŠČIŪNUI mirus, J. Šarapnickas vietoje gėlių paukojo Tautos Fondui \$25. — A. a. Petronelei Polgriemienė mirus, K. Jonušas vietoje gėlių Tautos Fondui paukojo \$20.

J. Dervaitis, įgaliotinis

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose — Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antadieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p., penktadieniais nuo 10 v. iki 7 v.p.p., šeštadieniais nuo 9 v. iki 12 v. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ: depozitus (P.C.A.) 6% kasdienines palūkanas 7 1/2% už santaupas 7% term. depoz. 1 m. 9 1/2% term. depoz. 3 m. 10% reg. pensijų fondo 9% 90 dienų depozitus 9 1/4% IMAME UŽ: nekiln. turto pask. 12% asmenines paskolas 17%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Dr. K. Bobelis, dabartinis VLI-Ko v-bos pirmininkas, pagerbė Čikagoje Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros. Ta proga šios organizacijos rūpesčiu dr. K. Bobelis gavo JAV prez. R. Reagano laišką, gražiai įvertinantį jo darbus politinėje srityje.

Kun. Jonas Kidykas, SJ, nuo 1974 m. spalio 16 d. dirbęs Klevande, Dievo Motinos lietuvių parapijoje, sausio 22 d. išvyko Čikagon, kur rūpinsis jėzuitų vienuolio reikalais, talkins naujamajam provincijolui kun. A. Saulaičiui, SJ. Dievo Motinos parapijoje Klevande jį pakeitė buvęs provincijolas kun. Leonas Zaremba, SJ.

"Dinavos" stovyklavietė, užbaigusi 1982 m. stovyklavimo sezoną, nusiaubė ir pastatus įsilaužė vandalai. Jie sugadino daug turto, priteršė patalpas. Tvarka atstatyta, tačiau reikia lešų remontui ir išlaikymui. Joms telkti sausio 16 d. buvo surengtas pobūvis Detroito, Dievo Apvaizdos parapijos kultūros centre.

Sol. Ona Gailiūtė-Zubavičienė, pakirsta ryžto ligos, 1982 m. gruodžio 23 d. rytą mirė Floridijoje. Palaidota Floridijoje, najuose Sunny Hills kapinėse. Giliamie liūdesyje liko vyras Jonas, dvi seserys JAV ir Kanadoje.

Venecuela

Kalėdiniam parade Karako mieste gražiai pasirodė lietuvių jaunimas. Paradas yra transliuojamas televizijos, skaitomas trijų minučių ilgio tekstas apie kiekvieną dalyvaujančią grupę. Lietuvių grupės pranešime buvo pateikta žinių apie Lietuvą, tautinius drabužius, gintarinius papuošalus, Kučių tradicijas. Lietuvių atstovavimui šiame parade rūpinosi Venecuolos Lietuvių Jaunimo Sąjunga, vadovaujama Aro Mažeikos, užmegzusi ryšius su Karako savivaldybe.

Pasaulio spaudoje plačiai nuskambėjo 1982 m. gruodžio 19 d. įvykęs dviejų naftos tankų sproginas Karako mieste aptarnaujančioje elektros jėgainėje. Šioje skaudžioje nelaimėje žuvo ir elektros inž. Jonas Kvedaras. Sprogimo metu jis nedirbo, nuvežė žmoną ir mažus vaikus saugėnės vietoje, toliau nuo darbo vietos. Jėgainės vadovybė, gaisrui apimtus, pakvietė visus savo inžinierius ir technikus grįžti darban, kad nebūtų visiškai nutrauktas elektros tiekimas Karako miestui. Inž. J. Kvedaras grįžo darbo vietoje, kur tada įvyko antras sproginas, išplėtęs ugnies liepsnas. Velionies inž. J. Kvedaro palaikai tebūvo atpažinti iš diržo sagties bei kitų metalinių likučių. Karako lietuviams gruodžio 22 d. buvo numatytos lietuviškos pamaldos ir bendros Kučios. Jas teko pakeisti velionies inž. J. Kvedaro laidotuviomis. Gedulingose Mišiose dalyvavo žuvusio inžinieriaus tėvai ir broliai su šeimosim bei kiti Karako lietuviai. Paruoštų Kučių buvo nartata atsisakyti. Velionies Jono brolis Marius Kvedaras yra VLB Karako apylinkės valdybos pirmininkas. Skaudi nelaimė sukrėtė visus Karako lietuvius.

Australija

ALB krašto tarybos narių suvažiavimas, susietas su Australijos Lietuvių Dienomis, įvyko Melbourne. Pagrindinių veiklos pranešimą padarė kadenciją baigiantis ALB krašto valdybos pirm. A. Pocius, ypač pabrėždamas senatoriaus A. Lewis Australijos senatę pravastą rezoliuciją, reikalaujančią, kad Australijos vyriausybė Jungtinėse Tautose išskeltų laisvo apsisprendimo teisę pripažinti Baltijos šalis. Diskusijose paaiškėjo, kad buvo stengiamasi paskirti Lietuvos garbės konsulą Australijai, numatytas ir kandidatas, tačiau susanymas liko neįgyvendintas, nesulaukus legalių mūsų užsienio atstovybių pritarimo. ALB statuto pakeitimuose atmeti du pasiūlymai: 1. išbraukti tuos ALB narius, kurie pritaria Lietuvos okupacijai, 2. įsileisti be rinkimų į ALB krašto tarybą buvusius krašto valdybos pirmininkus. Patvirtinti du pasiūlymai: 1. ALB atstovų į PLB seimą rinkti ketveriems metams, prisitaikant prie PLB statuto, 2. rinkti ALB krašto valdybą antrai kadencijai tame pačiame mieste. Sekančios Australijos Lietuvių Senatos bus surengtos sostinėje Kanberoje, nors vietinė ALB apylinkė ten nenori sudaryti krašto valdybos. Nemažų diskusijų susilaukė ALB garbės teismas, sprendžiantis narių skun-

dus. Mat kartais patirtos skriaudos perkliamos tiesiog į Australijos teismus. Nutarta, kad pirmiausia reikia kreiptis į ALB garbės teismą. Tik gavus nepateiktą sprendimą, galima kreiptis į Australijos teismą. Tikimasi, kad šis nutarimas sumažins lietuvių bylinėjimąsi Australijos teismuose.

Italija

Panevėžio vyskupas R. Kriščiūnas sausio 13 d. atvyko į Romą. Manoma, kad dėl pašlijusios sveikatos jis pasiliks Romoje ilgesnį laiką.

Prancūzija

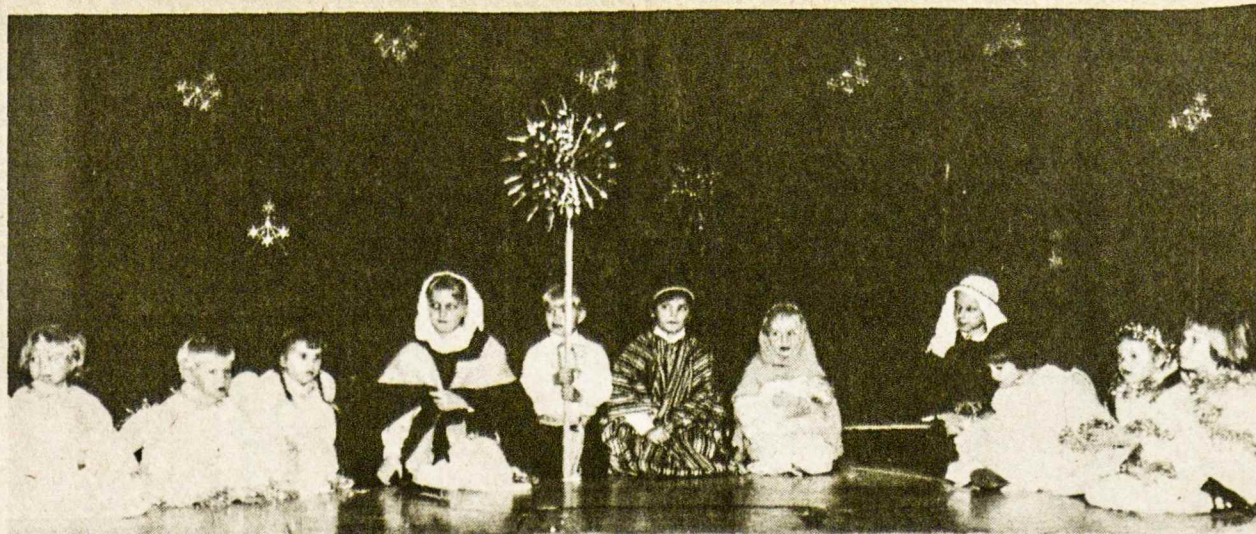
Tarptautinės Žmogaus Teisių Dienos proga Prancūzijos parlamento rūmuose 1982 m. gruodžio 10 d. įvyko informacinio pobūdžio svarstybos apie naujas priemones žmogaus teisėms ginti R. Europos šalyse. Diskusijoms vadovavo parlamento narys J. M. Daillet. Pranešimus padarė Bulgarijos, Gruzijos, Vengrijos, Estijos, Lietuvos, Lenkijos, Ukrainos ir Afganistano atstovai. Kalbėtojų eilėse buvo keli prancūzai. Lietuvių eilėse buvo PLB valdybos pirm. J. Tomkus, K. Masiulytė, Ž. Klimienė ir R. Bačkis, padaręs oficialų pranešimą lietuvių vardu. Jis priminė svarstybą dalyviams, kad nei Prancūzija, nei kuri nors kita Vakarų pasaulio valstybė teisiniu požiūriu (de jure) nėra pripažinti priverstinio Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą. R. Bačkis citavo Prancūzijos užsienio reikalų ministerio C. Cheysono viešą pareiškimą, kad Prancūzija, net ir pasirašiusi baigminį Helsinkio aktą, tokios politikos laikysis Baltijos šalių atžvilgiu. Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovybių Paryžiuje dokumentai neišduodami Sovietų Sąjungai. Smerkdamai sovietinę okupaciją, Prancūzijos diplomatai nesilanko Baltijos šalyse. Diskusijų dalyviai padarė išvadą, kad Helsinkio aktu užtikrintą žmogaus teisių negalima įgyvendinti Sovietų Sąjungos okupuotose šalyse. Pirmiausia toks šalis turi būti suteikta laisvo apsisprendimo teisė. Prancūzijos prez. Mitterandui buvo pasiūta speciali telegrama, prašanti veiksmingiau ginti žmogaus teises ir laisvo tautų apsisprendimo teisę.

Vokietija

Kučių vakariene Vasario 16 gimnazija suruošė 1982 m. gruodžio 17 d., gerokai paankstiną, kad mokiniai laiku galėtų pradėti kalėdines atostogas. Tai buvo jau 28-ji Kučių vakariene, sukurta evangelikų kapeliono kun. Fr. Skerio. Eglutės žvakutės uždegė kuratorijos valdybos pirm. kun. A. Bernatonis, VLB valdybos vicepirm. Z. Grodbergienė, gimnazijos direktorius A. Šmitas ir mokinių komiteto pirm. I. Pancerytė. Pagrindinį žodį apie Kalėdų šventę bei jos reikšmę tarė A. Šmitas, sveikino kun. A. Bernatonis. Gimnazijos tarnautojai buvo gavę finansinę dovaną iš valdžios, kurią, kaip jau įprasta, teko pasidalinti su jos negaunantiais bendrabūvių tarnautojais. Mokiniai suvaidino Z. Grodbergienės režisuotas Vandos Frankienės "Gyvuosius žaisliukus". Kalėdinėm giesmėn programą papildė mergaičių chorėlis. Dovanas išdalino Kalėdų senelis, kurio niekas neįstengė atpažinti, nors buvo daug spėlojimų. Tik vėliau paaiškėjo, kad Kalėdų senelį suvaidino PLB valdybos vicepirm. A. Pocius, ypač pabrėždamas senatoriaus A. Lewis Australijos senatę pravastą rezoliuciją, reikalaujančią, kad Australijos vyriausybė Jungtinėse Tautose išskeltų laisvo apsisprendimo teisę pripažinti Baltijos šalis. Diskusijose paaiškėjo, kad buvo stengiamasi paskirti Lietuvos garbės konsulą Australijai, numatytas ir kandidatas, tačiau susanymas liko neįgyvendintas, nesulaukus legalių mūsų užsienio atstovybių pritarimo. ALB statuto pakeitimuose atmeti du pasiūlymai: 1. išbraukti tuos ALB narius, kurie pritaria Lietuvos okupacijai, 2. įsileisti be rinkimų į ALB krašto tarybą buvusius krašto valdybos pirmininkus. Patvirtinti du pasiūlymai: 1. ALB atstovų į PLB seimą rinkti ketveriems metams, prisitaikant prie PLB statuto, 2. rinkti ALB krašto valdybą antrai kadencijai tame pačiame mieste. Sekančios Australijos Lietuvių Senatos bus surengtos sostinėje Kanberoje, nors vietinė ALB apylinkė ten nenori sudaryti krašto valdybos. Nemažų diskusijų susilaukė ALB garbės teismas, sprendžiantis narių skun-

Lenkija

A. a. Elena Samaniūtė, Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos ir Vilniaus universiteto auklėtinė, mirė 1982 m. birželio 30 d. Ji buvo lituanistė, prieš II D. karą dėjęsi lietuvių kalbą Vilniaus ir švenčionių lietuvių gimnazijose. Nuo 1940 m. dirbo Vilniaus universitete. Pasizymėjo tautinių juostų audimu. Ištekęsji už kalbininko J. Otremskio 1955 m., išvyko Lenkijon ir apsigyveno Poznanėje. Ji talkino savo vyrui J. Otremskiui lituanistiniuose tyrimuose, kartu su juo paruošė spaudai leidinį "Lietuviški tekstai".

Ročesterio Mindaugo Tamonio mokyklos darželio, I ir II skyriaus mokiniai, vaidinę scenos vaidelį "Pirmos Kaledos". Žiūrovai džiaugėsi gražiu vaidinimu

Jie aukojo Tautos Fondui

Toronto ir apylinkių lietuvių aukotojų 1982 metų II sąrašas

\$705: A. A. Aniceto Lukošiaus vardo jamžinimui Lietuvos Laisvės Ižde gautos aukos laidotuvių metu; **\$420:** M. G. Šernas; **\$375:** S. Jagėla; **\$200:** dr. G. Bijūnienė, Johns Smiths, dr. A. Šalkus; **\$150:** L. Kirilis; **\$125:** S. Savičius; **\$120:** A. Firavičius.

\$100: K. Baltramaitis, Algirdas Banelis, G. Berius, D. K. J. ir V. Demikis, J. H. Lasia, Bruno Mackevičius, John Margis, F. Pawelko, Alf. Piragis, J. Prisas, A. D. Puteirai, Z. B. Romeika, J. Rukša, A. Rūta, H. Sakalauskas, H. Šiaurys, B. Stalioraitienė (a.a. J. Stalioraitis atminimui), Petras Šturmas, T. Trakymienė, Ant. Urbonas, A. S. Viskontas, V. Zakas; **75:** B. Sakalas.

\$50: dr. A. Barkauskas, P. V. Dalinda, K. S. Gečai, Julius Gipsas, S. Girtienė, Pr. Guobys, Vl. Janikaitis, C. K. Jonys, O. Juodšienė, Vl. Lackus, P. Liacbas, Br. Narbutas, dr. G. Skrinškas, J. Slivinskas, Paulius Štuopis, E. E. Vaičekas.

\$45: S. Barančiukas; **\$40:** V. Melnykas, Vincas Paulionis, Šilai, Juoz. Usvaltas, J. Vaškela, A. J. Venslovičiai.

\$30: I. L. Adomavičius, A. Artiškis, Pov. Baranauskas, Bronė Galinis, S. Grizickas, St. Gudaitis, Ed. ir Ald. Mačiulaitis, L. A. Prialgaukas, E. Radavičiūtė, Bal. Savickas, Br. Sergautis, E. Spudis, A. S. Venckai, B. Vitkus.

\$25: Leonas Alekna, Alek. Andrulelis, B. Baranauskas, Lionė Bieliauskaitė, dr. A. D. Dickson, M. Duliūnas, dr. Graž. Girdauskas, V. Gudaitis, P. Jakubauskas, M. Kojelis, K.P.B. a.a. Varnienės atminimui, Aug. Kuolas, A. A. Raudys, K. Raudys, A. Remeikis, R. P.T., S. Rukša, V. Šadreika, Br. Švedas, V. Vaičiūnas.

\$20: Vit. Baleiša, Vyt. Balsys, V. Bigauskas, P. Butėnas, V. O. Butrimai, K. Dulevičius, J. Dziminskas, El. Griškinienė, Jer. Jakelaitis, S. Jaseliūnas, C. Javai, J. Juodis, V. Karnilavičius, J. Keleris, E. Kondrotas, P. Lelis, N. Liacbas, K. Lukošius, L. Markelis, J. Mažeika, W. Mikšys, J. Pažemėckas, S. Petryla, S. Prakapas, Juoz. Sabaliauskas, A. L. Stulginskas, S. Babušis, Paulina Šimkus, Myk. Zabolionis, A. Zalagėnas, A. Totoraitis, Alg. Vaičiūnas, B. D. Vaidila, M. A. Vaisvilai, V. Vaškėlis.

\$15: V. Anyšienė, M. Meiliūnas, dr. A. Valadka.

\$10: V. Akelaitis, Izd. Antanaitis, J. Benetis, L. Kalinauskas, Br. Kriaučeliūnas, Z. Kučinskas, J. Nešukaitis, Jon. Petrauskas, L. Ragžaitis, J. Riauba, A. Simonavičius, Srauni Neris, Juoz. Venslovaitis.

\$2: M. Senkuvienė.

Institucijos – draugijos

\$400: Toronto Lietuvių Namai; **\$300:** "Paramos" bankas; **\$200:** Prisikėlimo parapijos bankas; **\$50:** Liet. Medž. Žuklautojų Klubas "Tauras", "Litho Art Ltd.", Liet. Evang. Liut. Moterų Draugija, Mažosios Lietuvos Moterų Draugija; **\$25:** Liet. Katalikų Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių par. skyrius, "Old Country Shop".

Brampton, Ont.

\$100: J. Paršeliūnas; **\$50:** Kl. Dalinda, J. Gudelis; **\$20:** K. Kudirka.

Bramford, Ont.

\$150: J. S. Domeika; **\$20:** Eug. Josin, E. Laukys, S. Matulionis, A. Petrauskas, J. Širvinskas; **\$18:** O. Lawryk; **\$10:** B. Liudavičius.

Paris, Ontario

\$50: Vac. Gečas; **\$25:** P. Martišius, Ant. Padolskis; **\$20:** P. Česnulis, S. Pakulis.

Georgetown, Ont.

\$10: Janina Malis, J. Vilkauskas.

St. Catharines, Ont.

\$100: J. J. Dilys; **\$50:** J. A. Šajaika.

Ontario provincijoje

\$300: Pušynėlis; **\$50:** M. Laurinavičienė, Wasaga, L. M. Leveckis, Bramalea; **\$25:** L. V. Matukas, Kleinburg, J. Rutkauskas, Peterborough, V. Stanaitis, Coldwater; **\$20:** A. Vadeika, Guelph; **\$10:** Bal. Keburis, Ingersoll.

Oshawa – Whitby, Ont.

\$100: N. Ankus; **\$90:** H. Butkevičius; **\$50:** O. R. Bobyk-Butkevičiūtė, B. Kupčikas, J. Samkovas; **\$40:** J. A. Medelis, S. V. Kneitas; **\$30:** V. Kuraitis, J. Macevičius, V. A. Starkus; **\$25:** A. Trumpickas; **\$20:** P. Juodvalkis, M. Zubrickas, A. Želvys.

Richmond Hill – Thornhill, Ont.

\$200: P. Šalna Co. Ltd.; **\$20:** P. Pakalka, R. Sinkus, Alg. Stanėnas; **\$15:** M. Pamataitienė.

Keswick, Ontario

\$200: Tėvynės Myletojas; **\$100:** "Mercury Lodge" – Pr. Krilavičius, V. Rutkauskas; **\$30:** S. H. Matus.

Sarnia, Ontario

\$75: St. Urbantas; **\$50:** T. Bartkus, Jurg. Klirikaitis, Fel. Seibutis; **\$30:** K. V. Balčiūnai, A. Budrys, Fel. Timukas; **\$20:** S. Čeponis; **\$10:** And. Gaputis, S. Rimkus.

Timmins, Ontario

\$30: K. Jasaitis; **\$25:** J. Parancevičius; **\$20:** Val. Bernotas, P. Gaiagalas, Eddy Lehman, A. Margelis; **\$15:** Genė Burb, Vyt. Senkus; **\$10:** Alb. Kaminskas, P. Kasperaitis, Max Razmas.

Jungtinės Amerikos Valstybėse
\$324: Natalija Navickienė, St. Petersburgas, Fla.; **\$25:** G. J. Lazauskas, Čikaga.

Nuoširdžiai dėkojame visiems 1982 m. aukojusiems Tautos Fondui, t.y. Lietuvos laisvės reiklams. Jei rasite sąrašą netikslumų, prašome pranešti Tautos Fondo apyl. atstovybei.

Kurie nenorėtų, kad jų auka būtų skelbiama spaudoje, prašome aukų kortelės kampe pažymėti – "neskelbti", arba duoti slaptyvardį. Kaikurie taip jau daro.

Už 1982 m. aukas – \$30 ir daugiau yra išsiuntinėti kvitai. Už mažesnes aukas kvitų nesiusintinėjome, manydami, kad aukotojų ne daug padės. Taupome išlaidas. Tačiau, jei aukotojas nori gauti kvitą už bet kurią auką, prašome pranešti telefonu – atsisiųsime.

Jau esame 1983-ųjų metų eigoje. Netoli Vasario 16-tosios minėjimas. Nepamirškime Tėvynės, nepamirškime Lietuvos laisvės reikalų, ištiesime pagalbos ranką gimtajam kraštui.

Tautos Fondo

Toronto apylinkės atstovybė
6 Constance St.,
Toronto, Ont. M6R 1S4
Tel. 535-9864

Tautos Fondo atstovybės Kanadoje 1982 m. apyskaita

PAJAMOS	1982 m.	1981 m.
1. Toronto atstovybė	30.000	28.000
2. Montrealio atstovybė	2.000	2.000
3. Hamiltono atstovybė	3.600	3.500
4. Delhi-Tillsonburg apylinkė	1.400	1.500
5. Calgary	245	365
6. Kitchener-Waterloo-Cambridge	315	505
7. London	1.265	887
8. Oakville	460	733
9. Ottawa	—	170
10. Rodney	585	300
11. Sault Ste. Marie	487	478
12. St. Catharines	1.270	1.186
13. Stayner-Wasaga	1.290	1.200
14. Sudbury	892	764
15. Thunder Bay	80	70
16. Vancouver	355	401
17. Welland	411.50	320
18. Windsor	640	900
19. Winnipeg	222	160
20. VLIKo seimo metu Toronte	—	1.217.95
21. Už knyga "Soviet Genocide in Lithuania"	—	142.35
22. Palūkanos už indėlius	1.385.52	2.309.27
23. Testamentiniai palikimai	8.000	—
24. Įvairios pajamos	215.74	300

Iš viso pajamų
1982 m. 55.118.76 47.408.57
Likutis 1981 m. 7.230.23 11.861.17

Balansas 62.348.99 59.269.74

Remkime Tautos Fondą

Mieli Kanados lietuviai,

1982 m. jau praėityje. Pažvelgę į juos atgal Tautos Fondo žvilgsniu, pastebėsime, kad per tuos metus atlikome savo pareigą tėvynei Lietuvai neblogai: kas darbu, kas pinigais. 1982 m., kaip ir 1981 m., Tautos Fondo atstovybė Kanadoje ir vėl galėjo tėvynės laisvini-ko reikalams įteikti VLIKui 50.000 dolerių. Ta proga dėkoju Tautos Fondo aukotojams, apylinkių įgaliotiniams, paskiriems aukų rinkėjams ir Tautos Fondo Kanados atstovybės nariams, padėjusiems minimą sumą sukaupti.

Girdžiu keliamą klausimą: kas su tais pinigais daroma? Trumpai sakant — jie naudojami einamiesiems VLIKo darbams. Vienas iš tų darbų, vykdomas jau daugelį metų, yra ELTOs biuletenių leidimas lietuvių bei keliomis svetimos kalbomis, o taip pat finansavimas radijo transliacijų ir Lietuva. Niekas negalėtų ginčyti, kad tai yra svarbus ir labai reikalingas darbas.

Iš naujaušiu VLIKo darbų minėtinas jo specialus susidomėjimas Patariamajame Europos Parlamente priimta rezoliucija pajudinti Lietuvos bylą Jungtinėse Tautose pabrėžiant, kad Lietuva, kaip ir Latvija, ir Estija, yra tapusi kolonijine valstybe ir tuo būdu jos interesų gynimas priklauso Jungtinių Tautų kolonijinei komisijai. Šitokia situacija mums įdomi dviem atžvilgiais. Pirmiausia — tai yra pajudindamas mūsų bylos iš

kito taško. Antra — kreipiamasis į Jungt. Tautas per Patariamąjį Europos Parlamentą, kurio nariai yra ir Vakarų Europos valstybių užsienio reikalų ministrai. Tai svarbus kelias už tą, kuriuo ejo- me iki šiol vien savo jėgomis ir autoritetu. Patariamasis Europos Parlamentas š. m. sausio 13 d. priėmė mums svarbų nutarimą. Į tą sesiją buvo nuvykęs VLIKo pirm. dr. K. Bobelis su kelių asmenų delegacija. Jis kalbėjo taip pat Pasaulinės Baltiečių Santalkos vardu, kaip tos organizacijos pirmininkas. Malonu konstatuoti, kad prie paruošiamųjų darbų yra gražiai prisidėjusios ir dvi senosios VLIKo grupės — krikščionys demokratai ir socialdemokratai, veikdami per savo tarptautinius centrus Europoje.

Tai, žinoma, yra tik vienas iš VLIKo šiuo metu atliekamų darbų. Daug tų darbų yra aprašoma spaudoje, kiti — neskelbiami saugumo sumetimais. Negadinkime nuotaikos tiems, kurie dirba iš pasiaukojimo. VLIKas tvirtai tebestovi ant tų pagrindų, kurie jam buvo paskelbti pirmojoje deklaracijoje vokiečių okupacijos metu Vilniuje 1944 m. vasario 16 dieną. Toji diena yra kartu ir VLIKo, kaip nepriklausomos Lietuvos politinio veiksnio, šventė, tad jos proga pagalvokime: ar atiduodame pavergtai tėvynei tai, ką privalome?

A. Firavičius,
Tautos Fondo atstovybės
Kanadoje pirmininkas

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvų Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, naujos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Mielai Mamytei

A+A

MARIJAI SIMINKEVIČIENEI

Lietuvoje mirus,

sūnui DANIELIUI ir jo šeimai gilią užuojautą reiškia —

A. D. L. Keršiai
B. P. Sapliai ir šeima

Visi drauge galime tai pasiekti

Išmokti naują melodiją, lygiai kaip ir prigyti naujoje šalyje, nėra lengva.

Reikia laiko ir pastangų.

Laimė ateina tik po nusivylimų.

Gyventi harmonijoje taip pat nelengva, nes tarpusavio supratimo, kaip ir muzikos, reikia išmokti.

Tačiau visi drauge galime tai pasiekti.

DAUGIAKULTŪRISKUMAS

Canada

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Ontario Londono lituanistinės mokyklos mokiniai, dalyvavę kaledinėje programoje ir vaidinę "Mažąjį angeliuką"

Nuotr. R. Viličienės

Karininkas ir du kunigai

Sėkmingai besidarbuodami išeivijoje sulaukė 60 metų

KUN. BR. LIUBINAS

Kazimieras Bendoraitis Vokietijoje gyvena nuo 1944 m. Kai į ją atvyko, buvo 21 metų amžiaus jaunuolis, o dabar — 60 metų. Tos amžiaus sukakties jis sulaukė 1983. I.2. gyvendamas Schwetzingene, eidamas karininko pareigas 8591 LS kuopoje.

Bendoraitis yra kaunietis. Vokietijoje sulaukė karo pabaigos, o nuo 1948.V.21 pradėjo tarnauti LS kuopose, pirmiausia 8722 kuopoje, Londono prie Giesseno. Nuo 1949.V.1 persikėlė į 8591 LS kuopą Darmstadte, o nuo 1951 m. birželio kartu su ta pačia kuopa apsis-tojo Schwetzingene. Darmstadte jis gavo karininko laipsnį ir visą laiką yra būrio vadu.

K. Bendoraitis yra nevedęs, bet už tai labai aktyviai visą laiką reikiiasi lietuviškame gyvenime. Jis yra LB narys, įvairiausiai būdais talkinas Vasario 16 gimnazijai, aktyvus lietuvių katalikų darbuotojas, ilgą laiką vargonininkas 8591 LS kuopoje. Skaito visą eilę lietuviškų laikraščių, juos prenumeruoja, o kada kada net ir pats parašo vieną kitą rašinėlį. Lietuviška spauda domisi jau nuo pat savo jaunystės. Turi gan retų spaudos aktualijų, pvz. "XX Amžiaus" numerį, kuriame pranešama apie bolševikų kariuomenės įvygiams į Lietuvą 1940 m.

Kun. Jonas Dėdinas taip pat yra gimęs 1923.I.10, taigi jau 60 metų amžiaus. Jis yra zanavykas iš Veršių kaimo, Sintautų parapi-

jos. Mokytis pradėjo Veršių pradžios mokykloje, vėliau perėjo į Griskabūdį, o galiausiai į Šakius ir ten 1944 m. baigė gimnaziją. Buvo jau padavęs ir prašymą į Vilka-viškio kunigų seminariją, tačiau joje studijuoti neturėjo progos, nes karo įvykių buvo atbloktas Vokietijon ir čia 1944 m. rudenį buvo priimtas į Eichstaetto kunigų seminariją. Karui pasibaigus, buvo pasiųstas į Belgiją ir čia 1949.VII.31 gavo kunigystės šventinimus. Dar studijavo Liuvono universitete sociologijos mokslus, kartu darbuodamasis ir lietuvių visuomenėje. 1959 m. rudenį atvyko vėl į Vokietiją ir pradėjo mokytojauti Vasario 16 gimnazijoje, kur tebėra ir šiandien.

Gimnazijoje jis dėsto visuomenės mokslą, bet daugiausia lietuvių kalbą ir kitus dalykus. Nuo 1971 m. kun. J. Dėdinas eina taip pat ir gimnazijos katalikų moki-nių kapeliono pareigas bei dėsto tikybą. Jo ryšys su mažaisiais gimnazijos mokiniais yra labai artimas. Jie jį vadina "kunigėliu". Mat kun. Dėdinas turi savų meto-dų tiems, kurie kalba lietuviškai — duoda pasivažinėti savo dvira-tį, dažnai pavalšina, duoda įvairiausių uždavinų savo mažame kambaryje. Ne vienas gimnazijoje yra išmokęs lietuviškai kun. Dėdino pastangų dėka, nors taip-pig nevienas dėl jo metodų yra pasitraukęs iš gimnazijos.

Kun. J. Dėdinas reikiiasi lietuviškoje spaudoje, yra skaitęs visą eilę labai originalių paskaitų studijų savaitėse, ar Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimuose ir kitomis progomis. Mokiniai yra jau ne kartą Kalėdoms suvaidinę jo parašytus ir surežisuotus veikalelius. Kun. J. Dėdinas yra kupinas naujų idėjų ir jai mėgina įgyvendinti kasdieni-niame gyvenime. To gyvo ir rūpes-tingo uolumo reikia jam palinkė-ti ir ateities darbuose.

Mons. Antanas Jonušas gimęs taip pat 1923.I.15. Taigi ir jam jau 60 metų amžiaus. Jis yra gimęs Lūšėje, Pikelių parapijoje, Mažeikių aps. Gimnaziją lankė Mažeikiuose, o 1942 m. rudenį įsto-jo į kunigų seminariją Telšiuose. Ją būtų Telšiuose ir baigęs, jei ne tie lemtingi 1944-ji metai. Jų rudenį Jonušas, kartu su dauge-liu kitų, atsirado Vokietijoje ir buvo priimtas į kunigų semina-riją Eichstaette.

Karui pasibaigus, Jonušas buvo pasiųstas į Romą ir studijavo Gregorianumo universitete. Kunigu įšventintas 1949.III.12. Ko-legijos vadovybė jį pakvietė bū-ti kolegijos ūkvedžiu. Mat kun. Jonušas visą laiką seminarijoje pasižymėjo ūkišku apskurimu. Jis tą kvietimą priėmė ir iki šios die-nos tebėra Šv. Kazimiero kolegi-jos prokuratorium.

Šalia savo tiesioginių nelengvų uždavinių, jis reikiiasi dar kelio-se srityse. Pirmiausia, gerai su-gyvena su italais, jiems patarnau-ją, gerai kalba itališkai. Jis yra nepakeičiamas vadovas iš įvai-riausių kraštų Romon atvykstanti-ams lietuviams. Jis jiems apro-do svarbiausias meniškai turtin-gos Romos vietas ir pasirūpina, kad gerai būtų iškeisti atsivežti pinigai į itališkas lyras. Atrodo, kad jis visada turi laiko, visiems gali pagelbėti, visur susepa.

Kurį laiką kun. Jonušas buvo Romoj tada gyvenusio vysk. V. Padolskio sekretorium ir jo kelio-nių organizatorium bei palydovu. Su vysk. Padolskiu jis yra aplan-kęs visus Europos kraštus. Pats vienas yra buvęs bent tris kartus Kanadoje ir JAV-bėse. Popiežius Paulius VI 1968 m. kun. Antaną Jonušą yra pakėles monsinjoru.

AŲA**PETRONELEI POLGRIMIENEI**

mirus,

jos vyrui ramovėnui PETRUI POLGRIMUI ir giminėms giliai užuojautą reiškia —

Niagaros Pusiasalio ramovėnai

Mielai Mamytėi

AŲA**EUGENIJAI GUGIENEI**

išskelavus amžinybėn,

jos dukrą AUGUTĘ, žentą VYTAUTĄ ir vaikaitį STASĮ DUBICKUS, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

*T. VI. Bačėnai
F. V. Urbonai
S. J. Andriuliai***AŲA****EUGENIJAI GUGIENEI**

mirus,

jos dukrą AUGUTĘ DUBICKIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame —

A. R. Baliukoniai

Burlington, Ont.

AŲA**JONUI KRIŠČIŪNUI**

mirus,

jo žmonai, dukrai VIRGINIJAI ŽEMAITIENEI ir sūnui LIUDUI su šeimomis reiškiamo giliai užuojautą —

*J. M. Tamošiūnai**M. P. Šostakai***AŲA****ANTANINAI DIDŽBALIENEI**

mirus Lietuvoje,

sūnų ZIGMĄ DIDŽBALĮ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

*A. J. Asmenavičiai**M. V. Šniuoliai**A. G. Skaisčiai**A. A. Erštikiaičiai**R. O. Šniuoliai**M. Zurlienė***AŲA****ONAI SANKAUSKAITEI**

mirus Suvalkų trikampyje,

reiškiamo nuoširdžią užuojautą velionės sesutei MAGDULEI PARGAUSKIENEI, jos vyrui, dukrai ir visiems giminėms Suvalkų trikampyje bei Lietuvoje ir kartu liūdime —

*L. S. Baltrušaičiai**O. J. Dirmantai**M. A. Neverauskai**E. J. Bacevičiai**J. P. Gurliai*

Gailestingajai seselei

AŲA**EUGENIJAI RIMKAITEI-GUGIENEI**

išskelavus į amžiną poilsį,

likusius šeimos narius — dukrą AUGUTĘ, vyrą VYTAUTĄ ir jų sūnų STASĮ DUBICKUS, velionės seserį MARGARITĄ su sūnumi inž. VYTAUTU DORICKU Varšuvoje, dukra RITA ir šeima Lietuvoje bei visus gimines giliai užjaučiame —

*Antanė Mačiukienė
sūnus prof. Benediktas
ir šeima, Conn., USA
krikšto sūnus skulptorius-poetas
Vytautas Vilniuje***Klaipėdos krašto lietuviškumas**

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Svetimtaučiai, ypač rusai, Klaipėdoje turi savo dienraštį, teatrą ir kt.

Vis dėlto ir dabar galima teigti, kad Klaipėda dar yra lietuviška. Jos lietuviška veidą visokiais galimais būdais stengiasi išlaikyti ypač žymi dalis į augštesnes pareigas patekę ir Klaipėdoje atsidūrę jaunosios kartos lietuviai — priverstinės partijos nariai.

Pačiame Klaipėdos krašte yra likę daugiausia senesnio amžiaus gyventojai. Jie, jei neužeis nauja bolševikinė išvežimų banga, ten ir baigs savo amžių. Jaunesnieji, ypač tie, kurie turi savo artimų giminių V. Vokietijoje, išvyko ar ir dabar dar stengiasi išvykti į vakarus.

NĖRA ORGANIZACIJŲ

Žinoma, dabar beveik nepriklausomybės laikais buvusios įvairios Maž. Lietuvos tautinės organizacijos ir jaunimo draugijos. Šiandien, kaip visoje Sovietų Sąjungoje, taip ir Klaipėdos krašte reiškiasi tik įvairi komunistų partijos komitetų veikla, kuri yra bespalvė, be nacionalinio charakterio ir be sritinio mažlietuviško savitumo. Tik vieną ar du kartus į metus religinių reikalų įgaliojimo įstaiga Vilniuje leidžia seniems gyventojams susirinkti. Ir tai, lyg mirštais lietuvių tautos šakais, — kapinėse. Tada, kaip senieji Romos krikščionys, iš artimų apylinkių susirenka prie savo tėvų ir prosenelių kapų paskutiniai lietuvinkai atšvęsti "Kapinių šventės".

NĖRA STATISTIKOS

Jeigu šiandien reiktų atsakyti į klausimą, kiek Klaipėdos krašte dar yra senųjų gyventojų, būtų neįmanoma. Tai pasakytų vargu ar gali ir vietiniai. Pvz. jau prieš keletą metų Vilniaus istorikas doc. Kaunas konstatavo: "Tikslios lietuvininkų statistikos nėra ir vargu ar ji jau bereikalinga. Šie lietuvininkai seniai save vadina lietuviais, dauguma jų, išsibarstę tarp žemaičių ir aukštaičių, gyvenimo būdo ir buities kultūros požiūriu prarado esminius etnografinius ypatumus" ("Lietuvininkai", 1980). Tokiu būdu, po daugiau kaip 700 metų, XX š. pergvename ir paskutiniųjų Klaipėdos krašte gyvenusių ir lietuviškai kalbėjusių prūsų palikuonių kultūros ir jų savitumų galutinį dingimą. Praeis dar keli dešimtmečiai ir Klaipėdos krašte girdėta senoji minkštu akcentu lietuvininkų kalba bus nutilusi, o iš įvairių Lietuvos vietovių atvykę ir apsigyvenę lietuviai,

XXI š. sudarys naują Klaipėdos krašto gyventojų tipą.

Tad nenuostabu, kad, pagal iš okup. Lietuvos gaunamą spaudą, krašto lietuvininkai jau dabar yra tapę įvairiais istorinių tyrinėjimų objektais: renkamos jų senos maldaknygės, seni laikraščiai, įvairūs jų seni buities reikmenys, įrankiai ir kt., o apie kaikiuriuos tautinėje srityje mažiau pasireiškusius lietuvininkus net išleidžiamas vienas kitas leidinėlis, parašomas straipsniukas.

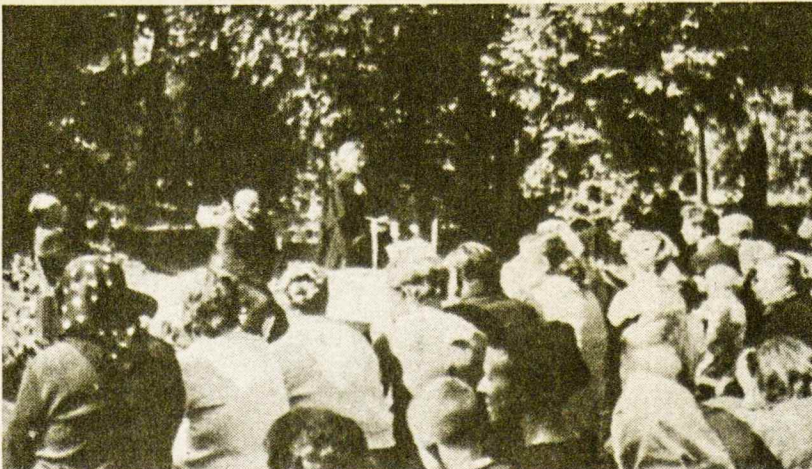
Klaipėdos mieste šiuo metu įrengiamas nemažas muzėjus, kur jaunoji lietuvių karta jau šiandien galės pamatyti, rodos, dar tik vakar Klaipėdos krašte gyvenusių lietuvininkų kultūrą.

**PRAEITIES LAIMEJIMAI
TEBEJAUČIAM**

Šiandien, žvelgdami atgal į prieš 60 metų įvykusį Klaipėdos krašto prie Lietuvos prijungimą, neturėtumėm užmiršti 1923 metų didvyrių. Juk jei nebūtumėm turėję tiek Klaipėdos krašte, tiek ir Lietuvos vyriausybėje ryžtingų ir patriotinių asmenybių, kurie 1923 m. Klaipėdos krašto prie Lietuvos prijungimą įvykdė, nors tik 16 metų užtrukusi tarptautinė precedentą, tai tikriausiai Klaipėdos kraštas šiandien priklausytų Rusijos Tarybų Federacinei Socialistinei Respublikai. Klaipėda, kaip ir Tilžė, Įsrutis, Gumbinė, Karaliaučius, net ir savo lietuviško vardo nebeturėtų, gi okupuotoje Lietuvoje nebūtų nė kalbos apie "lietuvišką uostamiestį".

Būdami objektyvūs, turime pripažinti, kad naujieji klaidėdėčiai, kaip jau ir anksčiau minėta, nežiūrint Maskvos ir Lietuvos senbolševikių jiems užkrautos kasdieninės rusų problemos ir didelio svetimačių elemento, stengiasi visokiais būdais išlaikyti Klaipėdą lietuvišku miestu. Matant didelį kitų Baltijos uostų (Liepojos, Rygos, Talino) surusėjimą, reikia turėti viltį, kad klaidėdėčiams nepritrūks jėgų bei sumanumo ir toliau jį tokiu išlaikyti. Kitu atveju lietuvių tauta bus rusų apsupta ne tik rytuose, Kaliningrado sritimi pietuose, bet ir Lietuvos vakaruose. Pasekmės tautai tada būtų katastrofiškos.

Laisvajame pasaulyje atsidūrę Maž. Lietuvos lietuvininkai, susibūrę į Maž. Lietuvos Rezistencinį Sąjūdį, jaučia pareigą ir atsakomybę kelti skundo balsą dėl okupanto užimtos jų tėvų žemės, nors daugelyje vietų naujųjų kolonistų mašinos jų tėvų paliktus pėdsakus bei kapus jau su žeme suliję.

Visos tautinės organizacijos Klaipėdos krašte dabartiniu metu yra uždraustos okupacinės sovietų valdžios. Tik vieną ar du kartus į metus leidžiama seniems gyventojams susirinkti kapinėse. Nuotraukoje — kapinių šventė Vanagų kapinėse, Klaipėdos apskrityje. Pamaldas laiko kun. Roga

Mylimai sesutei

TERESEI VILTRAKIENEI

mirus,

mielą ADĄ JUCIENĘ ir jos visą giminę nuoširdžiai užjaučiame —

*Toronto Lietuvių Namų
Dainos Vienetas*

Mielą Toronto Lietuvių Namų

Moterų Būrelio narę

ADĄ JUCIENĘ ir artimuosius, mylimai sesutei

TERESEI VILTRAKIENEI

išskelavus į amžinybę, nuoširdžiai užjaučia —

*Toronto Lietuvių Namų
Moterų Būrelis*

Seinų lietuvių peticija, pasirašyta 1081 šeimos atstovo, buvo įteikta Šv. Tėvui JONUI-PAULIUI II Romoje. Taip pat jam buvo įteikta Seinų lietuvių dovana — drobėje įtaustas sveikinimas: "Popiežiui geros sveikatos linki Seinų parapijiečiai lietuviai". Šį sveikinimą Šv. Tėvui skaito teologijos studentas EDIS PUTRIMAS, prie jo stovi Romoje gyvenanti dr. B. VILEISYTĖ. Tai įvyko 1982 m. gruodžio 15 d. Vatikane bendroje popiežiaus audiencijoje

Pranešimas iš Romos**Seinų lietuvių peticija popiežiui**

1982 m. rugsėjo 15 d. Seinų lietuvių parapijiečių peticija buvo perduota Šv. Tėvui. Peticiją pasirašė 1806 asmenys, atstovaujanti tikinčiųjų šeimoms, priklausantioms Seinų parapijai. Tai įrodymas, kad yra lietuvių, kurie priklauso prie šios parapijos. Paruošti tą peticiją buvo nelengva, nes kai Seinų klebonas kun. S. Rogovskis sužinojo, kad tokia akcija vyksta, paprašė kelis lenkus surasti tą peticiją ir tuos lietuvius, kurie tai organizuoja. Reikėjo kelių mėnesių laiko ir daug nervų, kol ta peticija buvo sutvarkyta, nes reikėjo pereiti visus kaimus su dideliu atsargumu, kad niekas nematytų tų asmenų, kurie rinko parašus. Peticija buvo dažniausiai paslėpta šulinyje arba užkasta darže. Ir visai tai buvo daroma tik dėlto, kad lietuviai galėtų turėti Mišias savo kalba Seinų bazilikoje, kurią jie statė ir kurio

je yra palaidotas lietuvis vyskupas Antanas Baranauskas.

1982 m. gruodžio 15 d. Edmondas Putrimas ir dr. B. Vileišytė turėjo progą susitikti su popiežium Jonu-Pauliu II. E. Putrimas įteikė Šv. Tėvui Seinų lietuvių audinėli, kuriame išausti žodžiai: "Popiežiui geros sveikatos linki Seinų lietuviai, 1981". Ta proga popiežius prašė jo vardu perduoti lietuviams seiničiams apaštališką palaiminimą! Jam buvo priminta, kad lietuviai seiničiai už jį dažnai meldžiasi ir prašo, kad popiežius nepamirštų jų pageidavimų. Dr. B. Vileišytė padėkojo Šv. Tėvui už jo dėmesį lietuvių tautai ir prašė ateityje nepamiršti mūsų. Popiežius su malonia šypsena atsakė: "Laiminu visą lietuvių tautą".

1982 m. gruodžio 27 d. Šv. Tėvas oficialiai paskyrė naują Lomžos vyskupą, 47 m. amžiaus Juliją Paetzą. Po paskel-

bimo Seinų lietuviai pasiuntė telegramą anglų kalba naujam ganytojui: "Linkime naujam ganytojui daug laimės ganant savo tikinčiuosius". Tik galia, kad vyskupas gavo lenkų cenzūros iškraipytą telegramą, iš kurios buvo išimti net keli žodžiai kaip pvz. "Lithuanian parishioners".

Naujasis vyskupas yra gimęs ir augeš Poznanėje, vokiečių ir vengrų kilmės, praeityje parodęs daug palankumo lietuviams Vatikane ir Romoje. Jisai buvo konsekruotas popiežiaus per Tris Karalius — sausio 6 d. Šv. Petro bazilikoje. Šv. Tėvas jau yra paimformavęs naująjį Lomžos vyskupą apie Seinų lietuvių bylą. Keli Romos lietuviai yra su juo kalbėję apie tai. Yra vilties, kad naujasis vyskupas Paetzą kuris studijavo Romoje ir darbavosi Vatikane, sugebės sutvarkyti tą problemą Seinuose. **Kor.****Darbai atliekami — reikia paramos****Aukos Kanados Lietuvių Bendruomenei Vasario 16 proga**

Kanadoje ryšiais su Kanados vyriausybe ir kitomis institucijomis Lietuvos laisvinimo reikalui rūpinasi Kanados Lietuvių Bendruomenė (KLB). Kanada ir po 40 metų priklauso prie tų valstybių, kurios nepripažįsta Lietuvos įjungimo Sovietų Sąjungon ir pripažįsta nepriklausomos Lietuvos diplomatus, nes Kanados lietuviai, Kanados piliečiai, to prašo.

KLB darbas atliekamas savanoriškai, bet yra būtinos išlaidos leidiniams, informacinei medžiagai, paštui, pareigimams ir pan. Todėl KLB Vasario 16 proga prašo tautiečius paremti aukomis KLB veiklą. KLB atlieka konkrečius ir būtinus politinius, kultūrinius ir švietimo darbus Kanadoje ir nuolat juos skelbia. Paminėsime dar kartą dalį 1982 m. atliktų darbų politinėje-visuomeninėje srityje.

1. Kontaktai su valdžios atstovais

Svarbiausias renginys yra "Baltiečių Diena" Otavoje, parlamento rūmuose, kur kartu su latviais ir estais buvo sukurta 1982 m. vasario 24 d. Į pagrindinį renginį atsilankė 3 ministrai, 7 ambasadoriai ar jų atstovai ir 60 senatorių bei parlamento narių. Iškiliausias momentas buvo generalinio Kanados gubernatoriaus Ed. Schreyer atsilankymas, kuris reiškia Kanados valdžios palankumą baltiečiams ir jų siekimams. Kadangi tai buvo 10-ji šventė, surengtos trys kultūrinės parodos: dailės (4 sav. Public Archives of Canada), veiklos (2 sav. University of Ottawa) ir knygų bei pašto ženklų (Public Library, 6 sav.). Taip pat pagamintas specialus medalis valstybinėje lietuvių.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos konsulai buvo pristatyti parlamentui ir senatui jų posėdžių metu, tuo patvirtinant Kanados nepripažinimą Baltijos valstybių įjungimo Sovietų

Sąjungon. Taip pat konsulai susitiko su užsienio reikalų ministerijos pareigūnais.

Užsienio reikalų ministerijai siunčiama informacija. Vasario mėnesį dr. K. Ėrinis, neseniai pasitraukęs iš Lietuvos, buvo pristatytas kelietai parlamentarių ir taip pat priimtas užsienio reikalų ministerijoje, kur turėjo progos informuoti apie padėtį Lietuvoje.

2. Helsinkio aktai — Madrido konferencija

Kartu su kitų pavergtų tautų atstovais Otavoje susitiktai su R. L. Rogers, Kanados ambasadoriumi Madrido konferencijai, įteiktos memorandos dėl Lietuvos Helsinkio grupės narių persekiojimo bei įkalinimo. Specialiai parašyta atkreipti dėmesį į Antano Terlecko ir Vytauto Skuodžio bylas. Ambas. Rogers informavo apie Madrido konferencijos eigą ir įvairių šalių nusistatymą.

3. Kitataučių informavimas

Su atitinkamais memorandumais eilė leidinių anglų kalba buvo įteikta valdžios įstaigoms, senatoriams, parlamento nariams, spaudos atstovams, bibliotekoms ir t.t. Štai tie leidiniai: (a) "Violations of Human Rights in Soviet-Occupied Lithuania" (red. T. Remekis, KLB laida). (b) "Lietuvos K. B. Kronikos" I tomas anglų kalba. (c) "Catholics in Soviet-Occupied Lithuania" ir "Catholiques de Lituanie" (Chrétiens de l'Est, Paris, 1980 m. leidinys), gauti iš Kanados Lietuvių Katalikų Centro. (d) Paskutiniai anglų kalba (Liet. Inf. Centro).

Surengtas specialus seminaras apie anglų spaudos informavimą Toronte 1982.V.30.

4. "Amnesty International"

Ottawa Group 53 globoja Antaną Terleką ir išplatino 32,000 atvirlaiškių, adresuotų sovietų įstaigoms bei "Canadian Press", kuriuose prašome

išlaisvinti Terleką. Taip pat įteikė memorandumą užs. reikalų ministerijai, parlamento užsienio reikalų ir gynybos komiteto nariams. Visuomeninių reikalų komisija suteikė reikalingas žinias apie Terleką.

5. Sibiriniai trėmimai

Sibirinių trėmimų minėjimų proga stengiamasi atkreipti kanadiečių dėmesį į padėtį okupuotoje Lietuvoje. Paruoštos juostelės anglų kalba radijo programoms. Apylinkėms siunsta informacinę medžiagą anglų kalba, raginta rašyti asmeninius laiškus angliškai spaudai.

6. Išaištytas leidinys

"World Languages" leidinyje, kurį mokykloms paruošė specialus Kanados įgaliotinis kalbos, lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių ir gudų kalbos bei kraštai visai neminimi; žemėlapyje parodyta, kad tai Rusija ir kalbama tik rusiškai. Šių tautybių atstovai Otavoje pareikalavo, kad leidinys būtų išaištytas. Po ilgo susirašinėjimo su įstaigomis ir parlamentais įgaliotinis sutiko klaidingą informaciją išaištyti ir pažymėti šių kraštų teritorijas bei tautines kalbas.

7. Įvairūs darbai

Lietuviškos Parapijos Metai paskelbti KLB iniciatyva, susitarus su Kanados LK Vienuolyne, KLB Centru ir evangelikų-liuteronų taryba. Įteiktas Vatikano Krikščionių Vienybės Ugdyti Įstaigos gen. sekretoriui (jam lankantis Otavoje) memorandumas dėl lietuviškų pamaldų Seinuose. Jis sutiko jį perduoti Šv. Tėvui. Pasiųstas Europos parlamento pirmininkui raštas, prašant priimti nutarimą dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos dekolonizavimo ir perduoti jį atitinkamai Jungtinių Tautų komisijai. Otavoje lankantis lenkų ir vėliau ukrainiečių tremties vyriausybės pirmininkas (Nukelta į 9-tą psl.)

Lietuviškas elementas Tielo kūryboje

75 metai lietuvių kilmės rašytojo poezijos rinkiniui "Garsai iš Lietuvos"

ALFONSAS TYRUOLIS

Tilžėje gimęs Kurtas Mikoletis (Kurt Mickleit, 1874-1911) literatūroje žinomas A.K.T. Tielo slapyvardžiu.¹ Jo tėvas buvo lietuvių kilmės, bet vedęs vokiečių Ema Schuetz. Motinai tais pačiais Kurto gimimo metais mirus, jį augino seneliai — motinos tėvai. Nutolimas nuo tėvo, gyvenimas daugiausia vokiškojo aplinkoj daug prisidėjo prie to, kad K. Mikoletis nutolo nuo lietuviško kamieno, nuo lietuvių kalbos, bet ne nuo meilės savo tėviškei, jos gamtai, jos praeičiai ir visam tam, kas susiję su Lietuva, žinoma, pirmiausia su Prūsų ir Mažąja Lietuva.

Biografiniai duomenys

K. Mikoletis mokėsi Tilžės gimnazijoje, kur mokytojavo ir Vydūnas (1892-1912). Tilžės gimnaziją baigęs 1894 m., Mikoletis studijavo filosofiją ir filologiją Berlyno universitete, kur 1900 m. gavo daktaro laipsnį už disertaciją apie grafo Moritzo von Strachwitzo (1822-1847) kūrybą. Po to dirbo gimnazijos mokytojo darbu Berlyne. Čia draugavo su kairiaisiais žinomiais literatais, jų tarpe ir su Hermanu Sudermanu, kilusiu iš Šilutės ir savo raštuose panaudojusiu daug lietuviškos tematikos. Sudermanui K. Mikoletis Tielo dedikavo savo eilėraščių rinkinį "Garsai iš Lietuvos". Nors ir prozininkas, Sudermanas turėjo įtakos Tielo poezijai.

K. Mikoletis mirė palyginti gana jaunas. Kelionėje į Egiptą apsinuodijęs maistu, kurį laiką gydėsi Berlyne, bet ten nutrūko jo gyvenimo siūlas. Kelias valandas prieš mirtį jis dar spėjęs parašyti tokį graudų, lyg ir paskutinio atsisveikinimo eilėraštį "Prieš aušrą":

*Mano Dieve, regi kaip drebu,
Kaip karštis kamuoja.
Man pagelbėt gali vien tik Tu,
Kurs žinai, kas kančia
žmogiškoji.*

*Mano Dieve, tuoj aušti pradės,
Naktis jau išblanksta —
Kur savo vaikėlį vedies,
Paėmęs už rankos? ...*
(A.T. vertimas)

Kūrybos lietuviškumas

Nors A.K.T. Tielo rašė tik vokiečių kalba, H. Sudermanas jį laidojant savo kalboj pavadino "Lietuvos dainium", kurio netekimą pajusianti ir vokiečių literatūra. Ir iš tiesų, Tielo kūryboje lietuviškas elementas užima gana plačią vietą. Be 1907 m. išleisto poezijos rinkinio "Garsai iš Lietuvos", su lietuviška tematika ankštai susijęs dar 1905 m. išleistas epinių eilių rinkinys "Thanatos", kur randame nemažą baladžių iš Lietuvos praeities. Nors literatūros istorikas A. Salzeris savo "Vokiečių literatūros istorijoje" (t. IV) rašytoją Tielo buvo pavadinęs "lyrikos, epo ir baladžių kūrėju", bet A. Dičpetris savo darbe "Kurt Mickleit, lietuvis vokiečių kūryboj" ("Athenaeum", IV, 1933) abejojo, ar Tielo buvęs baladžių kūrėju. Ši abejonė kilo tik dėlto, kad A.D., rašydamas savo diplominį darbą, nebuvo gavęs Tielo rinkinio "Thanatos", kur kaip tik yra nemažai baladžių iš Lietuvos praeities, ypač kovų su kryžiuočiais.

Daugiau bendro pobūdžio ir mažiau su lietuviška tematika susiję yra kiti du A.K.T. Tielo poezijos rinkiniai — "Iš jaunystės meto" (1911) ir "Eva" (1922), kuris išleistas pomirtiniu leidiniu.²

Tėviškės gamta

"Garsai iš Lietuvos" yra stambi eilių knyga, kurioje suskamba plati įvairių jausmų gama. Daug eilių skirta tėviškės gamtai. Čia randame tokius lietuviškų vietovių vardus, kaip Kuršių marios, Kuršių Neringa (Užmaris), Tilžė, Rambynas ir kiti. Kaip ir kairiems ankstesniems poetams, taip ir Tielo Užmario kopos kelia ne tik didingumo, bet ir gamtos šurpo jausmą. Ne be lietuvių tautosakos įtakos Tielo kopą lygina su moterim-milžine, kurios veidas "kaip medūzos, o jos šypsnyš šaltas ir šūprus".

Vėlesnieji Mažosios ir Prūsų Lietuvos poetai, kaip A. Brustas, W. Heymannas, Agnes Miegel, jau su didesne meile žvelgė ir į gamtos stichiją, bet vedęs vokiečių Ema Schuetz. Motinai tais pačiais Kurto gimimo metais mirus, jį augino seneliai — motinos tėvai. Nutolimas nuo tėvo, gyvenimas daugiausia vokiškojo aplinkoj daug prisidėjo prie to, kad K. Mikoletis nutolo nuo lietuviško kamieno, nuo lietuvių kalbos, bet ne nuo meilės savo tėviškei, jos gamtai, jos praeičiai ir visam tam, kas susiję su Lietuva, žinoma, pirmiausia su Prūsų ir Mažąja Lietuva.

Bet jau su tikra ir nuoširdžia meile A.K.T. Tielo bene pirmą kartą plačiau apdainavo Nemuną, ypač jo žemupį, parodė daug jo vaizdų. "Viskas šiame rinkinyje gyva", sako R. Naujok. "Plačios pievos rytu ir vakare, savotiškos nuotaiškos, gyvenimas panemunėse, pradedant slaptais ančių lizdais ir baigiant melancholiškom sielininkų "dzimkių" (dzūkų?) dainom, šviesios naktys horizonte, senų dvarų parkai Nemuno pakrantėse, vasaros džiaugsmas, sportas ir pažmoniai, kietos žiemos, gamtovaizdį paslėpę po ledu ir sniegu".³

Pamiltasis Nemunas

Kaip ir mūsų Jurgis Baltrušaitis, A.K.T. Tielo gieda apie Nemuną, nešantį sunkias sielių naštas, skambant sielininkų dainoms. Tai lyg žmogaus gyvenimo simbolis, kai tenka nešti nelengvas naštas, o jas numetus pasidžiaugti laisve ir poilsiu:

*Tau ačiū, Nemune, nešėjau
Brangus, ir nors nebėr namų,
Bet tiems, kuriuos kadais
mylėjau,
Krantė išlėtis bus ramu.
Jaučiu, kaip mano skausmas
dingo
Nuo pievų tų kvapų gerų —
Būk, mano upe, palaiminga,
Mirgėk tu amžiais sidabru!*
(Mano Nemunas)

Tai gana asmeniškios poeto nuotaikos, jo nuoširdus pasikabėjimas su taip labai pamiltąja upe, kurios jis jau ilgėdavos gyvendamas Berlyne. Ilgesnį laiką praleidęs svetur, poetas nieko taip labai netroško, kaip grįžti į savo tėviškę, kad galėtų ten valtyje pasirodyti Nemunu. Čia jis vėl pamatydamas savo vaikystės vaizdus, ganyklas, kuriose "ganosi juodmargės", kur žolė tokia augsta, kad jos skęsta lyg vandenyje. Ir taip plaukdamas Nemunu nuo gimtosios Tilžės iki Rusnės ir Kuršių marių, poetas pergyvena tai, kas jam duoda stipraus kūrybinio impulso.

Lietuvos likimas

Mėgdamas paralelizmą, Tielo į Nemuną sudėjo Lietuvos likimą. Tai ypač matyti iš jo eilėraščio "Dzimkių giesmė", kur sielininkams pritaria arfa lyg iš Parsivalio laikų "Ponia Širdgėla". Toj dainoj skundžiamasi dėl iš Lietuvos Nemunu plukdomo miško, kuris, atrodo, buvo pati Lietuvos stiprybė. Dėl to jau skundėsi ir tokie poetai, kaip Antanas Baranuskas "Anykščių šilėje" ir Adomas Mickevičius "Pone Tade". "Po tai nežinia kur išplaukiančiais Lietuvos girių kamienais paslėptas glūdi daug skaudesnis, didesnis sielvartas — liūdnas lietuvių tautos likimas. Ir toji Nemuno daina, tai tikras vargingosios tautos mirties agonijos klyksmas, prasiveržęs tarsi iš be galo pilkų tolybių. Tai toks likimas tų, kurie neteko savo tėviškės, nes sieliai, kaip ir lietuvių tautos sūnūs, be tėviškės išblaškyti po visą pasaulį".⁴

*Ir dar skaudžiau! — Nesgi nežino jie,
Kad tai likimo balsas iš tolybių,
Atplaukęs lyg iš tolumų beribių,
Atgimęs vėl tautos vargingos raudoje.*

Tai, be abejonės, senųjų prūsų tautos likimo ir tragikos užuomina, kuri tiko ir poeto gyvenamajam metui. Eilėraštyje su lietuviška antrašte "Taip Laima leine" Tielo apdainavo paskutinio "žuvusios tautos" atstovo laidotuves — jo vežimą drangose į kapus. Vietoj giesmės vežėjas tik ir tekar-tojo tuos tris žodžius: "Taip Laima leine". Tuos žodžius išgirdęs ir poetas:

Ir grabo naktimi pasaulis visas virsto,

*Lyg gilioje tamsoj su manimi jis verkty
Dėl žuvusios tautos! —*

Nevilties šauklys

Tokių mirties dievui Thanatos artimų ir melancholiškų jausmų Tielo kūryboje nestinga. Savo metu kokių nors vilčių Lietuvai (Prūsų Lietuvai vokiečių valdžioje, o Didžiai — rusų) Tielo nematė; atrodo, kad jo neveikė nė bekylantis lietuviškasis veržimasis į laisvę ir nepriklausomybę. "Sunku tikėti, kad jis būtų negirdėjęs apie Vydūno darbus, apie "Aušros", "Varpo" ir kt. skleidžiamas idėjas, bet, reikia manyti, jis žūrėjo į visą tą dalyką kaip į dulkės pastangas prieš vėją".⁵

Pradėjęs kurti ne ką vėliau už mūsų Maironį, Tielo neturėjo mūsų atgimimo dainiaus įžvalgos ateičiai, neturėjo nė tos drąsos, kurios reikia einant per "tamsiąją sielos naktį". Dėlto ir jo poezijoj tiek melancholijos, liūdesio, rezignacijos, susikaupimo į save, ne į praeitį, išorę, ne į ateitį.

Nieko gero nematydamas dabartyje, Tielo nusigrįž į praeitį. Kaip romantikui, ji jam atrodė daug idėlesnė ir patrauklesnė negu žadama dabarties gerovė. Jį žavėjo tolima, mitologinė praeitis, senųjų prūsų ir lietuvių dievai, kuriems lietuvis ūkininkas dar tebekiliąs kepturę nuo galvos, jais dar tebetikiėdamas, kaip jo protėviai tikėję. Taip giedama eilėraštyje "Senieji dievai", kur lyg norėta pasakyti, kad tų senųjų dievų "trejybė" (Pikolis, Perkūnas ir Patrimpas) ne ką blogesnė už krikščionybės atneštąją. Tielo nėra priešingas krikščionybės įvedimui, jis tik jaučiasi esąs nelaimingas dėl to žiauraus būdo, kuriuo jį buvo atnešta. Nors "Thanatos" rinkinio eilėraštyje "Laumių pabėgimas" ir nusi-lengvai įjėskanti pramogų. Besinarpliojant įvykiams įjėdu grįžta draugystėn.

Pagrindų paimta dviejų žmonių — vyro ir moters gyvenimas drauge. Jau septyneri metai jie bendrauja kaip nori. Kartą susipyksta, nes mergina vėl vyras atrodė išpurtes kaip kiaušinis, o vyrui mergina — nešvari, neprisižiūrinti ir perlengvai įjėskanti pramogų. Besinarpliojant įvykiams įjėdu grįžta draugystėn.

*Nebebaudo pono, būro
Vokiška krikščionija:
Karžygių laikai suguro,
Blėso skausmas širdyje.*

*Branglį šviesą, mes nežuvę:
Klaipėdoj, prie Marių jie,
Kuršiai, vokiečiai, lietuviai,
Sugyvena taikojė.*

Bet ir "sugurisiais karžygių laikais" Tielo sugebėjo įžvelgti kilnaus riteriškumo lietuvių tautos vaduose. Taip "Thanatos" rinkinio eilėraštyje "Otto von Johannsburg" (Lietuva, 1353) Kęstutis, nugalėjęs komturą, liepia numestą kardą pakelti iš dulkių ir juo perkirsti savo belaisvių grandines, o jam pačiam davana-gyvybę, nes jis dar nesąs vertas mirti.

Tautosakos motyvai

Lietuviškos nuotaikos ypač apstu toje Tielo poezijoje, kuri buvo kurta lietuvių liaudies dainos motyvais. Tuos motyvus savo eilėraščiuose jis panaudojo visai laisvai, kaip kurta liaudies poeziją interpretuodamas gana originaliai. Kądangi abejotina, ar Tielo buvę lietuvių liaudies dainas skaityti originale, jis bus

greičiausia pasinaudojęs Rėzos ir Herderio tų dainų vertimais į vokiečių kalbą. Tielo labiausiai domino poetinės lietuvių dainų priemonės, kaip paralelizmas, animizmas, suasmeninimas ir kitos. Domino jį ir mitologinės dainos, nors lietuvių tautosakoje jų negausu, o kitų dar ir kilmė bei originalumas neištirti. Bet mitologinė daina apie saulės vestuves su mėnulių Tielo poezijoj įgauna kitą dimensiją: čia veiksmas perkeliamas iš dangaus į žemę, konkrečiai į apvilto, pamastos mergelės likimą:

*Kadaise lenktas kalavijas
Mėnuliui veidą padalijo —
Ko, mylimasis, išėjai
Į miestą svetimą toli?*

*Mėnuliui sužeistasai veidas
Šaltai bučiuoja mano lūpas —
O tu bučiuoji, mylimasis,
Ten kitą taip toli, toli ...*

(Atsiskyrimas)

Filmų pasaulyje

Tarp dviejų širdžių

ALGIRDAS GUSTAITIS

Angliškai "One from the Heart". Direktorius Francis Ford Coppola. Išleido "Zoe-trope" studija Hollywoode. Vaidina Frederic Forrest, Teri Garr, Raul Julia, Nastassia Kinski, Harry Dean Stanton. Režisiorius — Bernard Gersten. Rankraštis — Armyano Bernsteino.

Pagrindų paimta dviejų žmonių — vyro ir moters gyvenimas drauge. Jau septyneri metai jie bendrauja kaip nori. Kartą susipyksta, nes mergina vėl vyras atrodė išpurtes kaip kiaušinis, o vyrui mergina — nešvari, neprisižiūrinti ir perlengvai įjėskanti pramogų. Besinarpliojant įvykiams įjėdu grįžta draugystėn.

Tokio rankraščio autoriai, kaip ir režisioriai, gamintojai yra pagrindiniai kaltininkai dabar Amerikoje ir kitur išplitusio drauge gyvenimo be vedybų. Nusikaltus pagrindinei moralei, labai lengvai slystame tolyn į dumblą iki nar-kotikų, apgavysčių, žudynių. Filminiai piniguočiai kažin kokiąs tikslais tokius visuomenės tvirkinimus mielai skleidžia. Nusikaltimo šaknys yra jie, o ne sukvailinti jaunuoliai, neturintieji pakankamos atspirties žlugdančiai smalai.

Juo blogiau, kad šiame filme pabaiga išvesta jautriai, sentimentalai, tarsi būtų augščiausias pakilimas. Reiškia, blogybė pateikiama kaip tobulybė.

Panašių filmų dabar Hollywoode daug pagaminama. Lenktyniuojama, kas ištviskėsiausiai sugalvos, kas įneš daugiau saldaus maivymosi ir piktybinių nuotaikų.

Dėl šio filmo, kaip ir eilės panašių anksčiau, kalbėjau si su keliais rimtesniais filmų apžvalgininkais, užsienio spaudos filmų kritikais. Jie taip pat mano, kad čia gali būti sąmoningai varomas žmonių moralės žlugdymas, slapstantis už JAV-iv įstatymų, pataikaujant pigiausiai elgesiu. Tikslas — sugriauti esamą santvarką, šeimas, visuo-

Panašus motyvas išskyla ir kitose Tielo eilėse, kurioms nestinga erotinio elemento. Bet kaip kurios šio žanro eilės taip perkurtos, kad, jei nebūtų pažymėta, jog kurta lietuvišku motyvu, jų šaltinis gal ir nebebūtų aiškus. Tačiau apskritai lietuviškumo dvasia gan jaučiamai sklendena virš visos A.K.T. Tielo poezijos.

Pastabos ir bibliografija

- 1 Inicialiai A.K.T. reiškia vardus Alwin Kurt Theodor. Daugiau apie K. Mikoletį-Tielo žr. "Altpreussische Biographie", 1942, II, 436-437.
- 2 Išskyrus Tielo poezijos rinkinį "Garsai iš Lietuvos", visi kiti jo rinkiniai užtikiami Amerikos bibliotekose.
- 3 Naujok, Rudolf, Das Memelland in seiner Dichtung, Memel, 1935, p. 39.
- 4 Dičpetris, Aleksandras, Kurt Mickleit, lietuvis vokiečių kūryboje, "Athenaeum", 1933, t. IV, p. 138.
- 5 Ten pat, p. 167.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Baltiečių dailininkų dabartinių rinkinių darbų parodą "Baltic Images, selected contemporary works" 1982 m. gruodžio 18 — 1983 m. vasario 8 d.d. Niujorke surengė Nerton Dodge. Toje parodoje dalyvavo ir dail. Vladas Žilius su penkiais grafikos ir dviem tapybos kūriniiais.

Europos politinių partijų žodyną "Lexikon zur Geschichte der Parteien in Europa" išleido Alfred Kroener leidykla Stuttgarte, V. Vokietijoje. Ši stambi 900 psl. knyga skaitytojus supažindina su visų Europos valstybių politinėmis partijomis. Dešimties puslapių skyrių apie politines Lietuvos partijas paruošė dr. K. J. Čeginskas. Skaitytojams jis atskleidžia tų partijų užuomazgą Lietuvos atgimimo laikotarpiu, jų veiklą nepriklausomybės metais, dalyvavimą VLIKo įsteigime vokiečių okupacijoje. Atskirus aprašymus turi kiekviena politinė partija, kurių Lietuvoje buvo net šešiolika.

Kultūros Židinys Niujorko lietuvių kasmet pakviečia į rudens šventę. Pernykštė buvo numatyta gruodžio 11-12 d.d. data. Pirmoji šventės diena praėjo be sutrikimų. Buvo parodyti du fotografijos menininko kun. A. Kezio, SJ, sukurti garsiniai filmai: vienas apie Pensilvanijos lietuvių su angliakasių dainomis, kitas apie Čikagos Jaunimo Centro statybą, humoristiškai sumontuotas, vaizduojantis lakstančius statytojus, sparciai augančias sienas, skambant kompoz. D. Lapinsko sukurtai muzikai. Meninę šventės programą atliko J. Matulaitienės vadovaujama tautinių šokių grupė "Tryptinis", ir vyrų choras "Perkūnas", diriguojamas vadovo V. Ralio. Vakare buvo surengti šokiai, grojant estradiniam vienei. "Jinai ir trys gintarai". Rudens šventė turėjo būti užbaigta gruodžio 12 d. pamaldomis jaunimui, čikagiečio kun. A. Kezio, SJ, nuotraukų paroda, jo fotoalbumo "Chicago" sutikimu, bet rengėjų planus sujaukė žiemos pūga, nakties metu Niujorke palaidojusi paskutinius rudens pėdsakus. Antrąją rudens šventės dalį teko perkelti į 1983 m. sausio 16, žiemos sekmadienį.

A. a. Julius Gaidelis, žymusis kompozitorius, po ilgos ir sunkios ligos mirė sausio 6 d. Bostone, Miltono ligoninėje, kur prieš porą mėnesių buvo mirusi ir jo žmona Felicija. Velionis buvo gimęs 1909 m., kompoziciją studijavęs 1931-37 m. Kauno konservatorijoje pas kompoz. Juozą Gruodį, dirbęs mokytoju gimnazijose, vadovavęs chorams. Atvykęs į JAV, studijas gilino N. Anglijos konservatorijoje 1952-54 m. Kūrė daugiausia simfoninę ir kamerinę muziką. Kūrybinė velionies palikimą sudaro septynios simfonijos, keli styginių kvartetai, kantatos "Lietuva", "Kovotojai", "Giesmė apie Gediminą", simfoninė poema "Jūratė ir Kastytis", trijų veiksmų baletas "Čičinskas", Čikagoje 1969 m. pastatyta opera "Dana", apie 40 dainų chorams, kelios solistams. Ilgus metus vadovavo Bostono vyrų sekstetui, vargoninkavo Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje Brocktone. Bostono lietuvių atsisveikinimas su velioniu įvyko sausio 9 d. laidotuvių koplyčioje Brocktone. Gedulines pamaldas sausio 10 d. Šv. Kazimiero parapijos šventovėje laikė klebonas kun. P. Šakalys. Vargonais grojo prof. dr. V. Vasyliūnas, velionies sukurtas Mišias giedojo jo vadovautas choras, giesmėmis įsijungė solistai M. Bizin-kaukaitė ir B. Povilavičius. Bostono vyrų oktetas atliko savo vadovo kompoziciją "O Didis Dieve" ir iš šventovės išnešė jo karštą, kuris iš Bostono buvo nuskraidintas Čikagon. Čia sausio 11 d. įvyko antrasis atsisveikinimas su velioniu laidotuvių koplyčioje. Įvadinį žodį tarė religines apeigas atliekantis kun. J. Borevičius, SJ, šaulių vardu kalbėjo teisininkas A. Budreckas, JAV LB kultūros tarybos — buvęs pirm. A. Kairys, "Dainavos" ansamblio — valdybos pirm. V. Jasinevičius, tautininkų vardu — vicepirm. M. Valiukėnas, pakeitęs sergantį pirm. V. Mažeiką. Kelias giesmes sugiedo Čikagos lietuvių operos choras. Velionis palaidotas sausio 12 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse šalia žmonos Felicijos, mirusios 1982 m. lapkričio 17 d. Laidotuviams rūpinosi iš Australijos atvykęs ir dar tėvą gyvą radęs sūnus Garsas Gaidelis, svainė Genovaitė Rutkauskienė.

N. Metai sutinkami tradiciniais koncertais Vilniuje ir Kaune. Vilniuje tie koncertai buvo surengti net devyniose salėse. Paveikslų galerija paverstoje katedroje koncertinę programą atliko kamerinis Lietuvos orkestras, vargonininkas B. Vasiliauskas, mergaičių choras "Liepaitės". Filharmonijos salėje J. Strausso valsus grojo simfoninis orkestras. Vidaus reikalų ministerijos rūmuose surengtame koncerte dalyvavo senosios muzikos ansamblis "Musica humana", Vilniaus operos sopranas G. Kaukaitė, kamerinė berniukų ir jaunuolių choro "Ąžuoliukas" grupė. Vilniaus sporto rūmai vilniečių pakvietė į estradinės muzikos koncertą. Kitose salėse koncertavo Vilniuje gyvenantys menininkai. Šventiniai koncertai kauniečių laukė Vilniaus filharmonijos Kauno skyriuje, buvusioje Iglulos šventovėje, kur dabar yra įsikūrusi Kauno vitražo ir skulptūros galerija, bei kitose salėse.

Dail. Eglė Petraitytė-Talienė antrąją savo gobelenų parodą surengė Kauno zoologijos muzėjus priesalyje. Parodai jį buvo sutelkusi 30 gobelenų gyvūnijos temomis. Lankytojai ypač žavėjosi ciklais — "Drugeliai", "Paukščiai", "Vabzdžiai", "Vabalai", "Žuvis". Lietuvoje baigiamas kurti Stepono Dariaus ir Stasio Girėno atminimui skirtas filmas "Skrydis per Atlantą". Scenarijų paruošė filmo rež. R. Vabalas su dramaturgu J. Glinskiu. Jiems teko peržiūrėti daug archyvinės medžiagos, filman įjungti net 23 realius asmenis. S. Dariaus vaidmenį atlieka Kauno dramos teatro aktorius R. Sabulis, S. Girėno — Vilniaus jaunimo dramos teatro rež. E. Nekrošius, S. Dariaus draugo Antano — Kauno dramos teatro vyr. rež. J. Vaitkus. Pasak R. Vabalos, tie du režisoriai yra panašūs į vaizduojamus asmenis. Be to, jie — ir geri aktoriai. Be profesinių aktorių, filman y r a įjungtas žurnalistas Petras vaidinantis kalbininkas A. Girdenis, S. Dariaus žmoną Jaunutę — Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetų studentė R. Bičkutė. Masinės scenose talkino šimtai entuziastų, kurių eilėse yra lakūnų, konstruktorių, inžinierių, istorikų, kartografo, kalbininkų. Filmavimą atlieka J. Tomasevičius, susilaukęs talkos iš kijeviškio A. Zolotarjovo, filmavusio sudėtingus skridimus. Filmo dailininkas yra A. Ničius, drabužių dailininkė — I. Vabalienė, kompozitorius — B. Kutavičius. Filmo veiksmas pradedamas 1927 m. pavasariu, kai S. Darius išvyksta į JAV, pasiryžęs persikristi Atlantą, Kauną be nusileidimo paskristi iš Niujorko, įveikdamas tais laikais tikrai didelį 7.000 km nuotolį. Filmo užbaiga — tragiškas "Lituanicos" nukritimas Soldino miške 1933 m. liepos 17 d., kai buvo įveikta 6.411 km ir iki Kauno trūko tik kelių šimtų. "Literatūros ir Meno" atstovei Lucijai Archipovaitei rež. R. Vabalas pasakoją: "Atkurdami tuometinės Lietuvos, Vokietijos, Prancūzijos, JAV gyvenimą, rodydami trečiojo dešimtmečio aviacijos pasiekimus, įamžindami Dariaus ir Girėno žygdarbį, mes norime, kad pagrindinis — žmogaus, siekiančio tikslų, — tema rastų atgarsį žiūrovų, ypač jaunimo tarpe". V. Kst.

Gintaričių grupė klauso Jimmy di Genove nurodymų, rengiantis tautinių ansamblių spektakliui per "Grey Cup" futbolo rungtynių pertrauką Toronte. Spektaklį Toronte stebėjo dešimtys tūkstančių žiūrovų

O. Burzdžius

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 20 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniai	10 - 3	90 dienų termin. indėlius	8 1/2 %
Antradieniai	10 - 3	180-185 d. termin. ind.	8 1/2 %
Trečiadieniai	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9 %
Ketvirtadieniai	10 - 8	term. indėlius 2 metų	9 1/4 %
Pentadieniai	10 - 8	pensijų s-ta	10 %
Šeštadieniai	9 - 1	spec. taip. s-ta	8 %
Sekmdienai	9.30 - 1	taupomąją s-ta	7 1/2 %
		depozitų-čekių s-ta	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	15 %
		mortgičius nuo	12 % — 13 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

HOMETARIO Real Estate Ltd.
Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio draudžiai? Prieš mokėdami, pažūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKES IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar pardudant nekilnojamoj nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

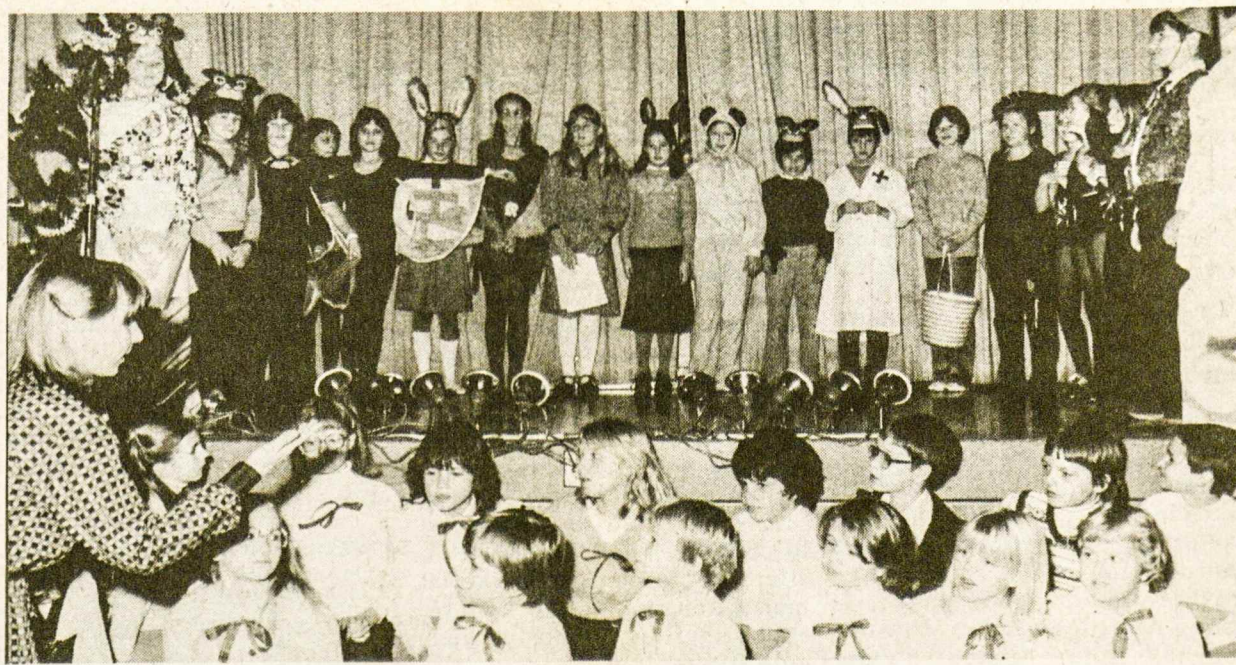
AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechanikai
★ taisymai. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukli kairėn prie
pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake
oven) ir visi mechaniniai taisymai. Pardudau varotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 **FILTSOS BROS**
Telefonai 533-8451, 533-8452

Toronto Maironio mokyklos mokiniai, vaidinę muzikinį scenos veiklą "Meškiukas Rudnosiukas" R. Pranaitis

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ko vadovybė pasisakys apie 75% atstovų. Ištisą valandą uždelstas balsavimo rezultaty paskelbimas liudijo, kad ši mintis nepasitvirtino. Naujų vado rinkimų siūlė atsisakyti tik 66,9% atstovų. Praktiškai tai reiškia, kad J. Clarko rėmėjų skaičius nuo 1981 m. partiečių eilėse padidėjo tik 0,5%. J. Clarkas, paskelbęs rezultatus, pasisakė už naujo vado rinkimus artimiausioje ateityje ir kartu pranešė savo kandidatūrą. Dėl tos kandidatūros jis taip pat žadėjo atsi- statyinti iš partijos ir opozicijos vado pareigų, kad lygis kortas turėtų kiti kandidatai. Opozicijos vadu parlamente konservatoriams tada laikinai reikėtų išrinkti kitą politiką, ne kandidatuojančią į vadus. Daug kam atrodo, kad J. Clarko perrinkimas vadu neatstatytų konservatorių partijos vienybės. Reikia pajėgesnio politiko, kurį nebus lengva surasti.

Prie Vankuverio buvo suimti penki teroristai, 1982 m. pavasarį susprogdinę elektros jėgainę Vankuverio saloje, o spalio 14 d. — "Littono" imonę Toronte, gaminančią navigacijos įrenginius skraidančiai JAV atomeinei bombai. Abiem atvejais šiuos veiksmus prisiėmė Kanadoje beveik negirdėta "Direct Action" grupė. Dabar paaiškėjo, kad suimti trys vyrai ir dvi moterys tėra eiliniai anarchistai. Jie buvo pavogę didelį kiekį dinamito, kurio slėptuvę surado RCMP policininkai. Ta slėptuvė buvo sekama, laukiama, kol pasirodys dinamito vagys. Kai jie, prisikrovę sunkvežimuką dinamito ir ginklų važiuavo plentu, policija suvaidinio kelio darbininkus. Eismas plento ruože buvo sustabdytas, paskelbus, kad tą ruožą yra ištikusi kalnų griūtis. Teroristai betgi buvo įleisti, tik perspėti važiuoti atsargiai ir saugotis kalnų griūties. Tame uždarame ruože juos ir sulaikė policininkai taip netikėtai, kad netgi buvo išvengta susišaudymo. Pas suimtuosius rasta ne tik daug dinamito, bet ir ištisas arsenalas pavogtų ginklų. Spėjama, kad jie ruošėsi naujiems sprogdinimams. "Littono" imonei buvo padaryta apie tris milijonus dolerių nuostolio, bet jos gamyba nebuvo sustabdyta, nes sprogdinimas buvo teisinamas kova prieš pramonės atnešamą žalą gamtai, "Littono" imonės — kova prieš atominius ginklus. Įtariama, kad ta pati grupė Vankuveryje padegė tris pornografinių filmų vaizda juosėjų parduotuves, taip pat panaudodama dinamitą. Tad į motyvus įjungiamas dar ir moralinis elementas. Dėlo suimtieji ir vadinami anarchistais, kuriuos teisingia dinamito sprogdinimai, nepaisant pavojus net kanadiečių gyvybei. "Littono" imonėje buvo sužeisti keli darbininkai.

Įdarbinimo ir imigracijos ministerio L. Axworthy pranešimu, svarstoma galimybė įjungti 25.000 jaunuolių į karines Kanados pajėgas, kur jie per porą metų galėtų įsigyti civiliniam gyvenimui reikalingą specialybę. Krašto apsaugos ministeris G. Lamontagne kiek vėliau pranešė, kad yra gautas ministerių kabineto sutikimas karines Kanados išlaidas sekančiame biudžete padidinti specialia \$20 mili-

jonų suma. Ji betgi bus skirta atsarginių karių reikalams. Papildomas 20.000 jaunuolių įjungimas tik svarstomas. Norinčių įsijungti jau yra didelis 33.000 sąrašas.

Finansines problemas staiga pajuto turtingiausia Kanados provincija Alberta. Konservatorių partijos premjero P. Lougheedo vyriausybę slegia \$2,5 milijono deficitas. 1977 m. buvo priimtas įstatymas, draudžiantis valdžios bei miestų tarnautojų streikus. Atlyginimų padidinimus turėjo išspręsti abiem pusėm privolomi tarpininkų sprendimai. Tuos jų sprendimus ypač skaudžiai pajuto Edmontono ir Kalgario miestai. Deficito spaudžiami, jie dabar nori atleisti dalį policininkų, gaisrininkų bei kitų savo tarnautojų. Algų padidinimas iš tikrųjų yra prašokęs logikos ribas. Pvz. Edmontono policininko alga šiemet pakils iki \$39.331, policijos seržanto — iki \$55.000. Tada jis gaus net \$4.000 daugiau už miesto burmistą. Kalgario policijos viršininko B. Sawyerio šiemetinė alga pasiekė \$72.896, kai tuo tarpu provincijos premjeras P. Lougheedas gaus tik \$73.290. Kiekvienam aišku, kad pastarojo atsakomybė yra gerokai didesnė ir sudėtingesnė už Kalgario policijos viršininko. Policininkai ir gaisrininkai protestuoja prieš savo narių skaičiaus sumažinimą. Esą tada pagausės nusikaltimai miestuose, daugiau nuostolių atneš gaisrai.

Windsor, Ontario

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS šventė bus vasario 20 d. šia tvarka: 10.15 v.r. vėliavos pakėlimas prie City Hall, 11 v. pamaldos lietuvių katalikų Šv. Kazimiero šventovėje, 12.15 v.p.p. — programa salėje. Paskaitą skaitys buvęs JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininkas V. Kutkus. Meninę dalį atliks Udrių šeima iš Jackson, Mich. Po minėjimo — vaišės ir sveikinimai.

Kviečiame visus Windsoro, Detroito ir aplinkines lietuvių dalyvauti.

KLB Windsoro apylinkės valdyba

Sault Ste Marie, Ont.

PAAIŠKINIMAS. Jau pora metų korespondencijose iš Sault Ste. Marie "N. Lietuvoje", "Drauge" ir "T. Žiburiuose" "Korespondentas" pakartotinai dejuoja: "Apylinkės valdyba turi \$6.000 bet šeštadienies mokyklos neriamia". Kadangi per paskutinius dvejus metus buvau apylinkės valdybos pirmininku, tai, be abejonės, buvo taikoma man. Noriu skaitytojams paaiškinti padėtį, nes tyla būtų lygi prisipažinimui kaltu.

Visų pirma pinigai priklauso visiems Bendruomenės nariams, o ne valdybai. Per visuotinius apylinkės narių susirinkimus svarstoma ir nutariama kur ir kiek pinigų išleisti. Valdyba vykdo visuotinių susirinkimų nutarimus. Mokyklos vedėjas J. Skardis ir mokyd. D. Poderienė Bendruomenės susirinkimuose nedalyvauja. Nė vienas jų dėl paramos mokyklai anuomet į valdybą nesikreipė. Dalyvavę mokiniai tėvai klausimo dėl paramos mokyklai nekėlė. Mokiniai tėvai yra jau vyresnio amžiaus, visi turi gerai apmokamus darbus, nuosavus namus, vasarnamus ar ūkį. Esu tikras, kad kiekvienas jų turi žymiai daugiau negu \$6.000 banke. Mokykla patalpą gauna nemokamai, tai išlaidų nėra.

Mes čia — maža kolonija mažame mieste. Jau apie du trečdaliai narių — pensininkai. Galime vietoje tarpusavyje visas problemas išspręsti. Reikia tik nuostolius bendradarbiavimo ir gero noro.

A. Vanagas

"Tėviškės Žiburiams" aukojo

\$56: Petras Šturmčas; \$50: Tautos Fondo atstovybė Kanadoje; \$25: Hamiltono Algirdo šaulių kuopa, dr. J. Sungaila; \$13: Jonas Skladaitis; \$10: V. Katarskis, J. Janeliūnas, A. Dranginis; \$8: Jonas Maskelis, L. Medelis, Vytautas Lumbis, A. Bekintis, Antanas Vadeika, Marija V. Soucie; \$7: Vanda Jungelėvičienė; \$6: Alfonsas Leparskas, P. Lazutka, Juozas Kizas; \$5: Antanas Čepukas, V. Sulaitis; \$4: Balys Rukštelė.

\$3: Edvardas Šileikis, M. Čapreckaitė, Stasys Normantas, Dėja Klibingaitienė, Konstancija Poškus, Anne Strolis, Juozas Mackevičius, Veronika Pleskus, St. Baršutis, Andrius Laukaitis, E. Gantautas, Bronius Juškauskas, J. Aneliūnas, S. Bubulis, T. Anderson, K. Jasevičius, P. Rimkus, Antanas Matulionis, L. Bruzga, Z. Barysas, Juozas Asipavičius, Edvardas Pikelis, Petras Lapienis, Jurgis Ilgaudis, Vladas Saulis, P. Devenis, K. Stulpinas, K. Vaitkūnas, V. E. Tschiplis, Adolfas Šetikas, J. Labuckas, B. Giedraitienė, J. Svila, P. Grigaravičius, A. Endrikaitis, Ona Plenienė, A. Misiūnas, A. Markutienė, Marija Balčiūnienė, Bronius Girnius, Jonas Kiaučelūnas, Antanas Janušis, Albinas Lukas, Adomas Kalnėnas, K. Karaska, Alida Kasper, S. Gindrich (Mrs.), M. Savokaitis, Vladas Pyragius.

\$1: D. Razulevičius, Juozas Sinčkus.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$50: S. Rakšienė; \$35: M. Kizis; \$30: Linas Šeškus, Juozas Rupinskas, Česius Tiškevičius, Sofija Olekienė.

\$25: Juozas Bernatonis, Antanas Rugys, Vytautas Gečas, Juozas Olšauskas, Jonas Radas, Bon Voyage Garage, Pranas Ališauskas, Leonardas Musteikis, Juozas Karasiejus, M. Urbonas, Emilija Karosienė, Jonas Bardauskas, kun. dr. V. Cukuras, Adolfas Kanapka, Stefa Rydelis, Vincas Morkevičius, B. Grajauskas, Eduardas Olšauskas, Stasys Santvaras, dr. J. Sungaila, Romanas Michalauskas, Vl. Bakūnas, Vytautas Skaržinskis, J. Kęsgailienė, S. Ignatas, Petras Breichmanas, Stasys Šalkauskas, Kazimieras Balčiūnas, Jonas Lekutis, Petras Judzientis.

Nuosirdus ačiū visiems už paramą lietuviškai spaudai.

SPORTAS LIETUVOJE

Augščiausioje vyrų krepšinio lygoje tvirtai laikosi Kauno "Žalgiris", sausio viduryje sužaidęs jau 16 rungtynių ir susilaukęs 14 pergalių. Antroje vietoje žalgiriečiai yra palikę Maskvos kariškių klubą CASK, laimėjusį tik 12 rungtynių iš 17-kos. Trečioji vieta užimta Maskvos "Dinamo" komanda, turėjusi 16 rungtynių, laimėjusi 10. Prieš Kalėdas visos pirmojo aštuonetuko komandos sužaidė po 8 rungtynes Kaune. Tada "Žalgiris" netikėtai pralaimėjo Maskvos dinamiečiams 120:119. Rungtynės buvo užbaigtos lygiomis — 95:95. Laimėtoji išryškinti prireikė net dviejų pratęsimų. Pirmasis vėl buvo baigtas lygiomis — 107:107, o antrąjį vieno taško skirtumu 120:119 laimėjo dinamiečiai.

Europos taurė plaukimo varžybose Goeteborge, Švedijoje, dalyvavo vilnietis Robertas Žulpa. Jis lengvai apgynė Europos čempijono vardą 200 metrų plaukime krūtine, šį nuotolį įveikęs per 2 min. 13,27 sek. Rezultatas yra geresnis už kanadiečio V. Daviso Ekvadore pasiektą 2 min. 14,77 sek. pasaulio rekordą, kai R. Žulpai teko tik 11 v. I. Tikrųjų tas rekordas liko nepalietas, nes turtingoji Švedija Goeteburge turi tik 25 metrų ilgio baseiną, o rekordai pripažįstami tik 50 metrų ilgio baseinuose su gerokai mažesniu atstumu tarp skaičių. Kyla tik klausimas, kodėl Europos taurės plaukimo varžybos rengiamos trumpuose baseinuose? Negi Europoje nėra pakankamo skaičiaus 50 m ilgio baseinų?

Augščiausios lygos moterų krepšinio pirmenybės nesėkmė lydi Vilniaus "Kibirkštės" komandą, su penkiais laimėjimais

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — **RICARDAS KYBARTAS**,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

A. E. LePAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *
(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431
Namų 769-9424

AL

GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgičių parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

Taupyk ir skolinkis

Pirmutinio ir didžiausio
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	I M A:
8 1/2 % už 90 dienų term. indėl.	už asmenines paskolas nuo 15 %
8 1/2 % už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
9 % už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu
9 1/4 % už 2 m. term. indėlius	1 metų 12 %
10 % už pensijų planą	2 metų 12 1/2 %
9 % už namų planą	3 metų 12 1/4 %
8 1/2 % už specialią taup. s-tą	(fixed rate)
8 % už taupymo s-tas	su keičiamu nuosimčiu
6 % už čekių s-tas (dep.)	1 metų 12 1/2 %
	(variable rate)

AKTYVAI virš 32 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidas, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniai — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniai uždaryti). BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Ateitininkų žinios

Studentų susirinkimas vasario 20, sekmdienį, Prisikėlimo patalpose po 10 v. Mišių. Yra gauta medžiaga iš centro valdybos kandidatų kursams. Šiais metais kandidatais rūpinasi Natalija Slivinskaitė. Prašome susisiekti su Natalija.

Moksleiviai dėkoja visiems už paramą pyragų išpardavimo metu. Sekantis moksleivių susirinkimas — vasario 6, sekmdienį, po 10 v. Mišių Prisikėlimo patalpose.

Jaunių ir jaunučių susirinkimai — vasario 5 d. po šeštad. mokyklos pamokų L. Vaiku Namuose.

Maldos kalendoriuje Toronto ateitininkams paskirta balandžio 4 d. visi kviečiami tą dieną vieną valandą pasimėlioti už kėliančią Lietuvą. Kalendorių redaguoja religinės šalpos vedėjas, kun. Pugevičius L. U.

Skautų veikla

Vasario 16-tosios iškilminga sueiga — vasario 6 d., 4 v.p.p., Prisikėlimo salėje. Vienetai su vėliavomis renkasi pusvalandžiu anksčiau. Kviečiami tėvai, rėmėjai ir visuomenė šioje sueigoje dalyvauti.

Kaziuko mugė — kovo 6 d. Prisikėlimo salės. Mugės reikalauja "Satrijos" ir "Rambyno" vadovų vyrių pasitarimas šaukiamas vasario 22 d., 7.30 v.v., skautų būkle.

Ruoškimės stovyklai su kaktuvine stovykloje, kuri įvyks liepos 30 — rugpjūčio 13 d. "Woodland Trails" kanadiečių stovyklavietė netoli Auroros. Stovykloje susitikime su sesėmis ir broliais iš Australijos, Europos, Pietų Amerikos ir JAV. Č. S.

Lietuviška baldų

dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096.

SKAITYTOJAI PASISAKO

EUROPOS PARLAMENTE

Linkeijai "Teviškes Žiburių" skaitytojams iš Europos parlamento sesijos Strasburge. VLIKO delegacija giname Lietuvos reikalus. Visi, kurie mano, kad politinės partijos nėra reikšmingos, turėtų pamatyti, kad visi tarp-tautiniai politiniai sprendimai daromi tik politinių partijų įtakoje.

Vyksta debatai dėl Baltijos valstybių laisvės atstatymo. Daug yra kalbėtojų. Mūsų laisvės kovoje atsitarė naujas istorijos lapas. Europa pradėjo spręsti Europos problemas. Laukiame balsavimų. Labai gerai kalba už Lietuvą, nepaprastai stipriai.

Dr. K. Bobelis

Red. pastaba. Europos parlamentas minėtu klausimu balsavo 1983 m. sausio 13 d. ir 98 atstovai prieš 6 pasisakė už nutarimą, pripažįstantį Baltijos valstybės teisę į laisvą apsisprendimą bei nepriklausomybę.

ŠLIUPAS IR KLAIDOS

Dr. J. Jakštas "TŽ" 1983 m. prigriebė mane už pateikimą klaidingų žinių, paimtų iš Šliupaitės-Siliūnienės atsiminimų, t.y. "be kritikos". Ešą aš turėjau Siliūnienės parašytą savo dėdės biografiją pirmą "kritiškai ištaisyti" ir tik tada deti į laikraštį... Bet kaip aš galiu taisyti taip sklandžiai ir subtiliai parašytą biografiją, kuri yra daug idomesnė už betkokią sausą enciklopedinę J. Šliūpo biografiją!

Mano rašinyje dr. Jakštas surado ir dvylika klaidingų teigimų ir pateikė savo pataisas, bet palyginus jas su Siliūnienės pateiktomis, nematyti skirtumo. Tik dr. Jakštas tuos faktus daugiau detalizavo ir papildė, kaip pvz. Šliūpo kelionę į Kalnų, ir Varšuvą, jo susitikimą su Masaryku, Paderevskiu ir t.t. Pz. pataisa nr. 6: "Šliūpas atvažiavo į Ameriką 1884.VI.16". Mano gi buvo parašyta (pagal Siliūnienę) "1884.V.28 išvyko į Ameriką per Hamburgą". Skirtumas datoje — 4 savaitės. Argi tai klaidingas teigimas? Juk tada tiek laiko užėmė kelionė laivu. Kestutis Šliūpas, kuris 1925-28 m. dėstė mums, technikos fakulteto studentams, fizikos pratimus, buvo ne profesorius, o decantas. Ir visos kitos dr. Jakšto nurodytos klaidos yra tokio pat pobūdžio — jų detalizavimai, papildymai.

Tiesia, per neapsižiūrėjimą mano buvo padaryta viena klaida, bet ne Šliūpo biografijoje, o jo giminyse su atsiminimų autore Siliūniene. Buvau parašęs klaidingai "Jo dukters atsiminimai", o turėjo būti "jo brolio dukters". Jono Šliūpo dukras — dr. Aldona ir kita, kaip M. Yčo žmona, paminėjau rašinyje. Taigi negalėjau jų nežinoti.

Dėl "tiesiog nedovanotinos inžinieriaus klaidos", tai galį gerb. daktarą nuraminti — toji klaida ne mano, bet spaustuves. Mano buvo parašyta "ten (Stockholme) Šliūpas rašė knygą apie bendros lietuvių-latvių valstybės steigimą", ne lietuvių-lenkų.

P. Lelis

PRAKAPŲ KALENDORIUS

Jau devinti metai Stasys Prakas paruošia, o Toronto Priskelimo parapija išleidžia nedidelio formato lietuvišką kalendorių. Jį suredaguoja ir išplatina pats jų paruošėjas.

Jo kalendoriai primena senuosius lietuviškus kalendarius. 1845 m. gale pasirodęs Vilniuje išleistas kalendorius rašė: "Tai metu skaitlius ukiszkas ant metu Wieszpates 1846, kursaj tur sawiejie szwentes Rima-Kataliku pagal senas gadinės su dienomis naujos gadinės, didesniusius atsitikimus, rodikla Saules tekiejima ir ušsileidima, atmajnas menesia ir ora, žinias reikalingesnes del ukinkinku ir suraszima atpusku, jomarku ir kermosziu Žemajecziuszaliejie".

Nuo 1864 spaudos draudimo metu kalendoriai turėjo didelę reikš-

mę tautinei samonei kelti. Jie plisdavo visame krašte, kur lietuviškas laikraštis ar knyga nepasiekdavo.

Nuo 1905 m. kalendorius pradėjo leisti Rygoje L. Jakavičius, bet jo kalendoriai buvo menko turinio, pigaus juoko, burtų su Saliamono galva, Mikaldos pranašavimais ir t.t. Juos platino Lietuvoje "bagamaznikai" būdėse prie šventovių kartu su devotionalijomis, nors daug tų "bagamaznikų" buvo bedieviai.

Šių metų Prakapo kalendorius gražiai išleistas ir įdomus, nes jame sudėta įvairi medžiaga — daug iliustracijų, literatūrinės ištraukos, eilėraščiai, įvairybės, o ypač gausūs humoristikos ir satyros dalykėliai. P.L.

KL FONDO LEIDINYS

Kanados Lietuvių Fondo leidinys prašosi keleto pastabų. Tokiam leidinyje būtų tik bent pora straipsnių iš lietuvių kultūros istorijos, kuri yra tokia permaininga ir skausminga. Tai būtų skaitantį teigiamai įtikinę, kad Fondo darba reikia remti.

Kitas dalykas — tai palikimai. Būta stambių sumų. Plačiau apie juos neužsimintu. Susidaro išpūdis, kad Fondas nedaro skirtumo, ar kas aukoja \$100, ar \$100,000. Mirusieji, palikdami savo turtą Fondui, tikėjo į nepriklausomą Lietuvą ir laisvę labiau, negu kairie likusieji gyvi. O buvo galima duoti nors trumpas biografijas. Vyresnio amžiaus pasiturinčių juk turime nemažai. Reikia tik keleto stambesnių palikimų, ir Kanados Lietuvių Fondas persoks vieno milijono dolerių ribą.

Yra nevienodumų. Pvz. A. Juzeliūno palikimo suma viener \$112,000, o kitur \$123,000. Netruksta ir korektūros klaidų. Kalbama, kad 25-čio proga bus išleistas kitas leidinys. Geriau būtų, jei KLF paskirtų didesnę sumą ir paruoštų studiją, kodėl daug lietuvių per 30 metų nutačiau šiam kontinentui ir kitose kraštuose. Kultūrinis skerspjūvis daug kam atvertų akis ir sulėtintų nutaėjimo procesą. Sociologiją ir visuomeninius mokslus studijuojančių juk turime pakankamai.

St. Dargis,
Toronto, Ont.

GERADARIAMS

Noriu šiuo laišku padėkoti tiems Kanados lietuviams geradariams, kurių dėka jau keleri metai gaudu "T. Žiburius" oro paštu. Praėjusiais metais kelių mūsų lietuvių namus pradėjo lankyti puikus jūsu savaitraštis.

Kol kas laikomės, tik nežinia kaip ilgai. Nuo 1982 m. gruodžio pradžios, kai valdžia nustojo kontroliuoti dolerio vertę, šis paštas daugiausiai dvi savaites ir vis kyla. Kartu su tuo kyla ir pragyvenimas. Atėjo gan sunkūs laikai.

J. Giedrys,
Montevideo, Urugvajus

Šypsenos

Prie dangaus vartų

Kartą miręs tautietis atsidūrė prie dangaus vartų. — Ką gero žemėje padarei? — paklausė šv. Petras.

— Tautos Fondui aukojau. — Šv. Petras, pažiūrėjęs į knygas ir suraukęs kaktą tarė:

— Tik vieną dolerį... — Atsisukęs į angelą, tarė: — Atiduok jam dolerį ir tegul jis eina į pragarą...

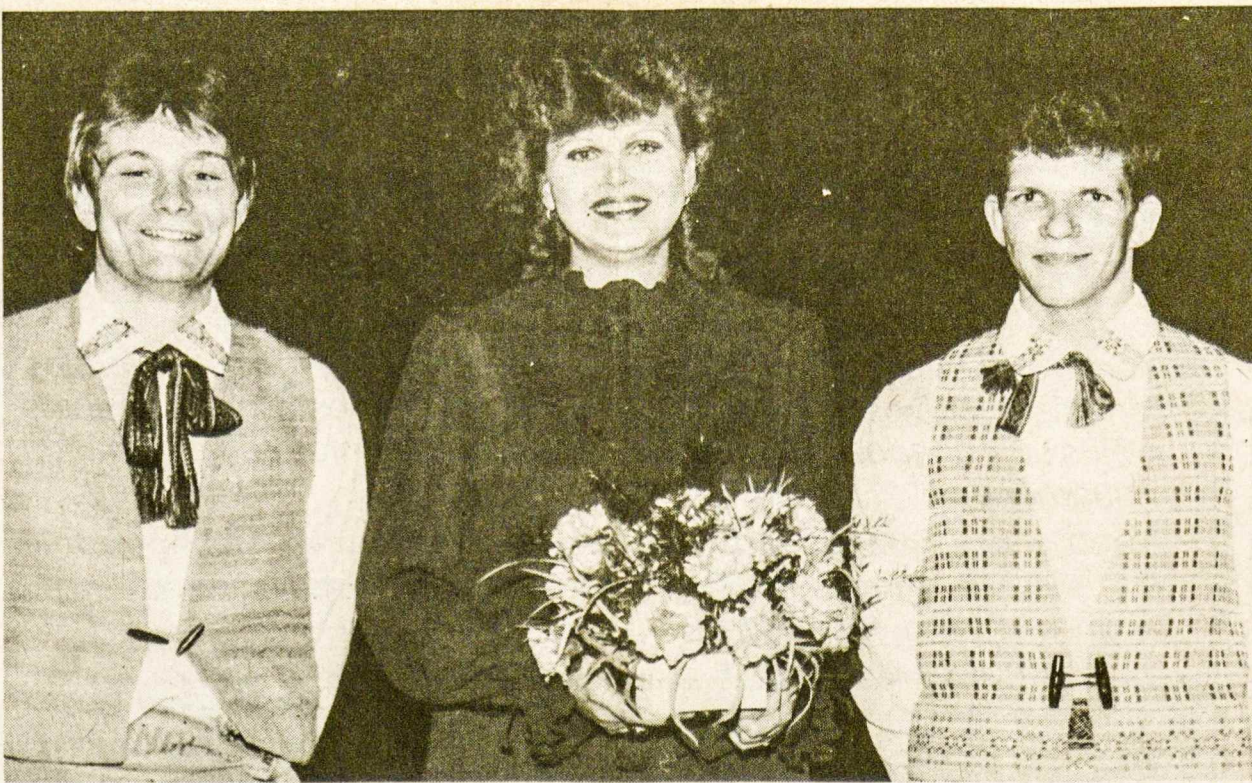
Ožys ir turgus

— Jei turguje vienas ožys subliovė, tai nereikia, kad visas turgus pilnas ožių (L. Dovydenas).

Pusė balso

Tarnautojas sako savo viršininkui:

— Aš tamstos įstaigoje turiu tik pusę stalo, dėlto prašau ant manęs rėkti tik pusė balso... Parinko Pr. Alš.

Naujoji Toronto tautinių šokių grupės "Atžalynas" vadovė L. ZENKEVIČIŪTE-PACEVIČIENĖ

Nuotr. B. Tarvydo

Vinco Kapsuko žmonos tragedija

P. LELIS

Gal nedaugelis žino, kad pirmojo Lietuvos komunisto Vinco Mickevičiaus-Kapsuko žmona buvo dantų gydytoja Vanda Didžiulytė-Albrechtienė, kuri 1941 m. birželio 26 d. vokiečiams užėmus Panevėžį buvo sušaudyta.

Ji buvo gimusi garsioje Didžiulių šeimoje 1881 m. Grižonių dvarelyje, Viešintų vls., Anykščių apylinkėje. Jos tėvas Stanislovas Didžiulis buvo aušrininkas ir lietuvių tautinio atgimimo veikėjas. Jo dvarelyje buvo lietuvių veiklos centras ir uždraustų knygų platinimo bazė. Už knygų platinimą Didžiulis 1907 m. caro valdžios buvo nuteistas ir ištremtas į Sibirą, iš kurio grįžo tik 1917 m. revoliucijai prasidėjus.

Jos brolis Antanas už lietuvišką veiklą irgi buvo ištremtas į Sibirą 1911 m., bet jam pavyko pabėgti iš tremties į Austriją ir Krokuvoje baigti medicinos mokslą. Nepriklausomybės metu jis buvo Panevėžio apskrities gydytoju, su kuriuo man, kaip apskr. inžinieriui, teko 7 metus bendradarbiauti statybos komisijoje.

Vandos motina Liudvika Didžiulienė buvo rašytoja ir visuomenės veikėja. 1877 m. ištejęs už St. Didžiulio rėmė jo lietuvišką darbą. Slapyvardžiu "Žmona" pradėjo rašinėti apysakas ir scenos vaidelius daugiausia varpininkų leidiniuose. Berojama savo vaikus tolimesniai mokslui, apsi-gyveno Mintaujoje ir ten laikė didelį butą, kuris buvo kaip ir moksleivių centras. Pas ją gyveno ir A. Smetona, J. Šlapelis, P. Vaiciuska, V. Požela ir kiti. 1915 m. vokiečiams artinantis prie Mintaujos, ji persikėlė gyventi į Krymą (Jaltą) pas dukteris. Mirė Grižonių namuose 1925 m., palikusi savo atsiminimus.

Vanda Didžiulytė, baigusi Mintaujoje gimnaziją, išvyko studijuoti filosofijos Sveicarijono (Bernu u-te). Ten susipažino ir susituokė su Vincu Mickevičium-Kapsuku.

Dar savo jaunystėje, sekdamas savo motiną, Vanda Didžiulytė nuo 1904 m. pradėjo rašyti prozas vaizdelius, o kiek vėliau bendradarbiavo Amerikos lietuvių laikraščiuose: "Drauge", "Naujojoje Gadynėje", "Darbininke", o nuo 1908 m. "Vilniaus Žiniose". Išspausdino keletą vertimų iš kitų kalbų.

Iš žymesnių Didžiulytės prozas vaizdelių, parašytų jos literatūrinio darbo pradžioje, minėtini "Scenos iš už kulisu", "Gyvenimas", drama "Angliakasių apskritijė".

Kai 1907 m. jos vyras Kapsukas už revoliucinę veiklą buvo suimtas, ji su dukra išvyko į Petrapilį, kur gyveno svetima pavarde. Ten ji lankė dantų gydytojų kursų ir įsigijo stomatologės specialybę.

Petrapilyje ji irgi buvo aktyvi lietuvių studentų tarpe, dalyvavo lietuvių literatūros ir meno rateliuose, vaidino ir deklamavo literatūrinuose vakaruose. Petrapilio laikotarpyje V. Didžiulytė pradėjo rašyti eilėraščius lietuvių ir rusų kalbomis. Jos poetinės kūrybos kelias buvo nelilgas. Susirgus dukrai džiova, ji išvyko į Jaltą, kur irgi vertėsi stomatologės praktika. Mirus dukrai ir nutrūkus ryšiams su vyru Mickevičium-Kapsuku, 1920 m. ji ištejęs už kompozitoriaus Jurgio Albrechto. Gyvendama Jaltoje, V. Didžiulytė rūpinosi lietuvių karo tremtiniais, buvo aktyvi Jaltos miesto savivaldybės kovos su džiova draugijos narė. Mirus J. Albrechtui, V. Didžiulytė 1933 m. grįžo į Lietuvą ir įsikūrė pas brolių dr. Antaną Panevėžyje.

Kaip gera specialistė, gyvo ir nuosirdaus būdo V. Didžiulytė-Albrechtienė turėjo daug pacientų, įskaitant ir šias eilutes rašančią.

Didžiulių bute Panevėžyje, kaip kadaise jų tėvo namuose,

Darbai atliekami — reikia paramos

(Atkelta iš 6-to psl.)

kams, suruošti, kartu su kitų pavergtų tautų atstovais, susitikimai.

Žmogaus teisių komitetas rūpinosi politinių kalinių šeimų šelpimu Lietuvoje.

Siųsti apylinkėms leidiniai, mažesniems apylinkėms padėta paskaitų tekstais, paskaitininkais.

8. Prašome aukoti

1982 m. KLB aukų Vasario 16 proga visuomeniniams-politiniams ir kultūros reikalams surinkta \$8,400. Tai didžiausias KLB pajamų šaltinis. Vien tik visuomeninei-politinei medžiagai siuntinėti išleista apie \$4,000; seminarams, kon-

rinkdavosi to miesto "pažangūs" inteligentai, įskaitant poetę Salomėją Nėrį, kuri 1934-36 m. mokytojavo Panevėžio mergaičių gimnazijoje.

Prasidėjus vokiečių-sovietų karui 1941 m. ir vokiečiams birželio 26 d. atėjus į Panevėžį, prasidėjo Didžiulių šeimos tragedija. Tą dieną, galtingųjų seserų lydimi, per turgaviatę vežė iš NKVD rūsių į ligoninės lavoninę tris sušaudytus gydytojus — Mačiulį, Žemgulį ir Gudonį, o Kaserlingo miškelyje vokiečiai sušaudė V. Didžiulytė-Albrechtienę, jos brolio daktaro sūnų Liudą, ir Vainauskienę ir viceburmistą Jurašą (režisoriaus Jurašo tėvą). Be abejonės, ir dr. Didžiulis būtų susilaukęs tokio pat likimo, jei nebūtų tuo metų pasišalinęs. Visus juos pažinojau ir galėjau. Karo sukuryje tragedijos vykdė nelauktai, ir vargas tam, kas tuo momentu iš karo sukurio nepasišalina.

V. Didžiulytė-Albrechtienė žuvo už tai, kad ji kadaise buvo Kapsuko žmona.

PETRONELEI POLGRIMIENEI

mirus,

jos vyrui PETRUI POLGRIMUI, sesutei ANELEI ALIŠAUSKIENEI ir jos vyru JURGIUI ALIŠAUSKUI bei kitiems giminėms reiškiamo giliausią užuojautą ir sykiu liūdime —

St. Catharines, Ont.

Adelė ir Ignas Šajaukos

A+ A

sesei šaulei

PETRONELEI POLGRIMIENEI

mirus,

jos liūdinį vyrą PETRĄ, šaulę seserį ANELE ir jos vyrą JURGĮ ALIŠAUSKUS nuoširdžiai užjučiame —

P. S. Kanopos

A. Lukas

Hamilton, Ont.

A+ A

ONUTEI SANKAUSKAITEI

Suvalkų trikampyje mirus,

sesutę MAGDULĘ PARGAUSKIENĘ Kanadoje, jos šeimą ir artimuosius liūdesio valandose giliai užjučiame ir kartu liūdime —

J. P. Ivanauskai

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems, dalyvavusiems mūsų mylimo vyro, tėvo ir senelio

a. a. ADOMO KYBRANCO

laidotuvėse ir jį pagerbusiems. Ypatingai esu dėkinga kun. P. Diliui už pamaldas ir jaudinančią gražų atsisveikinimo žodį.

Dėkoju visiems, užjautusiems mus žodžiu, raštu, ypač atsiuntusiems gražias gėles.

Taip pat dėkoju Mažosios Lietuvos Moterų Draugijai ir Išganytojų parapijos moterų draugijai.

Nuoširdus ačiū p.p. J. Dambarams už visą pagalbą ir karsto nešėjams.

Žmona Marija

Duktė Brita Armstrong ir šeima

PADĖKA

A. a. Matildai Mažulaitienei

atsiskyrus su šiuo pasauliu, reiškiamo padėką Tėvams pranciškonams už maldas prie velionės karsto, už gedulines Mišias ir palydėjimą į kapines.

Dėkojame dr. J. Yčiui už rūpestingą velionės gydymą ligoje.

Dėkojame karsto nešėjams, taip pat — užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gražias gėles ir visiems, kuo nors prisidėjusiems prie laidotuvių.

Su nuoširdžiu dėkingumu —

T. V. Gražuliai

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B.

2 Jane St., suite 303

Toronto, Ontario

M6S 4W3

Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:

įstaigos (416) 762-7393

namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St. W., Suite 200

prie Royal York

Toronto, Ontario

M8X 1C5

Telefonai:

įstaigos (416) 231-4138

namų 249-2637

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniai - 9 v.r.-12 v.p.p., Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West

Toronto

Ontario

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• NAMAI • OKIAI • ŽEMĖ
Antanas Gudys 231-2839
Juozas Gudys 270-5256
Vacyis Žižys 232-1990

Istaigos (416) 233-3323

DRAUDA

MASKELL INSURANCE

BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA

• 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais keliniais reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Informacinis parapijos susirinkimas įvyko sausio 30 d. po 11 v. pamaldų didžiojoje Anapilio salėje. Parapijiečiai gausiai dalyvavo ir domėjosi parapijos tarybos pranešimais, kuriuos padarė sekcijų pirmininkai — choro, administracinės, religinės, socialinės, kultūrinės, jaunimo ir jaunų šeimų. Iš jų buvo matyti ryškus parapijos veiklos pagyvėjimas minėtose srityse. Klebonas kun. J. Staškus pateikė apskaitą — sielovadinę ir finansinę. 1982 m. pakrikštyti 23 kūdikiai, palaidoti 28 tautiečiai (7 iš kitų parapijų) sutuoktos 9 poros, pirmąją Komuniją priėmė 6. Parapija per 1982 m. išmokėjo gana daug skolų.

— KLB Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyriaus susirinkimas — vasario 6, sekmadienį, po 11 v. pamaldų Parodų salėje. Paskaita — seselės Margaritos, buvusios N. Pr. Marijos vienuolijos vyriausios vadovės. Kviečiamos dalyvauti yiešnios ir svečiai.

— Tiktinosios Lietuvos Diena — vasario 27, sekmadienį.

— Gavėnios rekolekcijos ves kun. dr. V. Čukuras kovo 17-20 d.d.

— Anapilio sodybai paaukojo \$1000 A. ir O. Kanapkos.

— Lietuvių kapinėms paaukojo \$100 A. ir B. Stankaičiai iš Paterson, N.J.

— Parapijos skoloms mokėti paaukojo: \$220 — A. P. Kaziliai, \$100 — J. Bubulienė; \$50 — J. ir B. Mazeikos.

— Mišios vasario 6, sekmadienį 10 v.r. — už a.a. Joną Revą, 11 v.r. — už Stungurių mirusius.

Aukotojų sąrašas "TŽ" 3 nr. išspausdinta pavardė P. Molis; turi būti Peter Malis (Mališauskas).

Minėdama a. a. Mamerto Zavadsko penkerių metų mirties sukaktį, V. Zavadskienė iš Winnepego, Man., paaukojo "T. Žiburiams" \$50.

"TŽ" administratorė S. Andriulienė, ilgesnį laiką sirgusi, š. m. sausio 31 d. grįžo į darbą. Ją pavadavo F. Urbonienė, talinama B. Mazeikienės.

"Jaunimo Žiburių" redaktorė Rita Rudaitytė, sėkmingai redagavusi šį jaunimo puslapį "T. Žiburiuose", gavo tarnybą Otavoje, kur taip pat tęsia savo studijas universitete. Jai nebegalint tęsti "Jaunimo Žiburių" redagavimo, šiam darbui buvo pakviesta Rūta Girdauskaitė. Jos paruoštas "JŽ" puslapis pasirodys š. m. vasario mėnesį.

"Sunday Star" 1983.1.30 išspausdino ilgą reportažą apie įtartą pasitikėjimo bendrovių veiklą Toronto mieste. Tai liečia "Crown Trust", "Seaway Trust" ir "Graymac Trust". Įtartą jų veiklą žymia dalimi atskleidė Ontario liberalų partijos tyrinėtojų trijulė: John Whitelaw, Tom Zizys ir Carol Bechman. Tomas Zizys yra lietuvis, baigęs Toronto teisės mokslus 1977 m., buvęs liberalų vado Stuart Smith patarėju, 27 metų amžiaus. Jis darbuojasi Ontario liberalų vado D. Petersono štabe, kur dirba ir A. Juzukonis, tik kitame skyriuje.

Danutė Skukauskaitė, Kun. P. Ažubalio Vardo Stipendijų Fondo stipendininkė, studijuoja Carletono universitete Otavoje žurnalistiką. R. Europos istoriją ir bendradarbiauja studentų savaitraštyje "The Charlatan". 1982 m. rugsėjo 23 d. laidoje buvo išspausdinta jos parašyta ilga recenzija apie Avraham Shifrin knygą "The First Guidebook to Prisons and Concentration Camps in the Soviet Union". Š. m. sausio 6 d. laidoje minėto savaitraščio buvo išspausdintas ilgas jos laiškas "Nyet Soviets". Jame autorė įtikinančiai atsako į ankstyvesnį savaitraščio reportažą apie sovietų jaunimo atstovų apsilankymą Carletono un-to studentų būstinėje, atskleidžiamą sovietinių atstovų propagandinius tikslus ir menką jų pasirodymą un-te. Esą buvo paskelbtas susitikimas grupės kanadiečių studentų su minėtais atstovais, pasirodė iš kanadiečių pusės, bet jis neįvyko — sovietai atšaukė.

• Ar tavo draugai skaito "Tėviskės Žiburius"? Atsiųskite juos adresu — gaus nemokamai keletą numerių susipažinti

Prisikėlimo parapijos žinios

— Metinės parapijos rekolekcijos bus kovo 20-27 d.d. Kun. St. Ylai negalint atvykti, rekolekcijas sutiko vesti salezietis kun. Mečys Burba iš Romos.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Šv. valanda su išstatytais švenčiausiu — 7 v.v. Mišios — 7.30 v.v. Prieš Mišias klausoma išpažinėčių rytą ir vakarą. Dienos metu kunigai lankys senelius ir ligonius iš anksto susitarus.

— Sutvirtinimo sakramentui pasirušimo pamokos vyks klebonijos patalpose po 10 v. Mišių. Kas dar neužregistravo vaikų, sulaukusių 11 metų amžiaus, prašomi tai padaryti nedelsiant.

— Mokesčių pakvitavimus už 1982 m. galima pasiimti salėje po Mišių, šiomis dienomis klebonijoje. Jei pasitaikytų klaidų, prašoma pranešti klebonijos raštinei.

— Sausio 29 d. palaidotas a.a. Leonardas Marcinėnas, sulaukęs 60 metų amžiaus; vasario 1 d. palaidota a.a. Elzbieta Daugvilienė, sulaukusi 82 m. amžiaus.

— Katalikių moterų draugijos stalui, dalyvaujant karnavale Lietuvių Namuose vasario 12 d., reikia rankdarbių. Kas gali padaryti ar turi rankdarbių, prašoma skambinti S. Dervinienei 767-5518.

— KLB Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skyriaus susirinkimas įvyks vasario 13 d., po 11.30 v. Mišių Parodų salėje. Bus išrinkta nauja valdyba, padaryti metinės veiklos pranešimai ir pateikti ateities planai.

— Parapijai aukojo: V. J. Skrebutėnai \$200; po \$100 — C. B. Jonai, A. Savickas, J. Arštikaitis.

— Mišios vasario 6, sekmadienį, 8 v.r. — už Ireną Kilinskienę, 9 v.r. — už Eleonorą, Andrių ir Algimantą Tarailas, 10 v.r. — tretininkų intencija ir už Joną Matulionį, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — prašant sveikatos.

KLB TORONTO APYLINKĖS TARYBOS POSĖDIS

šaukiamas 1983 metų vasario 8, antradienį, 7 v. v., Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor Street West. Bus pranešimai iš Toronto apylinkės veiklos, apyskaitos, diskutuojama ateities veikla ir t.t. Kviečiami dalyvauti naujai išrinktos tarybos nariai, organizacijų atstovai ir visi tautiečiai, besidomintys apylinkės veikla.

Apylinkės valdyba

Kun. Antanas Rubšys, Šv. Rašto studijų profesorius Manhattan kolegijoje Niujorke, skaitys tris paskaitas Toronte Šv. Rašto temomis. Pirmoji paskaita — (su skaidėmis) — vasario 11, penktadienį, 7.30 v.v., Prisikėlimo par. Parodų salėje; antroji ir trečioji paskaita — vasario 12, šeštadienį, nuo 10 v.r., Lietuvių Vaikų Namuose (57 Sylvan Ave.); sesuo Ona Mikailaitė, baigusi Šv. Rašto studijas, skaitys vieną paskaitą. Visi kviečiami dalyvauti.

Mažlietuvų šiuipyns. Mažosios Lietuvos Moterų Draugija ir šiemet ruošia tradicinį šiuipinį vasario 15, antradienį, 7 v.v., Prisikėlimo salėje. Bus skani vakarienė, loterija ir meninė programa, kurią atliks vyrų choras "Aras", vadovaujamas V. Verikaitis.

Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės suvažiavimas bus š. m. balandžio 18, pirmadienį, Šv. Kazimiero parapijos klebonijoje Montrealyje. Šiuo suvažiavimu norima pagerbti seniausią lietuvių parapiją, minintį 75-rių metų veiklos sukaktį. Dalis kunigų dalyvaus parapijos iškilmėse balandžio 17, sekmadienį, o kita dalis atvyks sekmadienio vakarą arba pirmadienio rytą.

PADEKA

Sunku surasti žodžius, kuriais galėčiau išreikšti didžiausią padėką jums, malonūs tautiečiai, už surengtą po būvį, laukiant man pirmąjį. Esame labai dėkingi už didelį dėmesį, puikias dovanas ir nuostabų vakarą. Taip pat nuoširdus ačiū tetulei A. Vingevičienei, tarusiai padėkos žodį.

Su dėkingumu —
Atis ir Regina Bankai

VASARIO 16 PROGA KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ prašo aukų visuomeninei-politinei veiklai paremti

Kanados Lietuvių Bendruomenė, vienintelė Kanadoje, nuolatos rūpinasi Lietuvos ir jos suverenumo reikalais, palaiko nuolatinius ryšius su Kanados vyriausybės institucijomis ir informuoja Kanados visuomenę.

1982 metų atliktų darbų santrauka yra paskelbta spaudoje

KLB yra Kanados vyriausybės pripažinta ir (registruota, todėl \$15 ir didesnės aukos atleidžiamos nuo mokesčių. Galima naudoti vokelius, gaunamus apylinkių valdybose.

Prašome aukoti per KLB apylinkių valdybas arba siųsti šiuo adresu:

Kanados Lietuvių Bendruomenė, 1011 College St., Toronto, Ont. M6X 1A8

KLB krašto valdyba

II PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ METU 1983 metų liepos 1 dieną, 8 valandą vakaro

The Auditorium Theatre (Pasaulyje garso scenoje)
70 East Congress Parkway, Chicago, Illinois

LIETUVIŲ OPERA

— stato —

I LITUANI

Bilietai gaunami:

Bilietų

kainos:

Vaznelių prekyboje — Gifts International, 2501 W. 71st St., Chicago, IL 60629 — Tel. 471-1424
\$20, \$15, \$12, \$8, \$7, \$6 ir \$5. Paštu bilietai užsakomi tuo pačiu adresu siunčiant čekį Lithuanian Opera Co., Inc. pavadinimu. Kviečiami visi iš anksto įsigyti bilietus.

II P.L.D. Kultūrinių Renginių Komitetas

UŽGAVĖNIŲ KARNAVALAS

vasario 12, šeštadienį, Toronto Lietuvių Namuose:

1. Jaunimo popietė — nuo 2 val. iki 5 val. po pietų

Mindaugo ir Mortos menėse.

MENINĘ PROGRAMĄ atliks seselių vadovaujamas vaikų darželis, Maironio mokyklos mokiniai, "Atžalyno" ir "Gintaro" jaunieji šokėjai. Veiks organizacijų paviljonai, gėrimų baras ir paviljonų užkandžių bufetai.

(EJIMAS NEMOKAMAS.

2. Kaukių vakaras — nuo 7 val. vakaro iki 1 val. ryto

Mindaugo ir Mortos menėse.

MENINĘ PROGRAMĄ atliks Stp. Kairio muzikino vieneto kanklininkės, LN dainos vienetas, "Gintaro" dainininkės, "Atžalyno" ir "Gintaro" vyresnieji šokėjai. Veiks gėrimų baras, Užgavėnių bufetas. Vertinga loterija. Gražiausios aprangos ir kaukės bus premijuojamos: I — \$100, II — \$75, III — \$50, IV, ir V po \$25. Šokiams gros lietuvių orkestras "Malūnas".

BILJETŲ KAINOS: \$5.00, studentams ir pensininkams — \$4.00. Stalai numeruoti. Gaunami LN raštiniėje, sekmadienį popietėse ir prie įėjimo.

3. VAIKŲ PIEŠINIŲ PARODA — nuo 2 val. po pietų

Gedimino Pilies menėje. Seselių vadovaujamo vaikų darželio auklėtinių piešiniai.

PELNAS — DALYVAUJANČIOMS ORGANIZACIJOMS. VISUS DALYVAUTI KVIEČIA —

1573 Bloor St. W. Tel. 532-3311

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

Norėdami paremti lietuviškąją spaudą "Aušros" metais, paaukojo "T. Žiburiams" — Petras Šturmus \$56, Henrikas Sakalauskas \$50.

A. ir T. Kojalaicių stipendijų fondas moka stipendijas studentams, mokslo laipsnio siekiantiems, lankantiems lietuviškąją gimnaziją, nežūrint kokią krašto jie būtų. Be to, moka premijas studentams betkokia proga parašiusiems rašto darbą iš liuanistikos, moka už mokslo lankantiems PLJS-gos Ryšių Centro ruošiamus liuanistikos seminarus, studijuojantiems Pedagoginiame Liuanistikos Institute neakivaizdinio būdu. Fondo adresas: 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1A6.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms rengėjom už suruoštą man tokį gražų mergvakarį. Taip pat dėkoju viešioms, atėjusioms praleisti to įspūdingo vakaro su manimi. Ačiū toms, kurios prisidėjo, bet nebegalėjo dalyvauti. Mes su Liudu esame labai dėkingi už visas labai vertingas bei naudingas dovanas.

Nors vakaras greitai prabėgo, bet mums pasiliks neužmirštamas.

Su nuoširdžiu dėkingumu —

Teresė Paznėkaitė-Bražukienė

Visi kviečiami į

SUBATVAKARĮ!

Kanados paštas vėl pakėlė kainas laikraščiams. Vieno "TŽ" egzemplioriaus pasiuntimas užsienin paprastu paštu kainuoja 35 ct., oro paštu — \$1.19, pirmos klasės paštu — 80 ct.

"The Globe a. Mail" 1983.I. 29 sporto skyriuje išspausdino ilgą rašinį apie du garsius kanadiečius, sėkmingai žaidžiančius krepšinį JAV-bių universitetų komandose, būtent, Leonardą Rautinšą ir Stewartą Grantą. Rautinšas esąs 22 m. amžiaus torontietis, kuris užaugo žaisdamas krepšinį lietuvių parapijos komandoje. Jis esąs 6 pėdų, 8 colių ūgio, labai geras pasuotojas.

Žurnaliste Betty Zvyatkaukas (Žyvatkauskaitė) reguliariai rašo straipsnius iš turizmo srities dienraštyje "The Globe a. Mail". Pastarojo 1983. I.29 laidoje buvo išspausdinti net trys jos straipsniai.

A. a. Teresė Žiliūtė-Viltrakienė, ilgesnį laiką sirgusi, mirė sausio 25 d. Nuo 1949 m. gyveno savo žento Alberto Augustinavičiaus tabako ūkyje Delhi, Ont. Lietuvoje buvo aktyvi šaulė, čia priklausė KLB Moterų Dr-jos Delhi skyriui. Palaidota sausio 27 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Missisgaugoje. Katalikių moterų vardu atsisveikino su velione Birutė Vitienė.

MONTREALQUE

KLB Montrelio apylinkės valdybos posėdyje sausio 19 d. buvo aptarti keli klausimai, svarbūs ir visiems montrealiečiams.

Vasario 16 minėjimas įvyks vasario 13, sekmadienį. Pamaldos abiejose šventovėse — 11 v.r., o minėjimas salėje — 3 v.p.p. Verdun Catholic High School, 6100 Champlain Blvd., Verdun, kur buvo ir pernai. Pagrindinių kalbėtojų pakviestas Linas Kojelis iš Vašingtono. Meninę dalį atliks vietinės jėgos.

Kovo 13 d., tuoj po pamaldų, Aušros Varty par. salėje bus šaukiamas KLB Montrelio apylinkės metinis susirinkimas. Šalia valdybos veiklos pranešimų, bus ir naujos valdybos rinkimas. Kandidatai į valdybą yra registruojami Br. Niedravo, kuris geroką jų skaičių jau turi surinkęs.

Kanados Lietuvių Dienų apskaita, pasiūsta Kvebeko provincijos valdžiai, dar nėra patvirtinta. Todėl dar negalima galutinai atsiskaityti ir su meniniais vienetais, dalyvavusiais KL Dienų programoje. Kvebeko prov. val-

džia KL Dienoms buvo paskyrusi \$10.000.

Rimantas Ališauskas studijuoja Londono, Ont., universitete ir ten gavo magistro laipsnį, apgyręs tezę apie laukinius paukščius. Šiuo metu ten pat siekia doktorato. Praėjusias Kalėdas praleido Montrealyje, lankydamas savo motiną Stasę Ališauskienę ir draugus. Anksčiau Rimantas buvo "Gintaro" ansamblio šokėjas ir muzikantas. B.S.

Naujoji "Pavasario" mergaičių choro chormeisterė sol. Gina Čapkauskienė ir muz. dir. A. Stankevičius kviečia jaunas mergaites ateiti į mergaičių choro repetitijas, kurios vyks trečiadienio vakarais. "Pavasaris" ruošiasi koncertams: Montrealyje — balandžio 16 d., Hamiltone — balandžio 30 d., Pasaulio Lietuvių Dienoje bei dainų šventėje Čikagoje — liepos 3 d. Chormeisterė sol. Gina Čapkauskienė ypatingą dėmesį kreipia į balso tobulinimą, lietuvišką tarėną ir repertuaro paruošimą. Skambinti administratori J. Baltuonienė tel. 366-6740. J.B.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

Darbo valandos	Aušros Vartai	Rosemount
Pirm., antr. treč.	9.00 — 3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	6.00 — 8.00
Penktadieniais	10.00 — 6.00	12.00 — 6.00
Sekmdieniais	10.00 — 12.30	—

Certifikatai: min.	\$1,000.00
1 metų	9.75%
Terminuoti indėliai:	
1 metų	9.5 %
180 — 364 d.	9.25%
30 — 179 d.	9 %
Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ir daugiau	
Taupomosios sąskaitos:	
specialios	8.5 %
su drauda	8.25%
Čekių sąskaitos	6 %

DUODA PASKOLAS:
Nekilnojamo turto
Asmeninės ir prekybinės Paskolos
mirties atveju apdraustos iki \$10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS

ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

Išnuomojamas namas

Daytona Beach, Florida

Ormond Beach, šiauriniame Daytona Beach priemiestyje, prie pat Atlanto, išnuomojamas sezonui (susitarus, net ir ilgesniam laikui) naujas su baldais namas. Trys miegamieji. Dvi prausyklos. Dviem automobiliams garažas.

Informuotis (313)478-6905.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

ORKESTRAS "Malūnas", grojantis lietuvišką ir modernią muziką šokiams, vestuvėms, baliams. Skambinti DANAI 822-3791 po 6 v.v., EDVARDUI 536-6672 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofąs (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir istaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8260 arba 667-8280 Toronte.

BOOKBINDING STUDIO "SAMOGITIA"

(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti 255-9924